

แนวทางเพิ่มพื้นที่สีเขียวในการใช้ที่ดินทางการเกษตร กรณีศึกษา
พื้นที่บ้านแม่แพะ และบ้านแม่ปะ ตำบลสะเมิงเหนือ
อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่

ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพัฒนาภูมิสังคมอย่างยั่งยืน
มหาวิทยาลัยแม่โจ้
พ.ศ. 2566

แนวทางเพิ่มพื้นที่สีเขียวในการใช้ที่ดินทางการเกษตร กรณีศึกษา
พื้นที่บ้านแม่แพะ และบ้านแม่ปะ ตำบลสะเมิงเหนือ
อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของความสมบูรณ์ของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพัฒนาภูมิสังคมอย่างยั่งยืน

สำนักบริหารและพัฒนาระบบบริหาร มหาวิทยาลัยแม่โจ้

พ.ศ. 2566

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้

แนวทางเพิ่มพื้นที่สีเขียวในการใช้ที่ดินทางการเกษตร กรณีศึกษา
พื้นที่บ้านแม่แพะ และบ้านแม่ปะ ตำบลสะเมิงเหนือ
อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่

ณรงค์ศักดิ์ ตันจันเฒ่า

การค้นคว้าอิสระนี้ได้รับการพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของความสมบูรณ์ของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพัฒนาภูมิสังคมอย่างยั่งยืน

พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ผานิตย์ นาขยัน)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วาสนา วิรุณรัตน์)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุธีระ เหมฮัก)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ประธานอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

(อาจารย์ ดร.รัชชานนท์ สมบูรณ์ชัย)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการรับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์ ดร.ญาณิน โอภาสพัฒนกิจ)

รองอธิการบดี

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ชื่อเรื่อง	แนวทางเพิ่มพื้นที่สีเขียวในการใช้ที่ดินทางการเกษตร กรณีศึกษา พื้นที่บ้านแม่แพะ และบ้านแม่ปะ ตำบลสะเมิงเหนือ อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่
ชื่อผู้เขียน	นายณรงค์ศักดิ์ ต้นจันนะ
ชื่อปริญญา	วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาภูมิสังคมอย่างยั่งยืน
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ผาณิตย์ นาขยัน

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องแนวทางการเพิ่มพื้นที่สีเขียวในการใช้ที่ดินทางการเกษตร กรณีศึกษาพื้นที่บ้านแม่แพะ และบ้านแม่ปะ ตำบลสะเมิงเหนือ อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่แพะ ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินทางการเกษตรของชุมชนระหว่างปี พ.ศ.2545 พ.ศ.2557 และ พ.ศ.2565 2) เพื่อการจัดทำแนวขอบเขตที่ดินทำกินรายแปลง ภายใต้การจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ.2507 มาตรา 16 (1) 3) เพื่อหาแนวทางการเพิ่มพื้นที่สีเขียวในบ้านแม่แพะ และบ้านแม่ปะ ตำบลสะเมิงเหนือ อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ใช้วิธีการศึกษาแนวทางการเพิ่มพื้นที่สีเขียวในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ด้วยการซ้อนทับข้อมูลภาพถ่ายทางอากาศ ปี พ.ศ.2545 และภาพถ่ายดาวเทียมปี พ.ศ.2557 และ ปี พ.ศ.2565 ผลการศึกษาพบว่า ในช่วงปี พ.ศ.2545 - ปี พ.ศ.2557 มีการขยายพื้นที่เกษตร 543.62 ไร่ (พื้นที่ป่าบ้านแม่แพะลดลงร้อยละ 8.9 %) และช่วงปี พ.ศ.2557 - พ.ศ.2565 มีการขยายพื้นที่เพิ่มอีก 789.3 ไร่ (พื้นที่ป่าลดลงร้อยละ 12.93 %) ส่วนบ้านแม่ปะ มีพื้นที่ทำการเกษตรที่มีการขยายเพิ่ม ในช่วงปี พ.ศ.2545 - ปี พ.ศ.2557 เป็นพื้นที่ 543.36 ไร่ (พื้นที่ป่าลดลงร้อยละ 8.9 %) และช่วงปี พ.ศ.2557 - พ.ศ.2565 มีการขยายพื้นที่เกษตรเพิ่มอีก 394.55 ไร่ (พื้นที่ป่าลดลงร้อยละ 3.5 %) ทั้ง 2 ช่วงเวลา พบว่าพื้นที่ป่าบ้านแม่แพะลดลงทั้งหมด 1,332.92 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 21.84 ของพื้นที่ป่าทั้งหมด และบ้านแม่ปะ พื้นที่ป่าทั้งสองช่วงเวลาพื้นที่ป่าลดลงทั้งหมด 937.91 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 12.4 ของพื้นที่ป่าทั้งหมด จากผลการศึกษาดังกล่าว ได้มีการประชุมเพื่อป้องกันการขยายพื้นที่ทำการเกษตรเพิ่มโดยการสำรวจการใช้ที่ดินรายแปลง ด้วยการเดินจับพิกัดด้วยเครื่องมือวัดพิกัดทางภูมิศาสตร์ ผลจากการสำรวจการใช้ที่ดินปี พ.ศ.2565 บ้านแม่แพะ เป็นพื้นที่เกษตรทั้งหมด 2,813.93 ไร่ จำนวนเกษตรกร 167 ราย จำนวน 324 แปลง และบ้านแม่ปะ มีพื้นที่เกษตรทั้งหมด 1,425.96 ไร่ จำนวนเกษตรกร 124 ราย จำนวน 263 แปลง และได้เสริมแนวทางการเพิ่มพื้นที่สีเขียวโดยการปลูกป่าชาวบ้านโดยความร่วมมือของเกษตรกรในชุมชน ในการปลูก

ไม้ไผ่ และไม้ท้องถิ่นในพื้นที่ทำกินของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ทั้งหมด 18 ราย 19 แปลง โดยมีพื้นที่ปลูกรวม 2 ชุมชนทั้งหมด 23.82 ไร่ ทั้งนี้การเพิ่มพื้นที่สีเขียวจะเป็นการช่วยเพิ่มแหล่งอาหารในรูปแบบป่าชุมชน กักเก็บคาร์บอนในรูปแบบมวลชีวภาพของป่าไม้ และตอบสนองนโยบายขององค์กรภาครัฐได้อย่างยั่งยืน

คำสำคัญ : พื้นที่สีเขียว, แนวทางการเพิ่มพื้นที่สีเขียวในการใช้ที่ดินทางการเกษตร, แนวขอบเขตที่ดินทำกิน

Title	GUIDELINES FOR INCREASING GREEN AREAS IN AGRICULTURAL LAND USE: A CASE STUDY OF BAN MAE PHAE AND BAN MAE PA, SAMOENG NUEA SUB-DISTRICT, SAMOENG DISTRICT, CHIANG MAI PROVINCE
Author	Mr. Narongsak Tanchina
Degree	Master of Science in Geosocial Based Sustainable Development
Advisory Committee Chairperson	Assistant Professor Dr. Phanit Nakayan

ABSTRACT

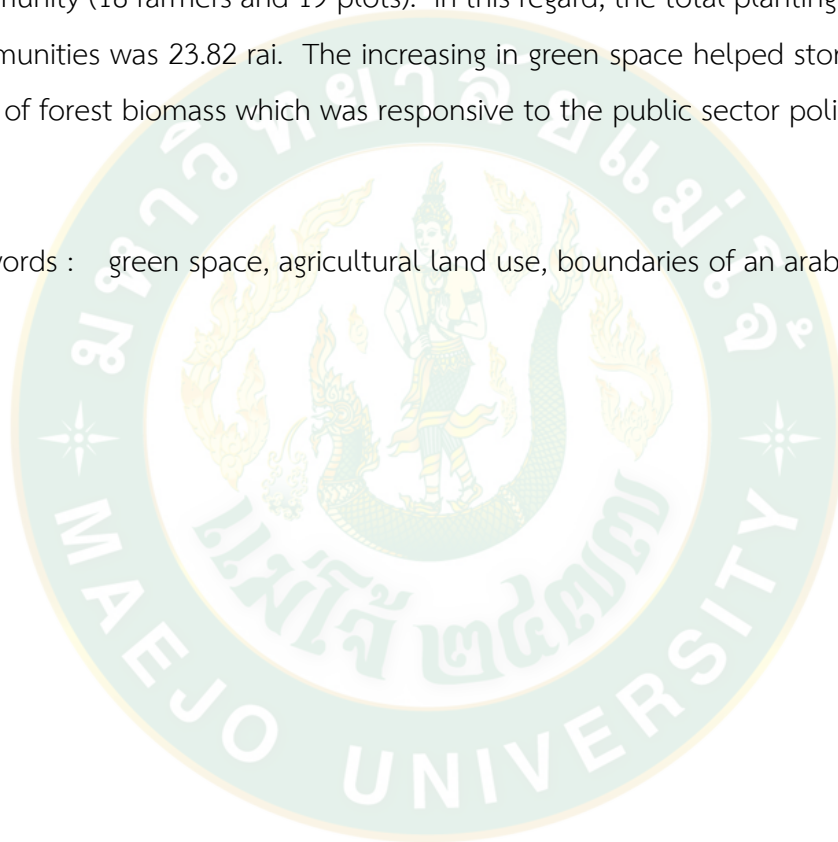
This study was conducted to : 1) investigate changes of agricultural land use in 2002, 2014 and 2022; 2) prepare the boundaries of each plot of arable land under the provision of arable land for the community (According to the National Reserved Forest Act, 1966, Section 16 (1); and 3) find guidelines for increasing a green space for agricultural land use at Ban Mae Phae and Ban Mae Pa. It relied on aerial photograph data 2022 and photos from the satellite in 2014 and 2022 through overlapping.

It was found that the extending agriculture area was 543.62 rai during 2002-2014 (The area of Ban Mae Phae forest decreased by 8.9%). However, the green space expanded for 789.3 rai during 2014-2022 (The forest area decreased by 12.93%). Meanwhile, the agricultural land area in Ban Maepa expanded for 543.36 rai during 2002-2014 (The forest area decreased by 8.9%). During 2014-2022, the agricultural land area expanded for 394.55 rai (The forest area decreased by 3.5%). Based on the two periods, it was found that the forest area at Ban Mae Phae decreased for 1,332.92 rai (21.84%). Likewise, that of Ban Maepa decreased for 937.91 rai (12.4%). According to results of the study, there was a meeting to prevent the expansion of the agricultural land area by surveying the use of land plot by plot. It

was done by walking and capturing coordinates with a geographic coordinate measurement tool.

According to a survey of land use in 2022, Ban Mae Phae had 2,813.93 rai of an agricultural land area (167 farmers and 324 plots). Meanwhile, that of Ban Mae Pa was 1,425.96 rai (124 farmers and 263 plots). There was a way to increase green space by planting bamboo forests and local trees with the participation of farmers in the community (18 farmers and 19 plots). In this regard, the total planting area of the two communities was 23.82 rai. The increasing in green space helped store carbon in the form of forest biomass which was responsive to the public sector policy sustainably.

Keywords : green space, agricultural land use, boundaries of an arable land

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่อง แนวทางการเพิ่มพื้นที่สีเขียวในการใช้ที่ดินทางการเกษตร กรณีศึกษาพื้นที่ บ้านแม่แพะ และบ้านแม่ปะ ตำบลสะเมิงเหนือ อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่แพะ ซึ่งจะสำเร็จลงไม่ได้ถ้าหากไม่ได้รับความอนุเคราะห์ จาก นายมานพ เวียงนิล หัวหน้าศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่แพะ นายโยธิน สักล่อ เจ้าหน้าที่โครงการป่าชาวบ้านฯ ประจำศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่แพะ นายอานนท์ ยอดญาติไทย นักวิชาการส่งเสริมและพัฒนา 5 นางสาวทิพาพรรณ อินทยา นักวิชาการส่งเสริมและพัฒนา 5 หัวหน้าโครงการป่าชาวบ้านฯ และเจ้าหน้าที่โครงการป่าชาวบ้านฯ สำนักพัฒนา สถาบันวิจัยพัฒนาพื้นที่สูง(องค์การมหาชน) ที่ช่วยประสานงาน ให้ความรู้ความสำคัญ ในการประชุมหารือเกี่ยวกับการเพิ่มพื้นที่สีเขียวให้กับชุมชน และผู้นำชุมชน บ้านแม่แพะแม่ปะ ที่ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการบุกรุกพื้นที่ป่า จึงทำให้เกิดความร่วมมือภายในชุมชน ในการสำรวจการใช้ที่ดินรายแปลง ปี 2565 และขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ผานิตย์ นาขยัน อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วาสนา วิรุณรัตน์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุธีระ เข็มฮีก อาจารย์ที่ปรึกษา ร่วม ที่คอยให้คำปรึกษา การจัดเรียงรูปแบบการปรับแก้รูปแบบในการทำงานวิจัยครั้งนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีและสุดท้ายขอขอบพระคุณบิดา-มารดา ที่เป็นกำลังใจ รวมทั้งให้คำปรึกษา และเป็นแหล่งทุนในการศึกษาตลอดมา

ณรงค์ศักดิ์ ตันจันเษ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....ค	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....จ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....ช	ช
สารบัญ.....ช	ช
สารบัญตาราง.....ญ	ญ
สารบัญภาพ.....ฎ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ..... 1	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา..... 1	1
วัตถุประสงค์การวิจัย..... 2	2
ประโยชน์ที่ได้รับ..... 3	3
ขอบเขตการวิจัย..... 3	3
นิยามศัพท์และนิยามปฏิบัติการ..... 5	5
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 6	6
หลักการทรงงาน..... 6	6
ทฤษฎีการพัฒนาพื้นที่ฟูป่าไม้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ..... 15	15
นโยบาย เรื่องคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.)..... 19	19
พื้นที่สีเขียว..... 20	20
วิธีการเพิ่มพื้นที่สีเขียว..... 21	21
การจำแนกพื้นที่สีเขียว..... 22	22
การจำแนกประเภทป่าในประเทศไทย..... 23	23
การจำแนกป่าชุมชน..... 24	24

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	25
แนวทางการจัดการพื้นที่สีเขียว.....	26
แนวคิดแนวทางการพัฒนาพื้นที่สีเขียวชนบท	27
การจัดการป่าชุมชนอย่างยั่งยืน	28
กรอบแนวคิดในการวิจัย	30
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	31
พื้นที่ศึกษา	31
ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง.....	31
เครื่องมือการวิจัย	32
การเก็บรวบรวมข้อมูล	32
การวิเคราะห์ข้อมูล	33
บทที่ 4 ผลการวิจัย.....	35
ตอนที่ 1 ศึกษาการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินทางการเกษตรของชุมชน.....	35
ตอนที่ 2 การสำรวจที่ดินรายแปลงและหาแนวทางป้องกันการขยายเพิ่มพื้นที่การเกษตร โดยมี กระบวนการเดินสำรวจจับพิกัดพื้นที่ทำกินรายแปลงและการมีส่วนร่วมของชุมชนโดยใช้ GPS เป็นเครื่องมือในการกำหนดขอบเขตเพื่อไม่ให้เกิดการขยายพื้นที่ทำการเกษตรเพิ่ม.....	50
ตอนที่ 3 แนวทางการเพิ่มพื้นที่สีเขียวในชุมชน	59
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย.....	63
บรรณานุกรม	66
ภาคผนวก	68
ภาคผนวก ก ข้อมูลการสำรวจการใช้ประโยชน์ที่ดินรายแปลง.....	69
ภาคผนวก ข รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมหารือวางแผนในการสำรวจการใช้ที่ดินรายแปลง	76
ประวัติผู้วิจัย	88

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 ตารางจำแนกประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินในช่วงปี พ.ศ..2545 – 2565 บ้านแม่ปะ ...	46
ตารางที่ 2 ตารางการขยายเพิ่มของพื้นที่เกษตร บ้านแม่ปะ.....	47
ตารางที่ 3 ตารางจำแนกประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินในช่วงปี พ.ศ..2545 – 2565 บ้านแม่แพะ.	48
ตารางที่ 4 ตารางการขยายเพิ่มของพื้นที่เกษตร บ้านแม่แพะ	49
ตารางที่ 5 ข้อมูลจำนวนรายแปลงเกษตรกร บ้านแม่แพะ และบ้านแม่ปะ ตำบลสะเมิงเหนือ อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่	53
ตารางที่ 6 การจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่การสำรวจที่ดินรายแปลง.....	56
ตารางที่ 7 การแยกรูปแบบการปลูก และขนาดพื้นที่	59
ตารางที่ 8 ข้อมูลรายชื่อผู้ปลูกป่าชาวบ้าน.....	61

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1	แผนที่ขอบเขตบริบทพื้นที่ บ้านแม่แพะ – บ้านแม่ปะ ตำบลสะเมิงเหนือ อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่	4
ภาพที่ 2	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	30
ภาพที่ 3	แผนที่การใช้ประโยชน์ที่ดิน ปี พ.ศ. 2545 บริเวณบ้านแม่ปะ	36
ภาพที่ 4	แผนที่การใช้ประโยชน์ที่ดิน ปี พ.ศ. 2557 บริเวณบ้านแม่ปะ	37
ภาพที่ 5	แผนที่การใช้ประโยชน์ที่ดิน ปี พ.ศ. 2565 บริเวณบ้านแม่ปะ	38
ภาพที่ 6	แผนที่การใช้ประโยชน์ที่ดิน ปี พ.ศ. 2545 บริเวณบ้านแม่แพะ	39
ภาพที่ 7	แผนที่การใช้ประโยชน์ที่ดิน ปี พ.ศ. 2557 บริเวณบ้านแม่แพะ	40
ภาพที่ 8	แผนที่การใช้ประโยชน์ที่ดิน ปี พ.ศ. 2565 บริเวณบ้านแม่แพะ	41
ภาพที่ 9	แผนที่พื้นที่ที่มีการขยายเพิ่ม หลังปี 2545 บริเวณบ้านแม่ปะ	42
ภาพที่ 10	แผนที่พื้นที่ที่มีการขยายเพิ่ม หลังปี 2557 บริเวณบ้านแม่แพะ	43
ภาพที่ 11	แผนที่พื้นที่ที่มีการขยายเพิ่ม หลังปี 2545 บริเวณบ้านแม่แพะ	44
ภาพที่ 12	แผนที่พื้นที่ที่มีการขยายเพิ่ม หลังปี 2557 บริเวณบ้านแม่แพะ	45
ภาพที่ 13	ภาพกราฟการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินในแต่ละปี ของบ้านแม่ปะ	46
ภาพที่ 14	ภาพกราฟการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินในแต่ละปี ของบ้านแม่แพะ	48
ภาพที่ 15	การประชุมหารือวางแผนร่วมกับชุมชนในการสำรวจที่ดินรายแปลง.....	50
ภาพที่ 16	การสำรวจการใช้ประโยชน์ที่ดินรายแปลงและลงบันทึกข้อมูล.....	51
ภาพที่ 17	การลงข้อมูล และการนำเข้าสู่ข้อมูลจากเครื่อง GPS	51
ภาพที่ 18	การนำเข้าสู่ข้อมูล พิกัดรายแปลงของเกษตรกร.....	52
ภาพที่ 19	การประชาคมตรวจสอบข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดินรายแปลง.....	52
ภาพที่ 20	การต่อภาพถ่ายทางอากาศ เพื่อนำมาประกอบกับการตรวจสอบข้อมูลรายแปลง	53

ภาพที่ 21 แผนที่ดินรายแปลง บ้านแม่ปะ ตำบลสะเมิงเหนือ อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่54

ภาพที่ 22 แผนที่ดินรายแปลง บ้านแม่แพะ ตำบลสะเมิงเหนือ อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่.....55

ภาพที่ 23 การจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ดินทำกินรายแปลง ปี พ.ศ.2565 บ้านแม่ปะ ..57

ภาพที่ 24 การจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ดินทำกินรายแปลง ปี พ.ศ.2565 บ้านแม่แพะ 58

ภาพที่ 25 การประชุมหารือ แนวทางการเพิ่มพื้นที่สีเขียว สร้างความเข้าใจแก่ชุมชน และตัวอย่าง
เกษตรกรที่มีการปลูกต้นไม้เพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียวในที่ดินของตนเอง60

ภาพที่ 26 แผนที่แสดงตำแหน่งแปลงปลูกป่าชาวบ้าน บ้านแม่แพะ.....62

ภาพที่ 27 แผนที่แสดงตำแหน่งแปลงปลูกป่าชาวบ้าน บ้านแม่ปะ62

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ป่าไม้จัดเป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญเป็นอย่างมากต่อประเทศชาติ เป็นทรัพยากรที่ทดแทนกลับมาได้ใหม่แต่ใช้เวลานานในการเจริญเติบโต ในทางตรงกันข้ามขณะที่การทำลายป่าไม้เป็นไปได้โดยง่ายและรวดเร็ว ในอดีตประเทศไทยมีป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์ และไม้ยังเป็นสินค้าที่ทำรายได้หลักของประเทศชาติอย่างหนึ่ง ป่าไม้มีประโยชน์ทางอ้อมคือ การให้ความชุ่มชื้นและความอุดมสมบูรณ์เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า และเป็นต้นน้ำลำธาร ป่าไม้ยังเป็นแหล่งที่ประชาชนแสวงหาปัจจัยในการดำรงชีวิตต่าง ๆ ซึ่งได้มาจากป่าไม้ในปัจจุบันพบว่า ป่าไม้ในประเทศไทยในปัจจุบัน มีพื้นที่ลดลงเรื่อย ๆ จากอัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรทุก ๆ ปี โดยประชากรล้นแล้วแต่มีความต้องการที่จะมีที่อยู่อาศัย ในการสร้างที่อยู่อาศัย

เมื่อป่าไม้ถูกทำลายและหลงเหลือน้อยลง จึงเกิดการไหลบ่าของน้ำบนผิวดิน ทำให้การยึดเกาะของหน้าดินลดลง และเมื่อฝนตกหนักจึงก่อให้เกิดการพังทลายของหน้าดิน การกัดเซาะ การไหลบ่าของน้ำป่า จึงทำให้เกิดปัญหาน้ำท่วม หากมีฝนตกมากบริเวณที่เคยเป็นป่าต้นน้ำ ลำธาร แนวโน้มที่จะเกิดอุทกภัยย่อมมีความเสี่ยงสูงเช่นเดียวกัน เมื่อเกิดน้ำท่วมนอกจากบ้านเรือนและทรัพย์สินจะเสียหายแล้วพื้นที่ทำกิน ที่สวน ไร่ นา และสิ่งก่อสร้างย่อมจะเสียหาย ถือว่าเป็นการสูญเสียทางเศรษฐกิจที่เห็นได้อย่างชัดเจน และปัญหาที่จะเกิดขึ้นตามมา คือ ประชาชนจะไร้ซึ่งที่อยู่อาศัย

ตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (ปีพ.ศ. 2561- 2580) ได้เห็นถึงความสำคัญกับการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยเห็นได้ชัดจากการเร่งผลักดันในมิติสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนโดยให้ทุกจังหวัดของประเทศมีการเพิ่มพื้นที่สีเขียว โดยการประกาศนโยบายป่าไม้แห่งชาติให้มีการเพิ่มพื้นที่ป่า ทั้งป่าเพื่อการอนุรักษ์ และป่าเพื่อเศรษฐกิจต้องมากกว่าร้อยละ 40 ของประเทศ เพื่อให้ครบตามที่กำหนดไว้ จึงจำเป็นต้องมีข้อมูลทรัพยากรป่าไม้ที่เป็นปัจจุบันและต่อเนื่องทุก ๆ ปี เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดการพื้นที่ทรัพยากรป่าไม้ อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือในการกำหนดยุทธศาสตร์และเป้าหมายต่อไปในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ เพื่อการประเมินผล และการติดตามการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่า และนโยบายการแก้ไขปัญหาในเรื่องที่ดินเพื่อการอยู่อาศัย และการใช้ประโยชน์ที่ดินอื่น ๆ (มูลนิธิสืบนาคะเสถียร, 2563)

ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่แพะ ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของสถานการณ์ป่าไม้ที่ลดลงเป็นอย่างมาก และในปัจจุบันการเพิ่มพื้นที่สีเขียวลดลงจากการขยายพื้นที่ทำการเกษตรเพิ่ม ซึ่งทางโครงการได้สร้างนโยบายที่สอดคล้องกับของศูนย์พัฒนาโครงการหลวง ที่จะยกระดับชุมชน ทั้งชุมชนบ้านแม่แพะ และชุมชนบ้านแม่ปะ ให้เป็นชุมชนต้นแบบในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ อีกทั้งยังเป็นพื้นที่ที่ตั้งอยู่ในเขตป่าต้นน้ำ และติดกับเขตอุทยานแห่งชาติสุเทพ-ปุย ซึ่งมีกฎหมายในการอนุรักษ์พื้นที่อย่างเข้มงวด จึงต้องมีการหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว มีผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Impact) ฤดูกาลและปริมาณน้ำฝนเปลี่ยนแปลง ฝนที่ตกหนักและมากขึ้นจะทำให้เกิดอุทกภัย หรือการทิ้งช่วงของฝน อาจทำให้เกิดภัยแล้งและขาดแคลนน้ำ และผลกระทบอื่น

ทั้งนี้ ระดับความรุนแรงของผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลง ทั้งการบุกรุกแผ้วถางพื้นที่ป่าจากกิจกรรมของมนุษย์และจากธรรมชาติโดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศทำให้รูปแบบกิจกรรมทางการเกษตรของประชาชนเปลี่ยนไป การศึกษาครั้งนี้จะมุ่งไปสู่การศึกษาการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินในพื้นที่หมู่บ้านที่รับผิดชอบของศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่แพะเพื่อหาแนวทางการจัดการในการเพิ่มพื้นที่สีเขียวโดยเฉพาะป่าไม้ในพื้นที่อย่างมีส่วนร่วม

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินทางการเกษตรของชุมชนระหว่างปี พ.ศ.2545 , พ.ศ.2557 และ พ.ศ.2565
2. เพื่อการจัดทำแนวขอบเขตที่ดินทำกินรายแปลง ภายใต้การจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ.2507 มาตรา 16 (1)
3. เพื่อหาแนวทางการเพิ่มพื้นที่สีเขียวในบ้านแม่แพะ และบ้านแม่ปะ ตำบลสะเมิงเหนือ อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ได้แนวทางเพิ่มพื้นที่สีเขียวบนพื้นที่สูง ในรูปแบบของป่าชาวบ้าน
2. ชุมชนได้ทราบจำนวนพื้นที่ทำกินของตนเอง ภายใต้การจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ.2507 มาตรา 16 (1)
3. จากการวิเคราะห์การขยายพื้นที่เกษตรพื้นที่ภายใต้นโยบายคณะทำงานที่ดินทำกินแห่งชาติ ชุมชนจะได้พื้นที่สีเขียวในที่ทำกิน

ขอบเขตการวิจัย

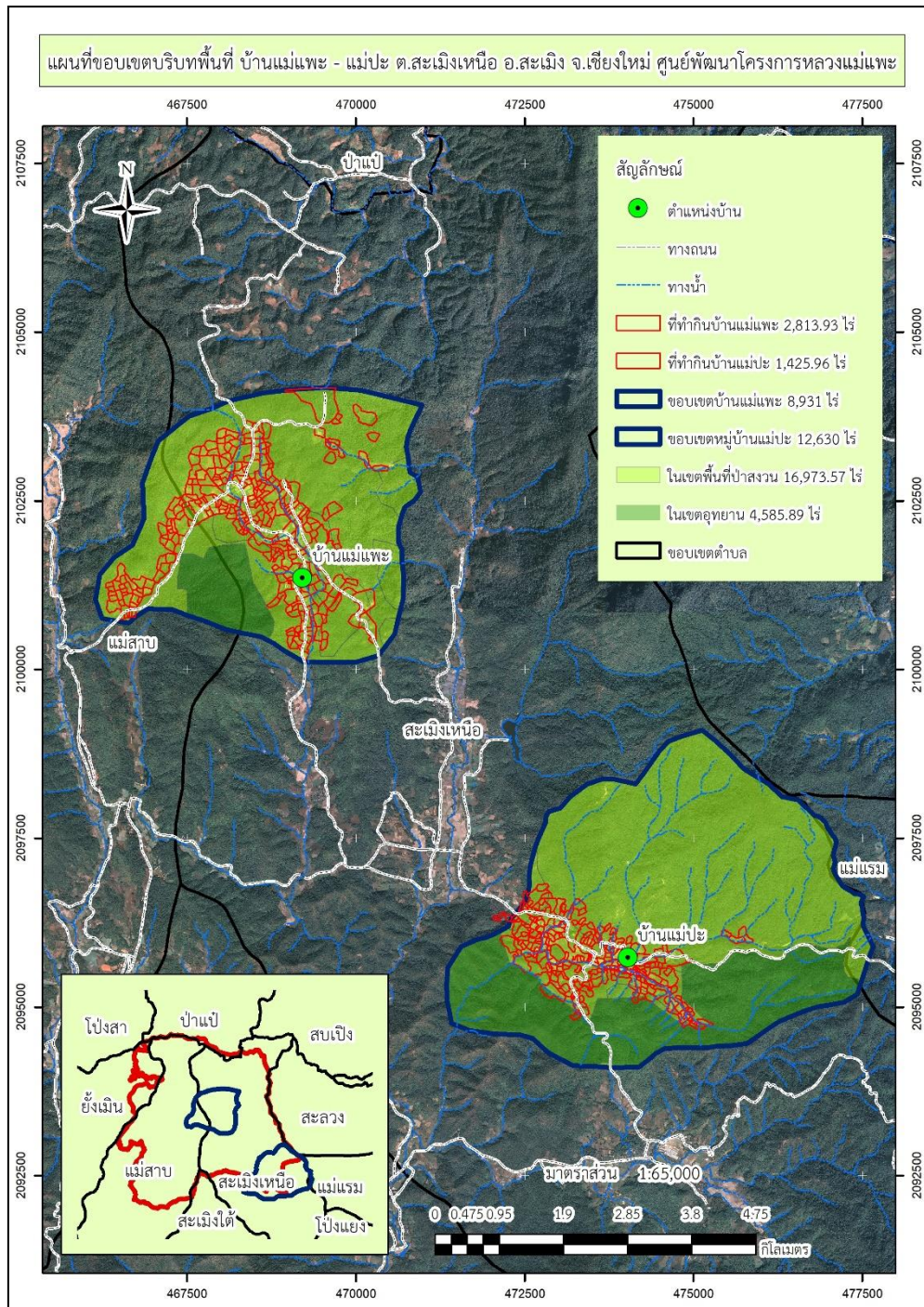
ขอบเขตเนื้อหา

1. ศึกษาการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ศึกษาเปรียบเทียบ ใน ปี พ.ศ.2545 ปี พ.ศ. 2557 และ ปี พ.ศ. 2565 ขอบเขตหมู่บ้านแม่แพะ และหมู่บ้านแม่ปะ ภายใต้ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่แพะ
2. ทำการป้องกันการขยายพื้นที่เกษตรกรรมเพิ่ม โดยใช้เครื่องมือ GPS ในการเดินสำรวจที่ทำกิน ด้วยการวางแผนการดำเนินงานร่วมกับผู้นำในชุมชนและเกษตรกร เพื่อการสำรวจจับพิกัดรายแปลงของเกษตรกร ร่วมกับชุมชน และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับการสำรวจข้อมูลรายแปลง
3. วิธีการเพิ่มพื้นที่สีเขียวในชุมชน โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยการจัดประชุมร่วมกับชุมชนเพื่อกำหนดวัน เวลา และสถานที่จัดกิจกรรมปลูกป่า พร้อมจัดทำโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณดำเนินกิจกรรม ประสานงานกับหน่วยงานป่าไม้ในพื้นที่เพื่อขอรับการสนับสนุนกล้าไม้มาฟื้นฟูในพื้นที่ ที่จะถูกฟื้นฟูเป็นพื้นที่สีเขียวภายใต้โครงการป่าชาวบ้าน

ขอบเขตพื้นที่

ชุมชนบ้านแม่แพะ และบ้านแม่ปะ ตั้งอยู่ในเขตตำบลสะเมิงเหนือ อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ บ้านแม่แพะ ครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมด 8,931 ไร่ มีพื้นที่ทำกินทั้งหมด 1,425.96 ไร่ และบ้านแม่ปะ ครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมด 12,630 ไร่ มีพื้นที่ทำกินทั้งหมด 2,813.93 ไร่ พื้นที่ทั้ง 2 ชุมชน ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ป่าสงวน 16,973 ไร่ และอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติ สุเทพปุย 4,585.89 ไร่ (ภาพที่ 1)

ทิศเหนือ	ติดกับ ตำบลป่าแป๋ อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่
ทิศตะวันออก	ติดกับ ตำบลสะลวง และตำบลแม่แรม อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่
ทิศใต้	ติดกับ ตำบลสะเมิงใต้ อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่
ทิศตะวันตก	ติดกับ ตำบลแม่สาบ อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่

ภาพที่ 1 แผนที่ขอบเขตบริบทพื้นที่ บ้านแม่แพะ - บ้านแม่ปะ
ตำบลสะเมิงเหนือ อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่

ขอบเขตประชากร

ประชากรทั้งหมดที่มีพื้นที่ทำกินในชุมชนบ้านแม่แพะ และบ้านแม่ปะ รวมทั้งหมด 462 ราย

นิยามศัพท์และนิยามปฏิบัติการ

นิยามศัพท์

การขยายพื้นที่เกษตรเพิ่ม หมายถึง การแผ้วถางพื้นที่ป่าไม้เพื่อมาทำเป็นพื้นที่เกษตรกรรม
พื้นที่สีเขียว หมายถึง พื้นที่ที่ปลูกไม้ยืนต้นทุกประเภท เช่น ไม้ป่า ไม้เศรษฐกิจ รวมถึงพื้นที่เกษตรที่เป็นไม้ผลเศรษฐกิจ หรืออย่างไรอย่างหนึ่ง

ป่าชาวบ้าน หมายถึง พื้นที่ที่มีการการปลูกไม้โตเร็ว ไม้ท้องถิ่น และไม้ไผ่ ในบริเวณพื้นที่ทำกินของเกษตรกร โดยเกษตรกรเป็นผู้ปลูก เป็นผู้ดูแลรักษาไม้ที่ปลูกเอง และสามารถตัดฟันมาใช้ประโยชน์ได้ในชีวิตประจำวันได้ เช่น ไม้พื้น สร้างบ้าน แปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ โดยเป็นการปลูกร่วมกับพืชอื่น ๆ ที่อยู่ในแปลงเดิม เช่น พืชผัก หรือไม้ผล มีรูปแบบการปลูกเป็นทั้งแนวรั้ว แบบแปลง และแบบวนเกษตรผสมผสาน

ป่าชุมชน หมายถึง พื้นที่ป่าธรรมชาติที่อยู่นอกเขตป่าอนุรักษ์หรือพื้นที่อื่นของรัฐที่อยู่นอกเขตป่าอนุรักษ์ที่ได้รับอนุมัติให้จัดตั้งเป็นป่าของชุมชน โดยชุมชนร่วมกับหน่วยงานภาครัฐในการอนุรักษ์ ฟื้นฟู ดูแลจัดการ บำรุงรักษา ตลอดไปจนถึงการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืน (พระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. 2562)

คทช. หมายถึง คณะกรรมการนโยบายที่ดินทำกินแห่งชาติ เพื่อการขออนุญาตเข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ภายใต้การจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 มาตรา 16 (1)

การป้องกันการทำลายป่าไม้ หมายถึง การจัดทำแนวขอบเขตที่ดินทำกินรายแปลง โดยการเดินสำรวจที่ดินทำกินรายแปลงโดยใช้เครื่องมือ จัปพิกัดทางภูมิศาสตร์

นิยามปฏิบัติการ

การเดินสำรวจจัดทำที่ดินทำกินรายแปลง หมายถึง การเดินสำรวจจับพิกัด โดยใช้เครื่องมือ จัปพิกัดทางภูมิศาสตร์ ในการกำหนดขอบเขตพื้นที่การเกษตรบ้านแม่แพะ และบ้านแม่ปะ ภายใต้ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่แพะ และลงข้อมูลด้วยโปรแกรมระบบภูมิสารสนเทศ เพื่อกำหนดขอบเขตพื้นที่ทำกินของเกษตรกร

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

หลักการทรงงาน

1. ชื่อสัตย์ สุจริต จริงใจต่อกัน

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงมีพระราชดำรัสเรื่องความซื่อสัตย์มาอย่างต่อเนื่อง เมื่อทุกคนร่วมมือกันในการช่วยชาติพัฒนาชาติด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ประเทศชาติจะมีความเจริญก้าวหน้าเป็นอย่างมาก พระราชดำรัสความตอนหนึ่งว่า

“...คนที่ไม่มีความสุจริต คนที่ไม่มีความมั่นคง ชอบแต่ makkelijk ไม่มีวันจะสร้างสรรค์ประโยชน์ส่วนรวมที่สำคัญอันใดได้ ผู้ที่มีความสุจริตและความมุ่งมั่นเท่านั้น จึงจะทำงานสำคัญยิ่งใหญ่ที่เป็นคุณเป็นประโยชน์แท้จริงสำเร็จ...”

พระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันพฤหัสบดี ที่ 12 กรกฎาคม พ.ศ.2522

“...ถ้าสุจริตแม้แต่นิดเดียวก็ขอแข่ง ให้มีอันเป็นไป พูดอย่างนี้หยาบคายแต่ว่าขอให้มีอันเป็นไป ถ้าไม่สุจริตและมีความตั้งใจในธรรม ขอให้ต่ออายุได้ถึง 100 ปี ถ้าอายุมากแล้วก็แข็งแรง แล้วสุจริตประเทศไทยจะรอดพ้นอันตรายอย่างมาก...”

พระบรมราโชวาทพระราชทานแก่ผู้ว่าราชการจังหวัด
ที่ผ่านการอบรมหลักสูตรผู้ว่าราชการจังหวัดบูรณาการ
ณ วังไกลกังวล วันอาทิตย์ ที่ 3 ตุลาคม พ.ศ.2547

2. ความอ่อนน้อมถ่อมตน

ความอ่อนน้อมถ่อมตน ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่ประชาชนทุกคนควรปฏิบัติให้อยู่ในจิตสำนึกของตน ทำให้สังคมมีความสมานฉันท์ ที่พระองค์ทรงปฏิบัติให้เห็นมาโดยตลอดมา พระองค์ทรงอ่อนน้อมถ่อมตนมาโดยตลอด เวลาที่พระองค์ในขณะที่พระองค์ทรงเสด็จเยี่ยมราษฎรทรงโน้มตัวถวายพระวรกายเข้าหาประชาชนคุกเข่าหน้าประชาชนพูดคุยกุญถามถึงสารทุกข์สุกดิบ ความอ่อนน้อมถ่อมตนจึงเป็นคุณสมบัติที่ทุกคนควรมีและปฏิบัติให้เป็นปกติวิสัย

3. ความเพียร

ความเพียรเป็นคุณสมบัติที่จะทำให้งานสำเร็จ และต้องมีความมุ่งมั่น โดยเฉพาะการทำงาน เพื่อประโยชน์ส่วนรวมการทำงานเพื่อหมู่คณะ พระองค์ทรงแสดงให้เห็นอยู่ตลอดเวลา ยกตัวอย่างเช่น ในขณะทรงเรือใบจากวังไกลกังวล ข้ามอ่าวไทยไปขึ้นฝั่งยังอำเภอสตูล โดยใช้เวลาเดินทางถึง 17 ชั่วโมง ทรงเห็นถึงความเพียรของพระองค์ในขณะทรงเรือใบ และยังมีอีกเรื่องที่แสดงให้เห็นถึงความเพียรของพระองค์ คือการพระราชนิพนธ์เรื่อง พระมหาชนก ซึ่งใช้เวลานานในการพระราชนิพนธ์ขึ้น ทรงให้ข้อคิดในหลาย ๆ เรื่อง ทำให้เข้าใจได้อย่างง่ายดายและ ปรับแต่งเรื่องให้เข้ากับบริบทสังคมไทย ในปัจจุบัน

4. รู้ รัก สามัคคี

ทรงเป็นพระราชดำรัสที่ทรงคุณค่าอีกประการหนึ่งก็ยังมีมีความหมายลึกซึ้งและยังสามารถปรับใช้ให้เข้ากับสังคมได้ รู้ คือการที่เราจะทำอะไรสิ่งหนึ่ง เราต้องรู้ถึงปัจจัยทั้งหมด รู้ถึงปัญหาสาเหตุ เรื่องที่เกิดขึ้น รวมไปถึงการรู้ที่จะมีแนวทางแก้ไขปัญหานั้นอย่างไร รัก คือความรักเมื่อเรารู้แจ้งแล้ว นั้นเราต้องมีความรักมาเพื่อเป็นแรงผลักดันที่จะเข้าไปปฏิบัติแก้ไขปัญหาให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีถ้าเรามีความรักแล้วเราก็จะมีแรงกระตุ้นในการทำงานด้วยความเต็มใจ สามัคคีก็คือการที่การทำงานเป็นทีม ช่วยกันทำงาน ควรคิดอยู่เสมอว่าคนเรานั้นจะทำงานใหญ่ จะต้องมีเพื่อนร่วมงานคอยช่วยเหลืออยู่ตลอดเวลา และการทำงานเป็นหมู่คณะ จะเป็นการแก้ไขปัญหาให้ลุล่วงไปได้ด้วยดี

5. ทำเรื่อย ๆ ทำแบบสังฆทาน

คือการทำงานอยู่สม่ำเสมอ ทำไปเรื่อย ๆ เพื่อประโยชน์สุขของปวงชน ทำแบบสังฆทาน คือ การทำเพื่อให้โดยไม่หวังผลตอบแทน คล้ายแบบสังฆทานที่ให้โดยไม่ต้องระบุผู้รับ ดังพระราชดำรัส ความว่า “...การเป็นพระเจ้าแผ่นดินนั้น เป็นตลอด 24 ชั่วโมง พระองค์ทรงอยู่บนยอดพีระมิดของสังคม แต่พีระมิดในประเทศไทย เป็นพีระมิดหัวกลับ...”

6. มีความสุขในการทำประโยชน์ให้แก่ผู้อื่น

คือการทำประโยชน์ที่ทำให้ผู้อื่นนั้นมีความสุข ไม่ใช่แค่ตัวเรานั้นเองที่มีความสุข ต้องยึดถึงประโยชน์สุขของส่วนรวมเป็นหลักด้วย และให้ถือประโยชน์สุขส่วนรวมนั้นเป็นสิ่งสำคัญด้วย ดังพระราชดำรัส ครั้งหนึ่งความว่า “...ขอปณิธานที่มาช่วยฉันทำงาน ฉันขอบอกก่อนนะ ช่วยฉันทำงาน ไม่มีอะไรจะให้ นอกจากมีความสุขร่วมกัน ในการทำประโยชน์ให้กับผู้อื่น...”

7. ศึกษาข้อมูลอย่างเป็นระบบ ทำงานอย่างผู้รู้จริง

คือการทำงานอย่างรอบคอบ การเตรียมข้อมูลให้พร้อมในการออกสำรวจพื้นที่ ทั้งข้อมูลที่เป็นเอกสาร และข้อมูลที่เป็นรายงาน รวมไปถึงอุปกรณ์ในการทำงานต่าง ๆ ให้ครบถ้วน ตามบริบทพื้นที่ที่จะได้เข้าไปทำการช่วยเหลือ และที่สำคัญอีกประการต้องมีการวางแผนแต่ละขั้นตอนให้เป็นระบบ เพื่อที่จะได้ช่วยเหลือราษฎรได้อย่างรวดเร็วและตามความต้องการของประชาชน อย่างแท้จริง

8. การระเบิดจากข้างใน

การที่ทำให้ประชาชนสามารถคิดเองได้ มีความพร้อมในการรองรับมาตรการต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในภายภาคข้างหน้า ถือได้ว่าเป็นความเข้มแข็งของชุมชนเช่นเดียวกัน เมื่อชุมชนมีความเข้มแข็ง ประชาชนก็สามารถยืนได้ด้วยตัวเอง มีความพร้อมรับมือกับการพัฒนาที่จะเข้ามาในสังคมหรือชุมชนนั้น ๆ อาจจะต้องพาผู้นำชุมชนไปศึกษาดูงานในพื้นที่ที่ประสบความสำเร็จ แล้วนำองค์ความรู้นั้น ๆ กลับมาพัฒนาในชุมชนของตนเอง

9. ทำตามลำดับขั้น

การทำงานอย่างเป็นขั้นเป็นตอนทำให้เกิดความรอบคอบมากขึ้น เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างเป็นขั้นเป็นตอน ดังพระบรมราโชวาทความตอนหนึ่งว่า

“...การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้นต้องสร้างพื้นฐาน คือ ความพอมี พอกิน พอใช้ของประชาชนส่วนใหญ่เป็นเบื้องต้นก่อน โดยใช้วิธีการและใช้อุปกรณ์ที่ประหยัด แต่ถูกต้องตามหลักวิชา เมื่อได้พื้นฐานมั่นคงพร้อมพอควรและปฏิบัติได้แล้ว จึงค่อยสร้างค่อยเสริมความเจริญและฐานะเศรษฐกิจขั้นที่สูงขึ้นโดยลำดับต่อไป หากมุ่งแต่จะทุ่มเทสร้างความเจริญยกเศรษฐกิจขั้นให้รวดเร็วแต่ประการเดียว โดยไม่ให้แผนปฏิบัติการสัมพันธ์กับสภาวะของประเทศและของประชาชนโดยสอดคล้องด้วย ก็จะเกิดความไม่สมดุลในเรื่องต่าง ๆ ขึ้น ซึ่งอาจกลายเป็นความยุ่งยากล้มเหลวได้ในที่สุด ดังเห็นได้ที่อารยประเทศหลายประเทศ กำลังประสบปัญหาทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรงในเวลานี้...”

พระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม 2517

10. ภูมิสังคม

การที่จะพัฒนาบ้านเมืองได้นั้นให้ดูพื้นที่ชุมชนนั้น ๆ ด้วยว่าจะเร่งพัฒนาไปในทิศทางใดซึ่งในแต่ละพื้นที่ส่วนแล้วมีความแตกต่างกันไปตามบริบทพื้นที่ ตามภูมิสังคม ดังพระราชดำรัสความตอนหนึ่งว่า

“...การพัฒนาจะต้องเป็นไปตามภูมิประเทศทางภูมิศาสตร์ และภูมิประเทศทางสังคมศาสตร์ในสังคมวิทยา คือ นิสัยใจคอของคนเราจะไปบังคับให้คนอื่นคิดอย่างอื่นไม่ได้ เราต้องแนะนำ เราเข้าไปไปช่วยโดยที่จะคิดให้เขาเข้ากับเราไม่ได้ แต่ถ้าเราเข้าไปแล้ว เราเข้าไปดูว่าเค้าต้องการอะไรจริง ๆ แล้วก็อธิบายให้เขาเข้าใจ หลักการของการพัฒนานี้ก็จะเกิดประโยชน์อย่างยิ่ง...”

11. องค์กรวม

การบูรณาการในการพัฒนาพื้นที่ โดยให้หลาย ๆ หน่วยงานช่วยกันทำงาน ในแต่ละด้านที่รับผิดชอบ ให้มองถึงปัญหาสาเหตุ ที่เกิดขึ้นรวมไปถึงการหาแนวทางแก้ไขอย่างครบวงจร มีการเชื่อมโยงอย่างเป็นระบบ มีการประสานงานเพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการทำงาน

12. ประหยัด เรียบง่าย ได้ประโยชน์สูงสุด

ในเรื่องของความประหยัด พระองค์ทรงเป็นผู้ที่ประหยัดที่ทำให้เห็นมาโดยตลอด สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาพื้นที่ได้เช่นเดียวกันการแก้ไขปัญหาด้วยความประหยัดเรียบง่าย ประชาชนสามารถทำเองได้โดยไม่ต้องพึ่งพาหน่วยงาน อาจเป็นวัสดุที่หาได้ตามท้องถิ่นที่จะนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการช่วยเหลือประชาชน โดยใช้หลักคุณค่า ไม่ใช่ คຸ່ມทุน เมื่อใช้แล้วให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยไม่เน้นกำไร เพียงต้องการให้ประชาชนทุกคนไม่มีความทุกข์โดยเน้น ประโยชน์สุข และความยั่งยืน

13. ขาดทุนคือกำไร

การพัฒนาให้ประชาชนนั้นอยู่ดีกินดีตลอดไปไม่นึกถึงผลประโยชน์กำไร หรือผลตอบแทนใด ๆ ดังพระราชดำรัสความตอนหนึ่งว่า

“...ถ้าหากว่าอยากให้ประชาชนอยู่ดีกินดี รัฐจะต้องลงทุน ต้องสร้างโครงการซึ่งต้องใช้เงินจำนวนเป็นร้อยเป็นพันเป็นหมื่นล้าน ถ้าทำไปก็เป็น loss เป็นการเสีย เป็นการขาดทุน เป็นการจ่าย คือรัฐบาลต้องตั้งงบประมาณรายจ่าย ซึ่งมาจากเงินของประชาชน แต่ว่าถ้าโครงการดี ในไม่ช้าประชาชนก็จะได้กำไร จะได้ผลราษฎรจะอยู่ดี กินดีขึ้น จะได้ประโยชน์ไป ส่วนรัฐบาลไม่ได้อะไร แต่ขอให้อำนาจให้ดี ๆ

จะเห็นว่าถ้าราษฎรอยู่ดีกินดี มีรายได้ รัฐบาลก็จะเก็บภาษีได้สะดวก ไม่มีการหนีภาษี เพราะเมื่อมีรายได้ดีขึ้น เขาก็สามารถเสียภาษีได้มากขึ้น...”

พระราชดำรัสพระราชทานแก่คณะบุคคลต่าง ๆ ที่เข้าเฝ้าฯ ถวายพระพรชัยมงคลเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ณ ศาลาดุสิดาลัย วันพุธที่ 4 ธันวาคม 2534

14. ปลุกป่าในใจคน

ปัจจุบันมนุษย์เราเล็งเห็นถึงความสำคัญของป่าไม้ ผลกระทบต่าง ๆ ที่เริ่มรุนแรงขึ้นไม่ว่าจะเป็นภัยพิบัติที่เกิดขึ้นทั่วโลก ล้วนแล้วแต่มีสาเหตุหลักมาจากการตัดไม้ทำลายป่า ถ้าวันนี้เราไม่รักษาผืนป่าไว้ในอนาคต ก็ไม่อาจสามารถคาดการณ์ปัญหาที่จะเกิดขึ้นได้ การที่จะรักษาป่าไว้ให้ได้นั้น ต้องเกิดออกมาจากจิตใต้สำนึกของประชาชนเอง โดยชุมชนพื้นที่ดูแลกันเองสร้างกฎระเบียบข้อบังคับขึ้นมาใช้ในชุมชนดังพระราชดำรัสความตอนหนึ่งว่า

“...เจ้าหน้าที่ป่าไม้ควรจะปลูกต้นไม้ ลงในใจคนเสียก่อน แล้วคนเหล่านั้นก็จะพากันปลูกต้นไม้ลงบนแผ่นดินและรักษาต้นไม้ด้วยตนเอง...”

พระราชดำรัสพระราชทานแก่เจ้าหน้าที่ป่าไม้ ณ หน่วยจัดการต้นน้ำทุ่งจ้อ อำเภอมะเข่ จังหวัดเชียงใหม่ วันเสาร์ที่ 31 มกราคม 2519

15. ธรรมชาติช่วยธรรมชาติ

การที่จะเข้าใจถึงธรรมชาตินั้น ต้องให้ประชาชนใกล้ชิดกับธรรมชาติมากขึ้น เพื่อที่ได้มองเห็นถึงปัญหาของธรรมชาติมากขึ้น แล้วใช้วิธีใดก็ตามที่ใช้ธรรมชาติช่วยตัวเองเพียงเราเป็นตัวช่วยเพียงเล็กน้อยในการบำบัดธรรมชาติ เช่น การแก้ไขปัญหาน้ำเน่าเสีย คือการนำน้ำดีไปไล่น้ำเสีย การนำพืชไปปลูกในน้ำ เป็นพืชกรองน้ำเสีย หรือการแก้ป่าเสื่อมโทรมโดยการปลูกป่าโดยไม่ต้องปลูก การกำจัดขยะโดยการหมัก เพื่อให้จุลินทรีย์ทำหน้าที่ย่อยสลายของมันเอง ดังพระราชดำรัสความตอนหนึ่งว่า

“...แต่ 3,000 ไร่ นั้นมันอยู่สูง จะนำน้ำโสโครกจากที่นี่ไปที่ไหนต้องสูบไปไม่ไหว แต่ว่าจะทำเป็นบึงใหญ่ที่จะเก็บน้ำได้สำหรับเวลาหน้าน้ำมีน้ำเก็บเอาไว้หน้าแล้งปล่อยลงมา ส่วนหนึ่งอาจปล่อยลงมาสำหรับล้างกรุงเทพฯ ได้เจ็องน้ำโสโครกในคลองต่าง ๆ ...”

พระราชดำรัส เมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม 2532

“...สิ่งโสโครกจากบ้านเรือนที่ให้เทศบาลสูบไป มักนำไปปล่อยลงคลอง
ลงแม่น้ำ ถ้าหาที่แห่งหนึ่งนอกเมือง ทำถังหมักสิ่งโสโครกไว้ 10 วัน สิ่งที่เป็น
สิ่งโสโครกก็หายโสโครก เชื้อโรคอะไรก็หมดไป ถ้าให้ตีเอาไว้ 28 วัน ให้มัน จริ่ง ๆ
จิ้ง ๆ พวกเชื้อที่ร้ายแรงที่ยังมีก็หมด แต่กลิ่นก็หายหมด เสร็จแล้วเอามาตากใช้
ประโยชน์ได้ ทั้งส่วนที่เป็นของแข็งและส่วนที่เป็นน้ำ เป็นปุ๋ยที่ไม่เหม็น เทศบาล
ต่าง ๆ ที่มีปัญหานี้ก็ต้องพยายามพิจารณาว่าจะทำอะไรต่อไป...”

พระราชดำรัสเสด็จออกมหาสมาคมเนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษา

วันที่ 4 ธันวาคม 2544

16. อธรรมปราบอธรรม

พระองค์ทรงคิดค้นโดยใช้สิ่งที่ไม่ดีปราบสิ่งที่ไม่ดี ซึ่งเป็นธรรมชาติในตัวของมันเอง เช่น
ผักตบชวา ที่เป็นปัญหาต่าง ๆ ในแม่น้ำลำธาร ไม่ว่าจะเป็นการกีดขวางการจราจรทางน้ำ กีดขวาง
การระบายน้ำตามประตระบายน้ำ รวมไปถึงเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของพาหะนำโรค และโดยธรรมชาติ
ของผักตบชวาแล้ว สามารถบำบัดน้ำเสียได้ จึงเป็นที่มาของคำว่า “อธรรมปราบอธรรม”
ดังพระราชดำรัสความตอนหนึ่งว่า

“...เห็นไหมว่าน้ำเน่ามันก็เป็นอธรรม ผักตบชวาที่เราไม่ต้องการมันก็เป็น
อธรรมเหมือนกัน ฉะนั้นเอาอธรรมสู้กับอธรรม ให้ออกมาเป็นธรรมะให้ได้...”

17. ประโยชน์ส่วนรวม

การเสียสละกับการทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ไม่ว่าจะเป็นการทุ่มเทเอาใจใส่ ปฏิบัติ
หน้าที่ด้วยความตั้งใจผลลัพธ์ที่ได้ คือรอยยิ้มของประชาชน ชาวบ้าน คือการทำเพื่อประโยชน์ส่วนรวม
พระบรมราโชวาทพระราชทานแก่ นิสิต นักศึกษา ณ มหาวิทยาลัยขอนแก่น วันที่ 20 ธันวาคม 2514
ความว่า

“...บ้านเมืองของเราเป็นปึกแผ่นมั่นคง และร่มเย็นเป็นสุขสืบมาช้านาน
เพราะเรามีความยึดมั่นในชาติ และต่างบำเพ็ญกรณียกิจตามหน้าที่ ให้สอดคล้อง
เกื้อกูลเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของชาติ คนไทยทุกคน จึงควรจะได้ตระหนักในข้อนี้
ให้มาก แล้วตั้งใจประพฤติตัวปฏิบัติงาน ให้สมแก่ฐานะและหน้าที่ เพื่อให้สำเร็จ
ประโยชน์ส่วนรวม คือความมั่นคงปลอดภัยของชาติบ้านเมืองไทย...”

และยังมี พระราชดำรัสในการเสด็จออกมหาสมาคมในงานพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา ณ ท้องพระโรง ศาลาราชประชาสมาคม วังไกลกังวล วันที่ 5 ธันวาคม 2556 ความว่า

“...บ้านเมืองของเราเป็นปึกแผ่นมั่นคง และร่มเย็นเป็นสุขสืบมาช้านาน เพราะเรามีความยึดมั่นในชาติ และต่างบำเพ็ญกรณียกิจตามหน้าที่ ให้สอดคล้องเกื้อกูลเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของชาติ คนไทยทุกคน จึงควรจะได้ตระหนักในข้อนี้ ให้มาก แล้วตั้งใจประพฤติตัวปฏิบัติงาน ให้สมแก่ฐานะและหน้าที่ เพื่อให้สำเร็จประโยชน์ส่วนรวม คือความมั่นคงปลอดภัยของชาติบ้านเมืองไทย...”

18. การพึ่งพาตนเอง

การที่จะพัฒนาให้ประชาชนสามารถพึ่งพาตนเอง โดยน้อมนำเอาหลักคิดปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง มาประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวัน ประกอบไปด้วย 3 ท่วง คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุและผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดี รวมไปถึงอีก 2 เงื่อนไข ประกอบกับมีความรู้คู่คุณธรรม ล้วนแล้วแต่เป็นการทำชีวิตให้เรียบง่าย เดินทางสายกลาง ไม่หย่อน และไม่ตึง จนเกินไป จนทำให้เรานั้นสามารถพึ่งพาตนเองได้ ดังพระราชดำรัสความตอนหนึ่งว่า

“...การช่วยเหลือสนับสนุนประชาชนในการประกอบอาชีพและตั้งตัวให้มี ความพอกินพอใช้ ก่อนอื่นเป็นสิ่งสำคัญยิ่งยวดเพราะผู้มีอาชีพ และฐานะเพียง พอที่จะพึ่งพาตนเองได้ ย่อมสามารถสร้างความเจริญในระดับสูงขึ้นไป...”

พระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วันที่ 19 กรกฎาคม 2517

19. เศรษฐกิจพอเพียง

เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่ชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่ และปฏิบัติตนของประชาชนในทุก ชั้นระดับครัวเรือน ระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐบาล ทั้งในการพัฒนาและการบริหารในด้านต่าง ๆ ให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อให้ก้าวหน้าต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ในเรื่องของความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล คำนึงถึงความจำเป็นที่จะต้อง มีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ต่อการมีผลกระทบที่จะเกิดขึ้นเกิดจากการเปลี่ยนแปลง ทั้งภายนอกและ ภายใน เราจึงจำเป็นจะต้องอาศัยความรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่ง ในการนำ วิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผน และการดำเนินการทุก ๆ ขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้อง เสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะ เจ้าหน้าที่ของรัฐ นักวิจัย และนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีการสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์ สุจริต และให้ความรอบรู้ที่พอสมควร ในการที่จะดำเนิน

ชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลง ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

20. เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา

การทำความเข้าใจถึงปัญหาและสาเหตุในพื้นที่ อย่างแท้จริง ทำความเข้าใจกับพื้นที่อย่างลึกซึ้ง เข้าใจถึงกระบวนการทำงาน รวมไปถึงการจัดการด้วย จึงจะได้มีการเข้าถึงเพื่อพัฒนา โดยสร้างความร่วมมือกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เข้าถึงเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ ร่วมแรงร่วมใจกันในการทำงาน และเมื่อเข้าใจเข้าถึงกระบวนการ จึงจะเกิดการนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนได้

21. แก้ไขปัญหาที่จุดเล็ก

ให้มองปัญหาในภาพรวมภาพใหญ่เป็นอันดับแรกแล้วจะค่อยแก้ไขปัญหาจากจุดเล็ก ๆ หรือการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าไปก่อน ที่หลาย ๆ คนมักจะมองข้าม ดังพระราชดำรัสความตอนหนึ่งว่า

“...ถ้าปวดหัวก็คิดอะไรไม่ออกเป็นอย่างนั้นต้องแก้ไขการปวดหัวนี้ก่อน...

มันไม่ได้เป็นการแก้อาการจริงแต่ต้องแก้ปวดหัวก่อน เพื่อที่จะให้อยู่ในสภาพที่คิดได้

...แบบ (Macro) นี้ เราจะทำแบบรีโอทั้งหมด ฉันไม่เห็นด้วย...อย่างบ้านคนอยู่ เราบอกบ้านนี้มันผุตรงนั้น ผุตรงนี้ ไม่คุ้มที่จะซ่อม...เอาตกลงรีโอบ้านนี้ ระเบิดเลย เราจะไปอยู่ที่ไหน ไม่มีที่อยู่ วิธีทำต้องค่อย ๆ ทำ จะไประเบิดหมดไม่ได้...”

22. ไม่ติดตำรา ทำให้ง่าย

การทำสิ่งที่ยาก ๆ ให้เป็นสิ่งที่ง่ายให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ วิถีชีวิต ตามความเป็นอยู่ที่แท้จริง เพราะปัญหาในแต่ละที่ย่อมมีความแตกต่างกันออกไป วิธีการแก้ไขปัญหาหรือการพัฒนาก็ย่อมแตกต่างกันออกไป ไม่ได้มีการยึดติดตำรา หลักวิชาการให้มากนัก เน้นให้เข้ากับสภาพพื้นที่บริบทของชุมชนนั้น ๆ ทำให้ง่ายทำสิ่งเข้าใจยุ่งยาก ทำให้เข้าใจง่ายมากขึ้น เป็นการแก้ไขปัญหาด้วยการใช้กฎแห่งธรรมชาติเป็นแนวทาง

23. การมีส่วนร่วม

การช่วยกันทำงานแบบเป็นทีม ให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ยอมรับฟังความคิดเห็นกันในที่ประชุม มีการระดมความคิดเห็นร่วมกัน หรือการทำประชาคม ประชาพิจารณ์ โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน พระราชดำรัส ความตอนหนึ่งว่า

“...สำคัญที่สุดจะต้องหัดทำให้กว้างขวาง หนักแน่น รู้จักรับฟังความคิดเห็น แม้กระทั่ง ความวิพากษ์วิจารณ์จากผู้อื่นอย่างฉลาด เพราะการรู้จักรับฟังอย่างฉลาดนั้นแท้จริง คือ การระดมสติปัญญาและประสบการณ์อันหลากหลาย มาอำนวยความสะดวกการบริหารงานให้ประสบความสำเร็จที่สมบูรณ์นั่นเอง...”

24. พออยู่พอกิน

การไม่ใช้จ่ายฟุ่มเฟือยเกินความจำเป็น ดำรงชีวิตด้วยทรัพยากรที่เพียงพอที่มีความอุดมสมบูรณ์ และต้องดูในด้านของทรัพยากรธรรมชาติเป็นสิ่งสำคัญ หากทรัพยากรธรรมชาติไม่มีความอุดมสมบูรณ์แล้วนั้น ผนวกกับจำนวนประชากรที่เพิ่ม แต่ในทางกลับกันทรัพยากรธรรมชาติกลับลดลงเรื่อย ๆ จะทำให้เกิดความไม่มั่นคงในชีวิต เนื่องจากทรัพยากรธรรมชาติที่มีไม่เพียงพอ ดังนั้นเราต้องช่วยกันบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติให้เพียงพอต่อความต้องการของประชาชน ควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติไปด้วย

“...คนอื่นจะว่าอย่างไรก็ช่างเขา จะว่าเมืองไทยล้าสมัย ว่าเมืองไทยเซย ว่าเมืองไทยไม่มีสิ่งทันสมัยใหม่ แต่เราอยู่พอมีพอกิน และขอให้ทุกคนมีความปรารถนาที่จะให้เมืองไทยพออยู่พอกิน มีความสงบ และทำงานตั้งจิตอธิษฐาน ตั้งปณิธานในทางที่จะให้เมืองไทยอยู่แบบพออยู่พอกิน ไม่ใช่จะรุ่งเรืองอย่างยอด แต่ว่ามี ความพออยู่พอกิน มีความสงบ เปรียบเทียบกับประเทศอื่น ๆ ถ้าเรารักษาความพออยู่พอกินนี้ได้ เราก็จะยอดยิ่งยวด...ที่สุดก็คือประโยชน์ร่วมกัน คือ ความพอมีพอกิน พออยู่ ปลอดภัยของประเทศชาติ...”

พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ณ ศาลาดุสิดาลัย
วันที่ 4 ธันวาคม 2517

25. บริการรวมที่จุดเดียว

เป็นการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มาให้บริการประชาชนในที่ใดที่หนึ่ง ซึ่งเป็นจุดศูนย์กลาง ช่วยในการประหยัดทั้งเวลา และประหยัดงบประมาณ และยังคงความสะดวกแก่ประชาชน ที่ไม่ต้องไปหลาย ๆ ที่ พระราชดำรัสความตอนหนึ่งว่า

“...กรม กองต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประชาชนทุกด้าน ได้สามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประองตองกัน ประสานกันตามธรรมดาแต่ละฝ่ายต้องมี ศูนย์ของตน แต่ว่าอาจจะมึงานถือว่าเป็นศูนย์ของตัวเองคนอื่นไม่เกี่ยวข้อง และศูนย์ศึกษาการพัฒนาเป็นศูนย์ที่รวบรวมกำลังทั้งหมดของเจ้าหน้าที่ทุกกรม กอง ทั้งในด้านเกษตรหรือในด้านสังคม ทั้งในด้านหางาน การส่งเสริมการศึกษามาอยู่ด้วยกัน

ก็หมายความว่าประชาชน ซึ่งจะต้องใช้วิชาการทั้งหลายก็สามารถที่จะมาดูแล ส่วน
เจ้าหน้าที่ที่จะให้ความอนุเคราะห์แก่ประชาชนก็มาอยู่พร้อมกันในที่เดียวกัน
เหมือนกัน ซึ่งเป็นสองด้าน ก็หมายถึงว่า ที่สำคัญปลายทางคือประชาชน จะได้รับ
ประโยชน์และต้นทุนของผู้เป็นเจ้าหน้าที่จะให้ประโยชน์...”

พระราชดำรัส เมื่อวันที่อาทิตย์ที่ 11 กันยายน 2562

(สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

(สำนักงาน กปร.), 2563)

ทฤษฎีการพัฒนาพื้นที่ป่าไม้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ป่าไม้ของประเทศไทยถูกทำลายลงอย่างรวดเร็วตามแรงหนุน เนื่องจากประชากรที่เพิ่มขึ้น
ผนวกกับแรงพลังผลักดันทางเศรษฐกิจในระบบทุนนิยมเสรี ที่มุ่งการค้าขาย โดยใช้ทรัพยากรป่าเป็น
ตัวหลักในเชิงพาณิชย์ ปัจจุบันจึงก่อให้เกิดสถานการณ์ภาวะแห้งแล้ง เนื่องจากต้นน้ำลำธารถูกทำลาย
ฝนไม่ตกต้องตามฤดูกาล เมื่อเกิดน้ำหลากจึงเกิดปัญหาน้ำท่วมฉับพลัน และมีการพังทลายของดินอยู่
เรื่อยมา จนเป็นปัญหาต่อสังคมไทยในทุก ๆ วันนี่ กลายเป็นความทุกข์ของปวงชน พระบาทสมเด็จพระ
พระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงตระหนักถึงปัญหาดังกล่าว
โดยเฉพะเรื่องทรัพยากรป่าไม้ ซึ่งเป็นสิ่งที่พระองค์ทรงห่วงใยเป็นอย่างยิ่ง

ป่าไม้สาธิตเป็น พระราชดำริต้น ๆ ของส่วนพระองค์

ในช่วงระยะเริ่มต้นรัชกาลพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชม
หาราช บรมนาถบพิตร ที่ได้ทรงเสด็จพระราชดำเนินแปรพระราชฐานไปที่ประทับ ณ พระราชวังไกล
กังวล อำเภอกำแพงแสน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นประจำแทบทุกปี โดยในระยะแรกจะเสด็จฯ ด้วย
รถไฟพระที่นั่ง ต่อมาได้มีการพัฒนาเส้นทางคมนาคมที่ดีขึ้น จึงเสด็จฯ โดยรถยนต์พระที่นั่ง เมื่อปี
พ.ศ. 2503-2504 ขณะเสด็จพระราชดำเนินผ่านจังหวัดนครปฐม ราชบุรีและเพชรบุรี เมื่อรถยนต์
พระที่นั่งผ่านอำเภอกำแพงแสน จังหวัดเพชรบุรี ทรงทอดพระเนตรต้นยางนาที่ได้ทำปลูกทั้งสองข้างทาง
จึงได้มีพระราชดำริที่จะสงวนบริเวณปายางนี้ไว้เพื่อให้เป็นส่วนสาธารณะ แต่ในช่วงนั้นไม่อาจ
ดำเนินการได้เนื่องจากต้องจ่ายเงินค่าทดแทนที่ดินในอัตราที่สูง เพราะมีประชาชนประ กอบอาชีพ
ภาคการเกษตรในบริเวณนั้นจำนวนมาก พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชม
หาราช บรมนาถบพิตร จึงได้ทรงเริ่มทดลองปลูกต้นยางด้วยพระองค์เอง โดยทรงเพาะเมล็ดยางใน
กระถางบนพระตำหนักเปี่ยมสุข พระราชวังไกลกังวล และเมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม พ.ศ. 2504 ได้ทรง
ปลูกต้นยางนา จำนวน 1,250 ต้น ในแปลงป่าไม้ทดลองในบริเวณแปลงสาธิตปลูกต้นยางนาพร้อมข้า

ราชบริพาร ต่อมาทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้นำพันธุ์ไม้ต่าง ๆ ทั่วประเทศมาปลูกในบริเวณที่ประทับสวนจิตรลดาในลักษณะป่าไม้สาธิต หลังจากนั้นยังได้สร้างพระตำหนักเรือนต้นในบริเวณป่าไม้สาธิตนั้น เพื่อทรงศึกษาธรรมชาติวิทยาของป่าไม้ด้วยพระองค์เองอย่างใกล้ชิดและลึกซึ้งในปี พ.ศ. 2508

แนวพระราชดำริมิติทางด้านป่าไม้พระองค์ทรงคิดค้นหลากหลายวิธี ที่จะอนุรักษ์ป่าไม้ให้ยั่งยืน และยังทรงสร้างความตระหนักให้กับประชาชนให้เกิดความหวงแหนรักษาป่าไม้ ที่เกิดจากจิตสำนึก ของประชาชนเอง มากกว่าวิธีการใช้อำนาจบังคับ เมื่อปีพ.ศ. 2519 พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร พื้นที่หน่วยพัฒนาต้นน้ำทุ่งจ้อ พระองค์ทรงได้พระราชทานพระราชดำริ ในเรื่องของการปลูกไม้ 3 ชนิด ที่แตกต่างกันและมีวัตถุประสงค์ที่ต่างกัน คือ ไม้เศรษฐกิจ ไม้โตเร็ว และไม้ผล เพื่อที่จะทำให้เกิดป่าไม้แบบผสมผสานและสร้างความสมดุลแก่ธรรมชาติมากขึ้น และยังสามารถตอบสนองความต้องการของรัฐบาล และวิถีประชาในชุมชน ใจความสำคัญในเรื่องของการปลูกไม้ 3 ชนิด นั้นมีพระราชดำริที่ยึดเป็นทฤษฎีการพัฒนาด้านป่าไม้โดยปลูกฝังได้จิตสำนึกให้แก่ราษฎรว่า “...เจ้าหน้าที่ป่าไม้ ควรจะปลูกต้นไม้ลงในใจคนเสียก่อน แล้วคนเหล่านั้นก็พากันปลูกต้นไม้ลงบนแผ่นดินและรักษาต้นไม้ด้วยตนเอง...” พระราชดำรัส ในปี พ.ศ. 2519 ณ หน่วยงานพัฒนาต้นน้ำทุ่งจ้อ จึงถือว่าเป็นทฤษฎีที่เป็นปรัชญาในด้านการพัฒนาป่าไม้ที่ยิ่งใหญ่โดยแท้

แนวคิดทฤษฎีการปลูกป่าโดยไม่ต้องปลูก พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงห่วงใยในปัญหานี้มาตลอดที่ว่าด้วยเรื่องของการบุกรุกพื้นที่ป่า การลักลอบตัดไม้ทำลายป่า จึงทรงพยายามค้นหาวิธี หลากหลายประการเพื่อที่จะเพิ่มปริมาณของป่าไม้ในประเทศไทยให้เพิ่มมากขึ้นอย่างยั่งยืน โดยมีวิธีการที่ประหยัด เรียบง่าย และเกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งตรงกับหลักการทรงงานข้อที่ 2 ในกระบวนการทำงาน และยังเป็นการส่งเสริมระบบป่าไม้แบบวงจร ในลักษณะที่เป็นธรรมชาติแบบอดีต ซึ่งได้พระราชทานพระราชดำริหลายวิธี คือ ปลูกป่าโดยไม่ต้องปลูก ด้วยวิธีการ 3 วิธี คือ

1. การที่ไม่ต้องไปทำใช้ประโยชน์พื้นที่ตรงนั้น ซึ่งเป็นพื้นที่ที่เราได้เลือกสรรไว้แล้ว พื้นที่ตรงนั้นก็จะกลับมาเป็นป่าที่อุดมสมบูรณ์ด้วยตัวของมันเอง
 2. การไม่ไปรบกวนพื้นที่ป่า เพียงแต่รักษาให้ขึ้นเองตามธรรมชาติ
 3. สภาพป่าเต็งรัง ป่าเสื่อมโทรมให้ปล่อยทิ้งไว้ เพราะต่อไม้ก็จะแตกกิ่งออกมาเองอีก
- การปลูกป่าในที่สูง พระองค์ทรงมีพระราชดำริ ความว่า

“...ใช้ไม้จำพวกที่มีเมล็ดทั้งหลายขึ้นไปปลูกบนยอดที่สูง เมื่อโตแล้วออกฝัก ออกเมล็ดก็จะลอยตกลงมาแล้วงอกเองในที่ต่ำต่อไป เป็นการขยายพันธุ์โดยธรรมชาติ...ปลูกป่าต้นน้ำลำธาร หรือ การปลูกป่าธรรมชาติ ทรงเสนอแนวทาง

ปฏิบัติว่าปลูกต้นไม้ที่ขึ้นอยู่เดิม คือ...ศึกษาดูก่อนว่าพืชพันธุ์ไม้ดั้งเดิมมีอะไรบ้าง แล้วปลูกแซมตามรายการชนิดต้นไม้ที่ศึกษาได้...งดปลูกไม้ผิดแผกจากถิ่นเดิม คือ...ไม่ควรนำไม้แปลกปลอมต่างพันธุ์ต่างถิ่นเข้ามาปลูกโดยยังไม่ได้ศึกษาอย่างแน่ชัด เสียก่อน...”

การปลูกป่าทดแทนในขณะนี้ พื้นที่ป่าไม้ในประเทศไทยมีพื้นที่ป่าไม้เหลืออยู่ร้อยละ 25 ของพื้นที่ประเทศ ประมาณการได้ 80 ล้านไร่ หากจำเป็นต้องเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ให้ได้ประมาณร้อยละ 40 ของพื้นที่ประเทศแล้ว ประชากรจะต้องช่วยกันปลูกป่าให้ได้ 48 ล้านไร่ โดยใช้กล้าไม้ปลูกมากกว่า ปีละ 100 ล้านต้น ใช้เวลาถึง 20 ปี จึงจะเพิ่มป่าไม้ได้ครบเป้าหมายที่กำหนดไว้ การปลูกป่าทดแทน จึงเป็นแนวทฤษฎีการพัฒนาป่าไม้อันเนื่องมาจากพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ได้พระราชทานวิธีการปลูกป่าทดแทน เพื่อคืนธรรมชาติสู่แผ่นดินด้วยวิถีทางแบบผสมผสานกันในเชิงปฏิบัติดังพระราชดำริความตอนหนึ่งว่า

“...การปลูกป่าทดแทนจะต้องทำอย่างมีแผนโดยการดำเนินการไปพร้อมกับการพัฒนาเขาในกรณีเจ้าหน้าที่ป่าไม้ ชลประทาน และฝ่ายเกษตรจะต้องร่วมมือกันสำรวจต้นน้ำในบริเวณพื้นที่รับผิดชอบ เพื่อวางแผนปรับปรุงต้นน้ำและพัฒนาอาชีพได้อย่างถูกต้อง...”

วิธีการปลูกป่าทดแทน

แนวคิดพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ได้พระราชทานคำแนะนำให้มีการปลูกป่าทดแทนตามสภาพพื้นที่ สภาพภูมิประเทศและสิ่งแวดล้อมของพื้นที่ที่เหมาะสม คือการปลูกป่าทดแทนในพื้นที่ป่าไม้ที่ถูกบุกรุกแผ้วถางและพื้นที่ป่าที่มีเสื่อมโทรมเป็นอันดับแรก

การปลูกป่าทดแทนในพื้นที่เสื่อมโทรมหรือพื้นที่ต้นน้ำลำธารที่ถูกบุกรุกแผ้วถางจนเป็นภูเขาหัวโล้น พื้นที่ส่วนใหญ่จะเกิดไฟง่ายเพราะเป็นพื้นที่ป่าที่ความชุ่มชื้น เพื่อทำให้ความชุ่มชื้นมีพื้นที่ที่เพิ่มมากขึ้นทั้งสองร่องน้ำ ซึ่งจะช่วยให้ต้นไม้งอกงามและมีส่วนช่วยป้องกันไฟป่า ในปีต่อไปให้มีการปลูกต้นไม้ในพื้นที่ถัดขึ้นไป และความชุ่มชื้นจะแผ่ขยายกว้างต่อไป พื้นที่ป่าจึงมีความอุดมสมบูรณ์แล้วจึงต้องปลูกป่าทดแทนเร่งด่วนนั้นควรจะต้องปลูกต้นไม้ชนิดโตเร็วคลุมแนวร่องน้ำเสียก่อน

การปลูกป่าทดแทนตามไหล่เขา จะต้องปลูกต้นไม้ให้มีความหลากหลาย ชนิด เพื่อให้ได้ประโยชน์ที่มีความหลากหลาย คือ มีทั้งไม้ผลที่เป็นไม้เศรษฐกิจ ไม้ใช้สอยสำหรับการก่อสร้าง และไม้สำหรับทำฟืน ที่เกษตรกรจำเป็นต้องใช้เป็นประจำ ซึ่งเมื่อตัดไม้ใช้แล้ว ก็ปลูกทดแทนหมุนเวียนได้

การปลูกป่าทดแทนในพื้นที่ป่าต้นน้ำและบนพื้นที่สูง ต้องมีการปลูกป่าโดยปลูกไม้พุ่ม และ ปลูกไม้ยืนต้น ไม้ยืนต้นจะช่วยให้อากาศมีความชุ่มชื้น และไม้พุ่มนั้นราษฎรสามารถตัดไปใช้ประโยชน์ ได้ ให้เข้ากับการปลูกป่า 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง แต่ต้องมีการปลูกทดแทนเป็นระยะ เป็นส่วนหนึ่งของระบบการให้ฝนแบบธรรมชาติช่วยธรรมชาติ ทั้งยังช่วยยึดเกาะหน้าดินบนพื้นที่ที่มีความลาดชันสูง ไม่ให้เกิดพังทลายของหน้าดินเมื่อเกิดฝนตกหนักเป็นเวลานาน ได้ให้มีการปลูกป่าบนพื้นที่สูง เนื่องจากสภาพป่าบนที่เขาส่งส่วนใหญ่จะเป็นป่าเสื่อมโทรม ซึ่งจะทำให้มีผลกระทบต่อสภาพลุ่มน้ำ ตอนล่าง และในกระบวนการต่อไปคือการคัดเลือกพันธุ์ไม้ที่มีเมล็ดเป็นฝัก เป็นขั้นตอนการปลูกแบบ ธรรมชาติปลูกต่อไปจนถึงแนวด้านล่างเขา และให้มีการปลูกป่าไม้ยืนต้นบริเวณโดยรอบริมสระน้ำ รวมไปถึงอ่างเก็บน้ำ หรือเหนืออ่างเก็บน้ำที่ไม่มีความชุ่มชื้น หรือจะเป็นการปลูกต้นกล้วยบริเวณ ต้นหญ้า เนื่องจากกล้วย เป็นแหล่งซังน้ำได้ดี ปลูกป่าเพื่อพัฒนาป่าต้นน้ำแหล่งน้ำให้มีน้ำอุปโภคและ บริโภคตลอดทั้งปี ปลูกป่าให้ราษฎรมีได้มีน้ำใช้เพื่อการเกษตร แล้วจึงมีรายได้ที่เพิ่มขึ้นเพียงพอต่อ การดำรงชีวิต โดยให้ราษฎรในชุมชนนั้น ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการปลูกและดูแลรักษาพื้นที่ป่าชุมชน หรือพื้นที่ป่าอนุรักษ์ นอกจากนี้ยังเป็นการปลูกฝังจิตสำนึกให้ราษฎรเห็นความสำคัญของการปลูกป่า เหมือนกับหลักการทรงงานที่ว่า การปลูกป่าในใจคน และเป็นแนวทางในการอนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติอย่างยั่งยืน ให้ราษฎรมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ผืนป่าในพื้นที่ชุมชนของตนเองก่อนเป็น อันดับแรก

การปลูกป่าเสริมธรรมชาติ การฟื้นฟูพื้นที่ป่าธรรมชาติและเพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียวในชุมชน โดยการปลูกต้นไม้เสริมบริเวณพื้นที่ป่าชุมชน ป่าต้นน้ำ รวมทั้งพื้นที่สาธารณะประโยชน์ของชุมชน เพื่อเป็นการเพิ่มพื้นที่ที่อยู่อาศัยแก่สัตว์ป่า ในหลายโครงการที่เป็นการปลูกป่าทดแทนตาม แนวพระราชดำริได้ประสบความสำเร็จในการจัดตั้งโครงการ เช่น โครงการปลูกสร้างสวนป่าศูนย์ ศึกษาการพัฒนาต่าง ๆ โครงการสวนป่าสิริเจริญวรรษ จังหวัดชลบุรี โครงการปลูกป่าห้วยองคต จังหวัดกาญจนบุรี โครงการปลูกป่าเสริมธรรมชาติในและนอกเขตอุทยานราชานิเวศน์ จังหวัดสกลนคร โครงการปลูกป่าช่วยพัฒนาแม่ฟ้าหลวง ดอยตุง จังหวัดเชียงราย และที่หนองพลับ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นต้น

การปลูกป่า 3 อย่างได้ประโยชน์ 4 อย่าง การปลูกป่า 3 อย่าง คือการปลูกป่ากินได้ ป่าฟืน ป่าใช้สอยหรือสร้างบ้าน แต่ได้ ประโยชน์ 4 อย่าง คือ ป่ากินได้ ป่าฟืน ป่าใช้สอยหรือสร้างบ้าน และ ประโยชน์ที่ 4 คือ ป่าเพื่อการอนุรักษ์

ลักษณะทั่วไปของป่า 3 อย่าง พระราชดำริปลูกป่า 3 อย่างนั้น มีพระราชดำรัส ความว่า

“...ป่าไม้ที่จะปลูกนั้น สมควรที่จะปลูกแบบป่าใช้ไม้หนึ่ง ป่าสำหรับใช้ผล หนึ่ง ป่าสำหรับใช้เป็นฟืนอย่างหนึ่ง อันนี้แยกออกไปเป็นกว้าง ๆ ใหญ่ ๆ การที่จะ ปลูกต้นไม้สำหรับได้ประโยชน์ดังนี้ ในคำวิเคราะห์ของกรมป่าไม้รู้สึกจะไม่ใช่ป่าไม้

แต่ในความหมายของการช่วยเหลือเพื่อต้นน้ำลำธารนั้น ป่าไม้เช่นนี้จะเป็นสวนผลไม้ก็ตามหรือเป็นสวนมพินก็ตามนั้นแหละเป็นป่าไม้ที่ถูกต้อง เพราะทำหน้าที่เป็นป่า คือ เป็นต้นไม้และทำหน้าที่เป็นทรัพยากรในด้านสำหรับให้ผลที่มาเป็นประโยชน์แก่ประชาชนได้...”

นโยบาย เรื่องคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.)

คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี แถลงต่อสภาิติบัญญัติแห่งชาติ วันที่ 12 กันยายน 2557

ด้านที่ 3 การลดความเหลื่อมล้ำของสังคม และการสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการของรัฐ

ข้อ 3.7 การแก้ไขปัญหาการไร้ที่ดินของประชาชน และการดูแลพื้นที่ป่าสงวน โดยการกระจายสิทธิ์ถือครองให้แก่ผู้ที่อยู่ในพื้นที่ที่ไม่ได้รุกรานพื้นที่ป่า และออกมาตรการป้องกันไม่ให้มีการเปลี่ยนมือไปอยู่ในกลุ่มของนายทุนหรือผู้ที่ไม่ใช่เกษตรกร โดยใช้เทคโนโลยีการสำรวจจากภาพถ่ายดาวเทียม และวิธีการทำแผนที่ ด้วยอุปกรณ์เครื่องมือที่ทันสมัย รวมไปถึงการแก้ไขปัญหาแนวเขตพื้นที่ที่มีการซ้อนทับกันของพื้นที่ และการกำหนดขอบเขตพื้นที่ป่า และพื้นที่เกษตรอย่างชัดเจน เพื่อไม่ให้เกิดความขัดแย้งกันระหว่างเกษตรกร และเจ้าหน้าที่ของภาครัฐ

ด้านที่ 9 การรักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากร รวมไปถึงการสร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์ทรัพยากรกับการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

ข้อ 9.1 ในระยะเฉพาะหน้าให้เร่งการป้องกันและฟื้นฟูป่าในพื้นที่อนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่าโดยให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินทำกินในพื้นที่ของรัฐ การจัดทำแนวขอบเขตที่ดินของรัฐให้ชัดเจน เร่งรัดกระบวนการพิสูจน์สิทธิการถือครองที่ดินในเขตที่ดินของรัฐ โดยนำระบบการจัดการฐานข้อมูลโดยระบบสารสนเทศ ให้มีการปรับปรุงกฎหมายให้ทันสมัย และสร้างบรรทัดฐานในการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพและความเป็นธรรม โดยเฉพาะในเขตพื้นที่อนุรักษ์ และพื้นที่ป่าต้นน้ำ ที่มีความสำคัญเชิงนิเวศ กำหนดพื้นที่แนวกันชนและที่ราบเชิงเขาให้เป็นพื้นที่ยุทธศาสตร์การปลูกป่าเพื่อป้องกันภัยพิบัติและป้องกันการบุกรุกพื้นที่ป่า ขยายป่าชุมชนและส่งเสริมการปลูกไม้ค่าทางเศรษฐกิจในพื้นที่เอกชน เพื่อลดแรงกดดันในการตัดไม้จากป่าธรรมชาติ รวมทั้งผลักดันแนวทางการประเมินมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ของระบบนิเวศและการสร้างรายได้จากการอนุรักษ์พื้นที่ป่า เช่น โครงการปลูกป่าเพื่อฟื้นฟูระบบนิเวศ โครงการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้จากการมีส่วนร่วมจากทุกหน่วยงานและประชาชน เป็นต้น

ข้อ 9.3 ในระยะต่อไป จะเป็นการพัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดิน และแก้ไขการบุกรุกที่ดินของรัฐ โดยยึดตามแนวพระราชดำริที่ให้ประชาชนสามารถอยู่ร่วมกับป่าได้ถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ เช่น กำหนดเขตป่าชุมชนให้ชัดเจน พื้นที่ใดที่สงวนหรือกันไว้เป็นพื้นที่ป่าสมบูรณ์ก็ใช้มาตรการทางกฎหมายอย่างเคร่งครัด พื้นที่ใดที่สมควรให้ประชาชนสามารถใช้ประโยชน์ได้ก็จะผ่อนผันให้ตามความเหมาะสมและจำเป็น โดยใช้มาตรการทางการบริหารจัดการ มาตรการทางสังคม จิตวิทยา และการปลูกป่าทดแทนเข้าดำเนินงาน ทั้งนี้จะให้เชื่อมโยงกับการส่งเสริมให้มีอาชีพ และรายได้อื่น ๆ อันเป็นบ่อเกิดของเศรษฐกิจชุมชนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้คนเหล่านั้นสามารถพึ่งพาตนเองได้ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง โดยที่ดินยังเป็นของรัฐ จะจัดทำฐานข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการ จัดทำทะเบียนผู้ถือครองที่ดิน ในที่ดินของรัฐ ปรับปรุงกลไกการบริหารจัดการที่ดินของรัฐและเอกชนให้มีเอกภาพ เพื่อทำหน้าที่กำหนดนโยบายด้านที่ดินในภาพรวม และปรับปรุงกลไกเพื่อกระจายการถือครองที่ดิน เร่งรัดการจัดสรรที่ดินให้แก่ผู้ยากไร้ โดยไม่ต้องเป็นกรรมสิทธิ์แต่รับรองสิทธิ์ ร่วมในการจัดการที่ดินของชุมชน กำหนดรูปแบบที่เหมาะสมของธนาคารที่ดินเพื่อให้เป็นกลไกในการนำทรัพยากรที่ดินมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

การขออนุญาตเข้าทำประโยชน์หรือที่อยู่อาศัยภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ภายใต้การจัดการที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 มาตรา 16 (1) ซึ่งเป็นการอนุญาตให้บุคคลเข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติได้ครั้งละไม่น้อยกว่า 5 ปี แต่ไม่เกิน 30 ปี โดยอำนาจในการอนุญาตเป็นของอธิบดีกรมป่าไม้ โดยอนุมัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และในกรณีที่ได้รับอนุญาตเป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ จะอนุญาตโดยให้ยกเว้นค่าธรรมเนียมทั้งหมดหรือบางส่วนตามความเหมาะสม ทั้งนี้ การขออนุญาต และการอนุญาตเป็นไปตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 กฎกระทรวงและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง คู่มือการจัดการที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล (คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ, 2558)

พื้นที่สีเขียว

ได้ให้คำจำกัดความพื้นที่สีเขียวไว้ว่า “พื้นที่ใด ๆ ก็ตามที่มีพืชพันธุ์ขึ้นปกคลุมทั้งในเขตเมืองและนอกเมือง ที่ประชาชนสามารถเข้าไปใช้ประโยชน์ได้ส่วนพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองนั้น เป็นส่วนหนึ่งของพื้นที่สีเขียว โดยพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองจะอยู่ในเขตเมืองและเขตเทศบาล ซึ่งมีพันธุ์ไม้เป็นองค์ประกอบหลัก มีการจัดการตามหลักทฤษฎีวิชชาและภูมิสถาปัตย์ เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนทั้งทางตรงและทางอ้อมทั้งในด้านการพักผ่อนหย่อนใจและหรือปรับปรุงคุณภาพ

สิ่งแวดล้อมของชุมชนเมือง” (สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2562) ซึ่งสอดคล้องกับการให้ความหมายของ สร้อยสุข (2550) และในปี 2562 สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ให้ความหมายของพื้นที่สีเขียว เป็นอีก 2 ประเภท

1. พื้นที่สีเขียว หมายถึง พื้นที่ธรรมชาติ หรือพื้นที่ที่มนุษย์สร้างขึ้นหรือกำหนดขึ้นในเมือง หรือชุมชนปกคลุมด้วยพืชพรรณเป็นองค์ประกอบหลัก มีประโยชน์เพื่อสิ่งแวดล้อมระบบนิเวศ การดำรงชีวิต และคุณภาพชีวิตของประชาชน

2. พื้นที่สีเขียวยั่งยืน หมายถึง พื้นที่สีเขียวที่มีพืชพรรณที่มีความหลากหลายทั้งชนิดและปริมาณ โดยมีไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ เป็นองค์ประกอบหลักและได้รับการดูแลบำรุงรักษาให้คงอยู่ อย่างยั่งยืน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสมดุลทางระบบนิเวศ เกิดสภาพแวดล้อมที่ดี สวยงาม น่าอยู่ มีความร่มเย็น และเพิ่มองค์ประกอบของการใช้ประโยชน์ที่ดินทั้งทางตรงและทางอ้อม แก่การยกระดับคุณภาพชีวิตของประชากร ในเมืองและชุมชนผู้มาเยือนตลอดจนเสริมสร้างเศรษฐกิจของชุมชน” (สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2562)

วิธีการเพิ่มพื้นที่สีเขียว

การพัฒนาพื้นที่สีเขียวชนบทเพื่อความยั่งยืนโดย ได้มีวิธีการศึกษา การวิจัยในครั้งนี้มีกระบวนการศึกษาที่สำคัญคือ

1. ศึกษาวรรณกรรม แนวคิดและทฤษฎีที่เพื่อกำหนดแนวทางในการวางแผนงานการศึกษา โดยแนวคิดเกี่ยวกับชนบท นิยาม ความหมาย สังคม วัฒนธรรม การศึกษาลักษณะกายภาพตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันเพื่อเข้าใจรูปแบบและความเปลี่ยนแปลงของชนบท และการพัฒนาพื้นที่ที่สอดคล้องกับบริบททางสังคม (อำภา, 2565) และสอดคล้องกับ อุบลรัตน์ และ จิราภรณ์ (2561)

2. ศึกษาแนวคิดพื้นที่สีเขียว ประเภท รูปแบบและลักษณะทางกายภาพ บทบาทหน้าที่ ความสำคัญของพื้นที่สีเขียว แนวคิดการจัดการและพัฒนาพื้นที่สีเขียว

3. การคัดเลือกพื้นที่ศึกษาวิจัยโดยการจัดลำดับความสำคัญของพื้นที่สีเขียว ขนาดและปริมาณพื้นที่ชนบทในประเทศไทยทั้ง 4 ภูมิภาค และจากการสำรวจของคณะกรรมการอำนวยการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน (พช.) พบว่า ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีลักษณะเป็นพื้นที่ชนบทที่ขนาดใหญ่ มีพื้นที่สีเขียวเพื่อเศรษฐกิจสูงสุดของประเทศ พบปัญหาที่เกิดจากการทำลายทรัพยากรป่าไม้ และคุณภาพของดินมาก จึงได้คัดเลือกเป็นพื้นที่ในการศึกษาวิจัย

4. การศึกษาลักษณะทางกายภาพของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รูปแบบพื้นที่สีเขียว โดยการสำรวจ การใช้ข้อมูลสารสนเทศ และข้อมูลดิจิทัล เพื่อวิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพพื้นที่สีเขียว และพื้นที่สีเขียวชนบท ความสำคัญ ศักยภาพ ปัญหา และข้อจำกัดของพื้นที่

5. การวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาพื้นที่สีเขียวอย่างยั่งยืน

งานมีวิจัยมากมายที่ได้ให้แนวทางการพัฒนาพื้นที่สีเขียวต่าง ๆ ทั่วโลกเช่นเดียวกับอุบลรัตน์ และจิราภรณ์ (2561) ได้ให้แนวทางเพิ่มเติมในส่วนของการพัฒนาพื้นที่สีเขียวอย่างยั่งยืนในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ได้ออกแบบวิธีการศึกษาออกเป็น ลำดับขั้นตอน ประกอบด้วย

1. ต้องมีการทบทวนข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากหนังสือ เอกสาร รายงาน การศึกษาวิจัย เช่นเดียวกับของอำภา (2565)
2. การสำรวจลักษณะทางกายภาพของพื้นที่สีเขียวในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่
3. การศึกษาวิจัยเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการศึกษา
4. การศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้การสัมภาษณ์และการประชุมกลุ่มย่อย

การจำแนกพื้นที่สีเขียว

การจำแนกพื้นที่สีเขียวในประเทศไทย สามารถจำแนกได้หลากหลายรูปแบบ โดยการศึกษาจากการทบทวนวรรณกรรมเอกสารงานวิจัยจากทั่วทุกมุมโลก เช่นของการจำแนกประเภทของพื้นที่สีเขียวพื้นที่สีเขียวสามารถจำแนกได้หลายรูปแบบ การจำแนกอาจใช้บทบาทหน้าที่ของพื้นที่นั้น ๆ ขนาด และลักษณะทางกายภาพ ซึ่งแต่ละประเทศมีมาตรฐานในการจำแนกพื้นที่สีเขียวแตกต่างกัน เช่น ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนมีการพัฒนาการจำแนกประเภทของพื้นที่สีเขียวใน ปีค.ศ. 1961 เป็น 4 ประเภทได้แก่ พื้นที่สีเขียวสาธารณะ พื้นที่สีเขียวริมทางสัญจร พื้นที่ สีเขียวที่มีลักษณะภูมิประเทศเฉพาะแห่ง และพื้นที่สีเขียวเพื่อการฟื้นฟู และในปี ค.ศ. 1973 การจำแนกประเภทพื้นที่สีเขียวเป็น 5 ประเภทคือ พื้นที่สีเขียวสาธารณะ พื้นที่สีเขียวที่เป็นสนาม ต้นไม้ริมถนน พื้นที่สีเขียวในเขตชานเมือง และพื้นที่สีเขียวที่เป็นแนวรั้ว จากนั้น ในปีค.ศ. 1981 ได้แบ่งประเภทพื้นที่สีเขียวเป็น 6 ประเภท (บุญยงสุข, 2563) ได้แก่

1. พื้นที่สีเขียวสาธารณะ เช่น สวนพฤกษศาสตร์ สนามเด็กเล่น สวนสาธารณะ พื้นที่สีเขียวอรรถประโยชน์หรือพื้นที่สีเขียวส่วนบุคคล เช่น สวนในบ้านและอาคารที่อยู่อาศัย สวนในโครงการพัฒนาของเอกชน พื้นที่สีเขียวในสถาบัน เช่น แหล่งประวัติศาสตร์ สถาบันการศึกษา สถาบันราชการ
2. พื้นที่สีเขียวในพื้นที่สาธารณูปการ เช่น พื้นที่รอบบ่อบำบัดน้ำเสีย พื้นที่บ่อขยะ พื้นที่สนามบิน
3. พื้นที่สีเขียวที่เป็นแนวยาวตามแนวสาธารณะ เช่น พื้นที่สีเขียวตามแนวถนนทั้งพื้นที่เกาะกลางถนน และพื้นที่ข้างถนน แนวทางรถไฟ คลองชลประทาน บริเวณริมแม่น้ำ เป็นต้น
4. พื้นที่สีเขียวตามธรรมชาติ เช่น พื้นที่ชุ่มน้ำ พื้นที่สีเขียวบนเนินเขา พรุ แหล่งน้ำ
5. พื้นที่สีเขียวที่รอการพัฒนา ยังไม่มีการใช้ประโยชน์ เช่น พื้นที่ว่างเปล่าที่ปล่อยร้างทิ้งไว้

6. พื้นที่สีเขียวเพื่อเศรษฐกิจ เช่น ไร่นา พื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ สวนผลไม้ เป็นพื้นที่สีเขียวที่เป็นแหล่งผลิตอาหารแก่ชุมชน

การจำแนกพื้นที่สีเขียวอีกประเภทที่เป็นพื้นที่ศาสนสถาน โดยจำแนกตาม จิราภา และ ลักษณะ (2564)

1. พื้นที่สีเขียวเพื่อนันทนาการและความงามทางภูมิทัศน์มีพื้นที่ เป็นพื้นที่สำหรับกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง และการพักผ่อนหย่อนใจ รวมถึงสวนสาธารณะ
2. พื้นที่สีเขียวอรรถประโยชน์ เป็นพื้นที่สนองหน้าที่ใช้สอยสำคัญของชุมชนพบกระจายทั่วไปในพื้นที่เมืองเช่น พื้นที่สุสาน พื้นที่สีเขียวในศาสนสถานพื้นที่สีเขียวในแหล่งโบราณสถานและประวัติศาสตร์ พื้นที่สีเขียวในสถาบันต่าง ๆ
3. พื้นที่สีเขียวเพื่อการอนุรักษ์ธรรมชาติ เป็นพื้นที่ที่มีสภาพธรรมชาติและกิ่งธรรมชาติเป็นแหล่งที่ควรอนุรักษ์เพื่อความสมดุลของระบบนิเวศและภูมิอากาศ เป็นที่อยู่อาศัยของพืชและสัตว์ โดยพื้นที่สีเขียวเพื่อการอนุรักษ์ธรรมชาติ
4. พื้นที่สีเขียวที่เป็นริ้วยาว เป็นพื้นที่สีเขียวแนวยาวไปตามเส้นทางคมนาคมทางบกและริมน้ำ ตลอดจนพื้นที่สีเขียวที่เป็นริ้วยาวตามแนวสาธารณูปการต่าง ๆ

การจำแนกประเภทป่าในประเทศไทย

ธวัชชัย (2549) จำแนกประเภทป่า ออกเป็น 2 ประเภท คือป่าประเภทที่ไม่ผลัดใบ (Evergreen) ป่าประเภทนี้เป็นป่าที่มุกความชุ่มชื้นตลอดปี เนื่องจากต้นไม้แทบทั้งหมดที่ขึ้นอยู่เป็นประเภทที่ไม่ผลัดใบ เป็นป่าที่สำคัญจึงจัดอยู่ในประเภทนี้

1. ป่าดิบชื้น (Tropical Evergreen Rain Forest หรือ Tropical Rain Forest)
2. ป่าดิบแล้ง (Seasonal Rain Forest หรือ Semi-evergreen Forest หรือ Dry evergreen Forest)
3. ป่าดิบเขาต่ำ (Lower Montane Rain Forest)
4. ป่าไม้ก่อ (Lower Montane Oak Forest)
5. ป่าไม้ก่อ ป่าไม้สน (Lower Montane Pine-Oak Forest)
6. ป่าไม้สน (Lower Montane Coniferous Forest)
7. ป่าละเมาะเขาต่ำ (Lower Montane Scrub)
8. ป่าดิบเขาสูง หรือป่าเมฆ (Upper Montane Rain Forest หรือ Cloud Forest)
9. ป่าละเมาะเขาสูง (Upper Montane Scrub)
10. อ่างพรุภูเขา (Montane Peat Bog หรือ Sphagnum Bog)

11. ป่าชายเลนหรือป่าโกงกาง (Mangrove Forest)
12. ป่าพรุ (Peat Swamp Forest)
13. ป่าบึงน้ำจืด (Freshwater Swamp Forest)
14. สังกมพืชตามชายหาด (Strand Vegetation) ตามหาดทราย (Sand Strand) และโขดหิน (Rock Strand)

และป่าประเภทที่ผลัดใบ (Deciduous) ป่าผลัดใบ เป็นป่าไม้ที่ผลัดใบตามฤดูกาล (seasonal) พบทั่วไปทุกภาคที่มีช่วงฤดูแล้งยาวนานในช่วง ระหว่าง 4 – 7 เดือน แต่จะไม่มีในเขตภาคใต้และภาคตะวันออกเฉียงใต้บางส่วน จังหวัดจันทบุรี และจังหวัดตราด เมื่อถึงในฤดูร้อนที่มีปริมาณความชุ่มชื้นในดินน้อย ต้นไม้ในป่าประเภทนี้จะผลัดใบลดการคายน้ำในต้นไม้ และเตรียมแตกใบอ่อนขึ้นมาใหม่ และเมื่อถึงต้นฤดูฝนป่าจะมีความชุ่มชื้นมากขึ้น ป่าก็จะกลับมามีความเขียวชอุ่มเพิ่มมากขึ้น พืชพรรณในป่าผลัดใบส่วนใหญ่เป็นพรรณไม้ผลัดใบ (deciduous species) แทบทั้งสิ้น ป่าผลัดใบขึ้นทั่วไปบนที่ราบเชิงเขาและบนภูเขาสูงที่ไม่เกินระดับ 1,000 เมตร ป่าผลัดใบในช่วงฤดูฝนมีเรือนยอดเขียวชอุ่มเช่นเดียวกับป่าไม้ผลัดใบ ในฤดูแล้ง ช่วงเดือนมกราคม – เดือนมีนาคม ใบไม้แห้งจะกองทับถมบนพื้นป่า ทำให้ เกิดไฟป่าลุกลามในป่าผลัดใบได้ง่ายในทุก ๆ ปี จำแนกป่าผลัดใบออกเป็น 3 ประเภท

1. ป่าเบญจพรรณ หรือป่าผลัดใบผสม (Mixed Deciduous Forest)
2. ป่าเต็งรัง (Deciduous Dipterocarp Forest หรือ Dry Dipterocarp Forest)
3. ป่าเต็งรังไม้สน (Pine-Deciduous Dipterocarp Forest)

การจำแนกป่าชุมชน

ป่าชุมชนส่วนมากแบ่งออกเป็น 3 โซน คือ ป่าใช้สอย ป่าหาอยู่หากิน ป่าอนุรักษ์อย่างเข้มข้น การใช้สอยจะแตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ขึ้นอยู่กับเศรษฐกิจ วัฒนธรรม การหาอยู่หากิน หน่อไม้ เห็ดตามฤดูกาล ผักหวานป่า กะทือ ผักกรูด เป็นต้น ป่าอนุรักษ์อย่างเข้มข้นคือ ห้ามใช้ประโยชน์ใด ๆ เพราะบางป่าชุมชนอยู่ติดกับเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง จึงมักมีสัตว์ป่าเข้ามาในพื้นที่ป่าชุมชนบ้างในบางครั้ง (พระครูวิโชติสิขกิจ และปริญญา, 2561)

ป่าชุมชนของชุมชนจะมี 2 ประเภท คือ 1. ป่าชุมชนที่อธิบดีกรมป่าไม้เป็นผู้อนุญาต จึงเป็นป่าชุมชนที่สมบูรณ์ได้ 2. เป็นป่าชุมชนที่ไม่มีการรับรองสิทธิในทางนิตินัย แต่ในทางพฤตินัยชุมชนเป็นผู้ดูแลร่วมกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยผ่านกฎกติกาของคนในชุมชน แต่การดำเนินการ กิจกรรมกฎกติกา แต่ต้องไม่กระทำผิดกฎหมายที่สูงกว่า การใช้ประโยชน์จากป่าชุมชนในพื้นที่พิเศษกว่าพื้นที่อื่น (พระครูวิโชติสิขกิจ และปริญญา, 2561)

ปัญหาการลดลงของพื้นที่สีเขียวเกิดจากมิติในหลากหลายได้ดังนี้

1. การขยายตัวของภาคอุตสาหกรรม เกิดการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินจากการเกษตรสู่พื้นที่อุตสาหกรรมอย่างขาดสมดุล ด้วยเหตุผลเป้าหมายทางเศรษฐกิจ
2. การขยายตัวของภาคธุรกิจ ธุรกิจบริการที่นำสังคมสู่บริโภคนิยมถือเป็นปัจจัยเร่งการเปลี่ยนแปลงสภาพพื้นที่ที่สำคัญปัจจัยหนึ่งเนื่องจากการตื่นตัวด้านการลงทุน การสร้างงาน การให้บริการ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างเห็นได้ชัด
3. การพัฒนาโครงสร้างด้านการคมนาคมเกิดจากความต้องการขยายเส้นทางการเดินทาง จากจุดเริ่มต้นสู่ปลายทางที่มักผ่านพื้นที่ธรรมชาติทำให้มีการสร้างถนนต่างๆ ตามมา โดยขาดการพิจารณาถึงคุณค่าของพื้นที่ที่ควรอนุรักษ์ไว้
4. การปล่อยพื้นที่ให้รกร้างว่างเปล่า หมายถึงพื้นที่ของภาครัฐและเอกชนที่ปล่อยรกร้างมิได้ใช้ประโยชน์ ทั้งที่อยู่ติดแนวสาธารณะและอยู่ในพื้นที่ภายใน เป็นพื้นที่ที่ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์และในทางตรงกันข้ามพื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพในการนำมาปลูกป่าในเมือง เพื่อเป็นแหล่งผลิตอากาศบริสุทธิ์ไว้กรองมลภาวะในเมืองได้เป็นอย่างดี
5. การขาดการดูแลรักษา ทำให้สูญเสียพันธุ์ไม้ซึ่งเป็นแหล่งความรู้ทางธรรมชาติของเยาวชนในท้องถิ่น และที่ว่างที่ทิ้งไว้ไม่ใช้ประโยชน์จะกลายเป็นที่ทิ้งมูลฝอยทันที พื้นที่เหล่านี้ไม่นำมาดูแลกลิ่นเหม็นและทำลายความงามของเมืองไปด้วยในบางพื้นที่ที่เป็นที่โล่งซึ่งเดิมกำหนดไว้เพื่อใช้เป็นที่ป้องกันน้ำท่วมของเมืองก็ขาดการดูแลรักษาทำให้มีการบุกรุกเพื่อใช้ประโยชน์อื่นหรือถูกทิ้งให้เป็นที่เสื่อมโทรม (สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2562)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ศุภวิชญ์ และธนัสถา (2564) ได้ศึกษาเรื่องของแนวทางการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้แบบยั่งยืน สาเหตุเกิดจากสถานการณ์ป่าไม้ในปัจจุบันได้ที่ผ่านมาในด้านต่าง ๆ เช่น นายทุนพ่อค้าไม้ การลักลอบตัดไม้ทำลายป่า เจ้าของโรงงาน เจ้าของโรงเลื่อย มีการแปรรูปไม้ที่มีปริมาณเพิ่มมากขึ้นทุกวัน ป่าไม้จึงถูกทำลาย ปัจจุบันมีการแปรรูปไม้เพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ตามความต้องการของประชากร ยิ่งประชากรเพิ่มมากขึ้นเท่าใด ความต้องการในการใช้ไม้ก็เพิ่มมากขึ้น เช่นเดียวกัน ส่วนใหญ่จะเป็นการทำไปใช้ประโยชน์ ในการปลูกสร้างบ้านเรือน เครื่องใช้ เครื่องมือ ทางภาคเกษตร มีการแปรรูปเป็นถ่าน รวมถึงการใช้เป็นไม้ฟืนในการประกอบอาหาร และ เครื่องเรือน เป็นต้น การบุกรุกพื้นที่ป่าไม้เพื่อเข้าครอบครองที่ดินเพื่อทำการเกษตร เพื่อที่อยู่อาศัย เมื่อประชากรเพิ่มขึ้น ความต้องการของประชากรในการใช้ที่ดินเพื่อที่พักอาศัย และที่ทำกินจึงสูงขึ้นตาม จึงส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมตามมา คือการที่ราษฎรเข้าไปบุกรุกพื้นที่ป่าไม้แล้วถางป่าการขยาย

พื้นที่ป่าเพิ่มเพื่อทำการเกษตร หรือการแผ้วถางป่าทำไร่แบบไร่เลื่อนลอย นอกจากนี้ยังมีกลุ่มของผู้มีอิทธิพลทั้งในพื้นที่และนอกพื้นที่ ที่จ้างวานให้เกษตรกรในพื้นที่เข้าไปแผ้วถางป่าเพื่อจับจองที่ดินไว้ซื้อขายต่อไป หรือการเข้าไปทำกิจการใด ๆ ที่ขัดต่อพระราชบัญญัติภายใต้กรมป่าไม้ พระราชบัญญัติภายใต้กรมอุทยานแห่งชาติ รวมไปถึงการจัดสร้างระบบสาธารณูปโภคของรัฐ เช่น การสร้างเส้นทางคมนาคม เชื้อนอ่างเก็บน้ำ ซึ่งการสร้างเขื่อน หรืออ่างเก็บน้ำขวางลำน้ำจะทำให้พื้นที่เก็บน้ำบริเวณด้านหน้าของเขื่อนที่อุดมสมบูรณ์ถูกตัดมาใช้ประโยชน์ ส่วนต้นไม้ขนาดเล็กหรือต้นไม้ที่ทำการย้ายออกไม่ทันก็จะถูกน้ำท่วมยืนต้นตาย เรื่องของสถานการณ์ไฟป่า มักจะเกิดขึ้นในช่วงฤดูร้อนซึ่งอากาศแห้งหรือในช่วงฤดูแล้ง หรือในช่วงปลายเดือนกุมภาพันธ์ ถึงช่วงเดือนพฤษภาคม ไฟป่าส่วนใหญ่แล้วมักจะเกิดจากกระทำของมนุษย์ ที่อาจลักลอบเผาป่า เพื่อหาของป่าไปจำหน่าย ทั้งสัตว์ป่า และพืชที่จะมีการแตกใบหลังจากการเผาป่า หรือผลของไฟที่วิ่งไวกจากการสร้างที่ปักค้ำคั้นชั่วคราว การทำเหมืองแร่แหล่งแร่ส่วนใหญ่ ที่พบในบริเวณที่มีป่าไม้ปกคลุม มีความจำเป็นที่จะต้องเปิดหน้าดินหรือแผ้วถางป่าไม้ออกก่อนเพื่อจัดทำเส้นทางขนย้ายแร่ ในบางครั้งต้องทำลายป่าไม้ลงเป็นจำนวนมากเพื่อสร้างทางลำเลียง รวมไปถึงการระเบิดหน้าดินเพื่อให้ได้มาซึ่งแร่ธาตุส่งผลถึงการทำลายป่า จากการศึกษางานวิจัยที่มาหลัก ๆ จะมีปัญหาและสาเหตุหลัก ไม่ก็ด้านซึ่งมีความเป็นเหตุและผล กับหลักการของ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (2562)

แนวทางการจัดการพื้นที่สีเขียว

แนวทางขับเคลื่อนการจัดการพื้นที่สีเขียวอย่างยั่งยืน ประกอบด้วย 4 แนวทาง ดังนี้ (สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2565)

1. ทุกภาคส่วนมีจิตสำนึกและหน้าที่ในการบริหารจัดการพื้นที่สีเขียว
 - สร้างและพัฒนาจิตสำนึกในการดูแลรักษาพื้นที่สีเขียว แก่ทุกภาคส่วนของสังคม
 - ส่งเสริมการมีส่วนร่วม และบทบาทหน้าที่ของชุมชน ประชาชน บริษัทเอกชน และภาคีเครือข่าย ในการจัดการพื้นที่สีเขียว
 - หน่วยงานภาครัฐ องค์กร และภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องมีหน้าที่ส่งเสริมและ ดำเนินการในพื้นที่สีเขียว เพื่อลดผลกระทบจากกิจกรรมอุตสาหกรรมและการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ
 - หน่วยงานภาครัฐ และองค์กรที่เกี่ยวข้อง มีหน้าที่ส่งเสริมและดำเนินงานให้มีการเพิ่มพัฒนา และดูแลบำรุงรักษาพื้นที่สีเขียวในเมืองและชุมชน
 - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ดำเนินงานวางแผนจัดให้มี และบริหารจัดการพื้นที่สีเขียวของเมืองและชุมชน

2. เมืองมีความมั่นคงทางอาหาร สามารถรองรับภัยพิบัติ และมีฐานทรัพยากรเพื่อเอื้อต่อการดำรงชีวิตของประชาชน

- เมืองมีความมั่นคงทางอาหาร
- เมืองสามารถรองรับภัยพิบัติ
- เมืองมีฐานทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อเอื้อต่อการดำรงชีวิตของประชาชนพื้นที่สีเขียว
- เมืองมีพื้นที่สีเขียวช่วยลดความร้อนของเมือง
- เมืองมีพื้นที่สีเขียวช่วยบรรเทาหรือลดมลพิษ เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตประชาชน

โดยเฉพาะกลุ่มที่มีความอ่อนไหว

3. เครื่องมือ กลไก เพื่อเอื้อต่อการเพิ่มและการจัดการพื้นที่สีเขียว

- พัฒนา ปรับปรุงข้อกำหนดและมาตรการเชิงบังคับ เพื่ออนุรักษ์ คุ้มครองส่งเสริมการเพิ่มพื้นที่สีเขียว

- นำระบบจูงใจหรือมาตรการทางเลือกมาใช้เพื่อสนับสนุนการเพิ่มและการจัดการพื้นที่สีเขียว

4. ตระหนักในภูมิปัญญาท้องถิ่น และส่งเสริมนวัตกรรม เพื่อสร้างพลังทางสังคม

- สร้างองค์ความรู้รวบรวมและใช้ประโยชน์จากภูมิปัญญาท้องถิ่น
- เชื่อมโยงกลุ่มทางสังคมเพื่อสานพลังทางสังคม

มีความแตกต่างจากการศึกษาเชิงคุณภาพ และวราลักษณ์ (2554) ได้ให้แนวทางการจัดการพื้นที่สีเขียวในศาสนสถานอย่างยั่งยืน โดยการกำหนดแนวทางการจัดการพื้นที่สีเขียวในศาสนสถานอย่างยั่งยืน กรณีศึกษาเขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร โดยการศึกษาและวิเคราะห์สัดส่วนพื้นที่สีเขียวที่ยั่งยืนในศาสนสถาน ความคิดเห็นของประชาชนต่อการจัดการพื้นที่สีเขียวจึงเป็นการวิจัยที่จะส่งเสริมให้เกิดการเพิ่มหรือการจัดการพื้นที่สีเขียวอย่างยั่งยืน อันก่อให้เกิดประโยชน์ต่อคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนและเป็นการเพิ่มพื้นที่สีเขียวให้คนเมืองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แนวคิดแนวทางการพัฒนาพื้นที่สีเขียวชนบท

1. การพัฒนาในระดับ Macroscale ภายใต้แนวคิดนิเวศวิทยานิเวศวิทยาภูมิทัศน์ และการจัดการแบบองค์รวม การพัฒนาพื้นที่ให้สัมพันธ์กับบริบทพื้นที่สูง ที่ราบ และที่ราบลุ่มน้ำ การใช้พื้นที่สีเขียวริ้วยาวของแม่น้ำโขง น้ำชี และแม่น้ำมูล ในการเชื่อมโยงระบบนิเวศทั่วทั้งภูมิภาคมองเป็นภาพใหญ่ภาพกว้างระดับประเทศ เพื่อเชื่อมโยงพื้นที่พื้นที่สีเขียวเศรษฐกิจ สีเขียวธรรมชาติ พื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และรักษาระบบนิเวศลุ่มน้ำ รักษาในระดับในแต่ละลุ่มน้ำ รักษาคุณภาพลุ่มน้ำที่จะมีผลกระทบจากพื้นที่สีเขียวเพื่อเศรษฐกิจ

2. การพัฒนาในระดับ Microscale เป็นการเพิ่มสวนป่าวนเกษตรเกษตรพื้นที่เกษตรที่ราบสูงเกษตรป่าไม้ สร้างความหลากหลายทางชีวภาพ รวมไปถึงความหลากหลายของรูปแบบเกษตรกรรม และในพื้นที่เกษตรให้เพิ่มการปลูกไม้เศรษฐกิจในพื้นที่เกษตรที่ราบต่ำ และพื้นที่เกษตรริมน้ำให้เว้นระยะห่างจากแม่น้ำ และปลูกพืชชายน้ำ ไม้ยืนต้น ไม้พุ่ม รักษาความสมดุลของระบบนิเวศริมน้ำ ลดการพังถล่มดินตลิ่ง ชะลอความรุนแรงของน้ำ ดักจับตะกอนและสารเคมีจากการเกษตร การใช้พืชเกษตรหลากหลาย ทนต่อน้ำท่วมขัง (อำภา, 2565) ซึ่งแตกต่างกับของอุบลรัตน์ และจิราภรณ์ (2561) ที่ได้ศึกษารูปแบบพื้นที่สีเขียวด้านการใช้ประโยชน์โดยมนุษย์ และมีแนวทางการพัฒนาพื้นที่สีเขียวด้านการใช้ประโยชน์โดยมนุษย์ โดยการเพิ่มบทบาทพื้นที่สีเขียวที่มีศักยภาพในการเข้าไปใช้ประโยชน์โดยมนุษย์ระดับต่ำถึงระดับปานกลาง เช่นการเพิ่มบทบาทเข้าไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่สีเขียว รวมถึงเสริมอุปกรณ์ที่ก่อให้เกิดกิจกรรมชุมชน ควรจัดพื้นที่สีเขียวและส่งเสริมกิจกรรมเข้าไป พื้นที่โรงเรียน วัด สถานที่ราชการอื่น ๆ เพื่อกระจายการเข้าไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่สีเขียวในระแวกนั้น ๆ เพื่อการที่จะได้ออนุรักษ์ รวมไปถึงการใช้ประโยชน์ในพื้นที่สีเขียวด้วย

การจัดการป่าชุมชนอย่างยั่งยืน

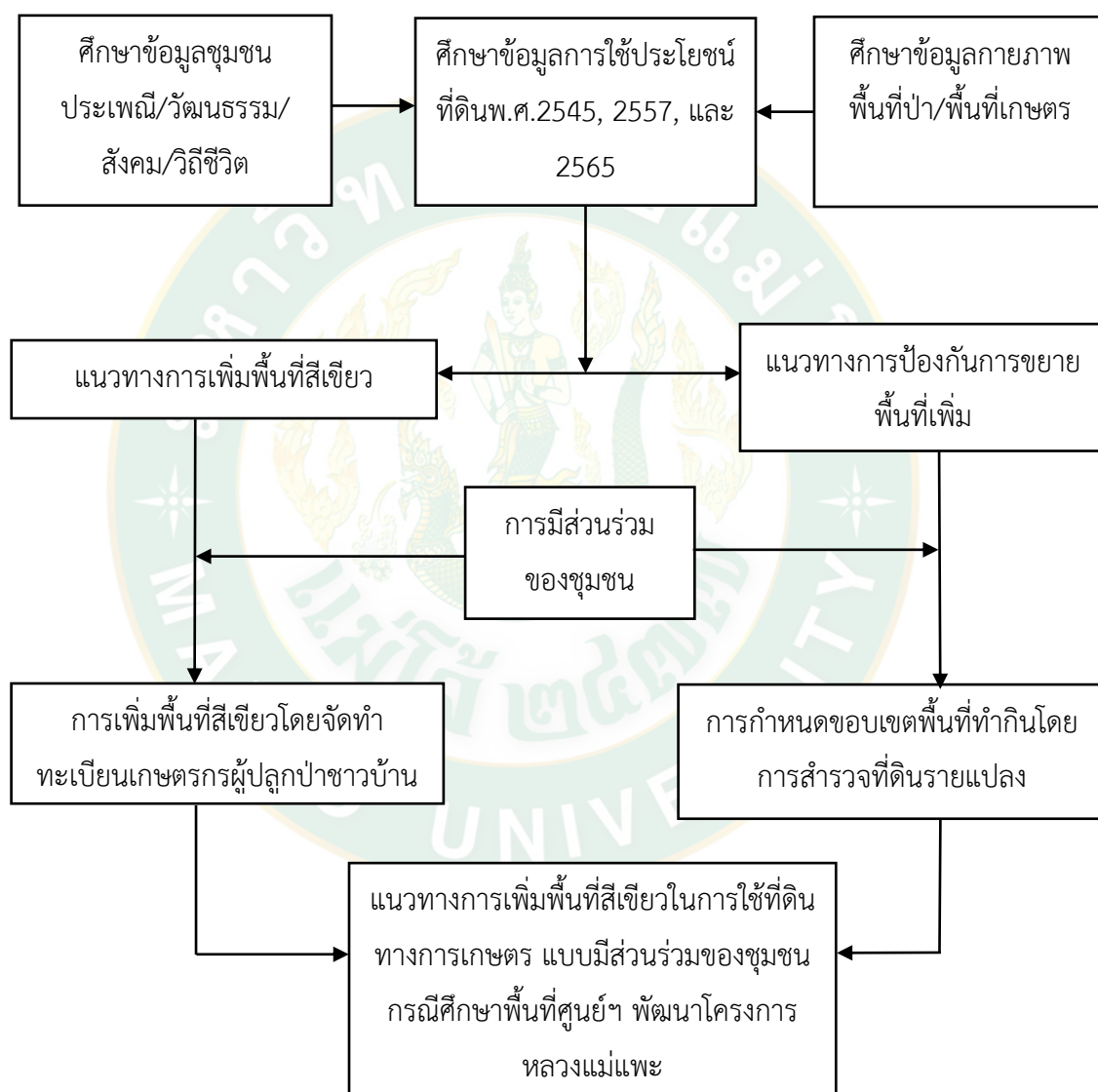
1. การจัดการทรัพยากรป่าชุมชนอย่างยั่งยืนนั้นต้องคำนึงถึงการได้ประโยชน์ที่สมดุลกันระหว่างป่ากับชุมชน ไม่ควรพิจารณาเฉพาะด้านใดด้านหนึ่ง เพราะทั้งป่าและชุมชนต่างก็มีความเกื้อกูลสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด
2. ต้องมีการวางแผนจัดกิจกรรมโดยไม่แยกป่าออกจากชุมชน ต้องให้กิจกรรมต่าง ๆ เป็นเนื้อเดียวกันกับวิถีชีวิตชุมชน ความเชื่อและวัฒนธรรม เพราะวิถีชีวิต ความเชื่อ และวัฒนธรรมชุมชนดำเนินไปพร้อม ๆ กับการดำรงอยู่อย่างยั่งยืนของพื้นป่า จึงจะถือว่าการจัดการนั้นประสบความสำเร็จ
3. กิจกรรมใด ๆ ที่ถูกกำหนดภายใต้กฎระเบียบตามมติชุมชน ต้องไม่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจฐานะของคนในชุมชน และไม่ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตเดิมซึ่งเคยได้ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรป่าชุมชน หากแต่ต้องประสานประโยชน์ให้เกิดการทดแทนและคงอยู่อย่างยั่งยืน อีกทั้งรู้จักวิธีการจัดการอย่างชาญฉลาดเพื่อให้เกิดผลกระทบต่อป่าน้อยที่สุด
4. สร้างจิตสำนึกของคนในชุมชนโดยใช้หลักคิดการปลูกป่าในใจคน ให้เห็นความสำคัญสร้างความเข้าใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และช่วยกันดูแลรักษาไม่ให้เกิดบุคคลภายนอกเข้ามาส่งผลกระทบต่อในชุมชน
5. การสร้างความเข้มแข็งของชุมชน เพื่อช่วยในการขับเคลื่อนการดูแลรักษาป่าชุมชนแสดงถึงความสามัคคี และความเข้มแข็งของชุมชน เป็นการแสดงออกซึ่งความเจริญทางวัฒนธรรมของชุมชนแสดงถึงความมั่นคงยั่งยืน ทำให้เห็นถึงวิถีชีวิตชุมชนได้ง่ายมากขึ้น

นอกจากนั้น ยังต้องสร้างความตระหนักรู้ว่า มนุษย์ไม่สามารถสร้างป่าและ
ทรัพยากรธรรมชาติจากป่าได้ในระยะเวลาอันสั้น หากสูญเสียไปจะทำให้ชีวิตลำบากยากแค้นเป็นเวลา
ยาวนาน (ประเมิน, 2564) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของอดิศร (2564) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการ
ภาครัฐสู่ประชาชน โดยมีการบริหารจัดการป่าชุมชน เป็นวิธีการที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับภาครัฐ
เพื่อการจัดการทรัพยากรร่วมของชุมชนด้วยวิธีการที่ได้รับการถ่ายทอด อบรมสั่งสอนมาตั้งแต่
บรรพบุรุษ ชุมชนจะเป็นผู้กำหนดกติกาในการบริหารจัดการตามรูปแบบของการพัฒนาเชิงสถาบัน
สำหรับวิธีการบริหารจัดการทรัพยากรของสังคมไทยในเชิงนิเวศวัฒนธรรมการใช้กฎหมายและ
ระเบียบของทางราชการการบริหารจัดการโดยใช้วิธีการมีส่วนร่วมของชุมชนการสร้างองค์ความรู้ใน
การบริหารจัดการและแนวทางการบริหารจัดการด้วยหลักการต่าง ๆ ผู้ที่สามารถดำเนินการบริหาร
จัดการทรัพยากรร่วมของชุมชนได้ดีที่สุดคือประชาชนในชุมชนที่ตั้งถิ่นฐานในพื้นที่

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดการวิจัย การเพิ่มพื้นที่สีเขียวในการใช้ที่ดินทางการเกษตร กรณีศึกษา บ้านแม่แพะ และบ้านแม่ปะ ตำบลสะเมิงเหนือ อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่แพะ (ภาพที่ 2)

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย

พื้นที่ศึกษา

บ้านแม่แพะ หมู่ที่ 6 และบ้านแม่ปะ หมู่ที่ 2 ตั้งอยู่ในเขตตำบลสะเมิงเหนือ อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้ขอบเขตพื้นที่ดำเนินงานตามของเขตมาตรา 19 โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ โดยมีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ลาดชันและที่ราบหุบเขา ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าแม่แตง เส้นทางคมนาคมหลักจากอำเภอแมริมมาเส้นทางบ้านแม่ธิ - บ้านแม่ปะ มีระยะทางรวม 35 กิโลเมตร มีแม่น้ำสายหลักคือลำห้วยแม่แพะ บ้านแม่แพะมีความสูงจากระดับน้ำทะเล 880 เมตร และบ้านแม่ปะ มีความสูงจากระดับน้ำทะเล 609 เมตร อุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุดที่ 27.42 องศาเซลเซียส และต่ำสุดที่ 18.5 องศาเซลเซียส ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย 2,642 มิลลิเมตร ต่อปี ทั้ง 2 ชุมชน เป็นชนชาติพันธุ์พื้นเมือง สัญชาติไทย ศาสนาพุทธ บ้านแม่แพะมีจำนวนประชากร 280 ราย 75 ครัวเรือน บ้านแม่ปะมีจำนวนประชากร 182 ราย 52 ครัวเรือน มีการประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ ปลูกพืชไร่ และไม้ผล เป็นหลัก เช่น ข้าวนา ข้าวไร่ ข้าวโพด กระชายขาว อะโวคาโด ที่มีพื้นที่ทำกินในพื้นที่ขอบเขตชุมชนบ้านแม่แพะ

ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

1. บ้านแม่แพะ กลุ่มเกษตรกรตัวอย่าง / ผู้ปลูกป่าชาวบ้าน 16 ราย
2. บ้านแม่ปะ กลุ่มเกษตรกรตัวอย่าง / ผู้ปลูกป่าชาวบ้าน 2 ราย

ซึ่งเป็นกลุ่มสมาชิกที่ขึ้นทะเบียนกับศูนย์พัฒนาโครงการหลวง จากพื้นที่ที่มีการขยายเพิ่มจากภาคความสมัครใจ ในการเพิ่มพื้นที่สีเขียวแล้ว จัดทำทะเบียนเกษตรกร เพื่อเป็นหลักฐานยืนยันว่าเป็นไม้ที่ทำการปลูกด้วยตนเอง ไม่ใช่เป็นการนำไม้จากในป่า

เครื่องมือการวิจัย

1. ข้อมูลมือสอง (ทุติยภูมิ) ข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดินจากกรมพัฒนาที่ดิน ปี พ.ศ. 2545, พ.ศ.2557 และ พ.ศ.2565 ซึ่งได้มาจากการวิเคราะห์ภาพถ่ายทางอากาศจากกรมแผนที่ทหาร ปี พ.ศ. 2545 ภาพถ่ายดาวเทียมปี 57 - 65 LANDSAT 7-8. ความละเอียดจุดภาพ 30 เมตร มาตรฐาน 1: 3000 ซึ่งจะเห็นร่องรอยการทำกินได้อย่างชัดเจน
2. แบบบันทึกการประชุม หรือวางแผนร่วมกับชุมชน / แบบสอบถาม ในการสำรวจที่ดิน ทำกินรายแปลง รวมไปถึงเครื่องมือจับพิกัดทางภูมิศาสตร์ รุ่น 60Csx, Etrx10, 62Csx
3. แบบสำรวจจำนวนกล้าไม้ในการปลูกเพิ่มพื้นที่สีเขียว เป็นชนิดไม้ป่า ชนิดไม้เศรษฐกิจ ชนิดไม้ผลเศรษฐกิจ และจัดทำทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกป่าชาวบ้าน
4. อากาศยานไร้คนขับ Drone รุ่น DJI Mavic Air 2S Combo เพื่อใช้ในการบินถ่ายภาพทางอากาศปัจจุบัน ปี พ.ศ.2565
5. โปรแกรมระบบภูมิสารสนเทศ ได้แก่
 - 5.1 โปรแกรม ArcGIS 10.6.1 ใช้ในการซ้อนทับข้อมูลการใช้ที่ดิน ปี พ.ศ. 2545, 2557 และ 2565 เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลพื้นที่ที่มีการขยายพื้นที่ทำกินหลังปี พ.ศ. 2557 และใช้การจำแนกด้วยสายตา ที่ได้ข้อมูลออกมาจากเครื่อง GPS รวมไปถึงการวิเคราะห์การคำนวณหาพื้นที่ทั้งหมดในการศึกษาครั้งนี้
 - 5.2 โปรแกรม Airsoft ใช้ในการต่อภาพถ่ายจาก Drone DJI Mavic Air 2 s ที่ได้บินถ่ายสำรวจภาพถ่าย ปี พ.ศ. 2565 ที่จะนำข้อมูลไปซ้อนทับกับ ปี พ.ศ. 2545 และ พ.ศ. 2557
 - 5.3 DNR Gamin ใช้ในการแปลงไฟล์จากเครื่อง GPS ที่เป็นไฟล์ GPX ให้เป็นข้อมูล Shapefile เพื่อที่จะนำไปวิเคราะห์ในโปรแกรม ArcGIS 10.6.1
 - 5.4 GPS Map ใช้ในการรวมไฟล์ GPX จากเครื่อง GPS ให้เป็นไฟล์เดียว และนำไปแปลงไฟล์ ในโปรแกรม DNR Gamin ต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เก็บรวบรวมข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดินของทั้งสองพื้นที่โดยใช้เครื่องมือบอกพิกัดบนพื้นผิวโลก (GPS) และนำเข้าระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ ส่วนข้อมูลการใช้ประโยชน์การใช้ที่ดิน ในปี พ.ศ. 2545, พ.ศ. 2557 พ.ศ. 2565 ซึ่งได้มาจากการวิเคราะห์ภาพถ่ายดาวเทียม มาตรฐาน 1: 3000 และ 1: 4000 ตามความเหมาะสมความละเอียดของภาพถ่าย ซึ่งจะเห็นร่องรอยการทำกินได้อย่างชัดเจน

2. โดยการหารือกับกลุ่มผู้นำชุมชนในเบื้องต้น และเมื่อชุมชนได้เห็นความสำคัญของการกำหนดขอบเขตเพื่อไม่ให้เกิดการรุกล้ำพื้นที่ป่าเพิ่ม จึงได้ทำการประชาคม กับเกษตรกรทั้งหมดที่มีพื้นที่ทำกินในขอบเขตชุมชนบ้านแม่แพะ และบ้านแม่ปะ และเจ้าหน้าที่ป่าไม้ในพื้นที่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และนัดหมายกำหนดการในการสำรวจการใช้ประโยชน์ที่ดินรายแปลงต่อไป โดยเจ้าหน้าที่ และผู้นำชุมชนจะนัดหมายโดยกำหนดเป็น Zone พื้นที่ จากประสบการณ์ที่ผ่านมา เกษตรกรจะแบ่งพื้นที่ของแต่ละราย ตามลำห้วย ที่แยกออกเป็นกลุ่ม ๆ และแนวสันเขาแต่ละลูก เมื่อจัด Zone พื้นที่เป็นที่เรียบร้อยแล้ว เจ้าหน้าที่จะทำการตั้งค่าเครื่อง GPS ให้เกษตรกรเดินร่วมกับ เจ้าหน้าที่ป่าไม้ หรือผู้นำชุมชน เพื่อไม่ให้รุกล้ำเข้าไปในป่า หลังจากนั้นเจ้าหน้าที่จะได้นำข้อมูลที่เป็นไฟล์ GPX ซึ่งได้จากการเก็บข้อมูลทุกครั้งโดยใช้เครื่อง GPS ไม่ว่าจะเป็นการจับพิกัดที่เป็นจุด (Waypoint) หรือพิกัดที่เป็นแนวเส้น (Track) เครื่อง GPS รวมไปถึงการลงข้อมูลการบันทึกข้อมูลเป็นไฟล์ GPX ทุกครั้ง ออกจากเครื่อง GPS และทำการแปลงข้อมูลโดยใช้โปรแกรม DNR Garmin ให้เป็นเซฟไฟล์ (Shapefile)

3. จัดประชุมร่วมกับชุมชนเพื่อกำหนดวัน เวลา และสถานที่จัดกิจกรรมปลูกป่า พร้อมจัดทำโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณดำเนินกิจกรรม ประสานงานกับหน่วยงานป่าไม้ในพื้นที่เพื่อขอรับการสนับสนุนกล้าไม้ที่จะใช้ปลูก ร่วมกับชุมชนในการจัดเตรียมไม้หลักค้ำยันต้นไม้จัดกิจกรรมปลูกต้นไม้เสริมในพื้นที่ป่าชุมชน โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ โดยการนำข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดินในปี พ.ศ. 2545 พ.ศ. 2557 และปี พ.ศ. 2565 มาซ้อนทับกัน โดยใช้ ภาพถ่ายทางอากาศ ปี พ.ศ. 2545 และภาพถ่ายดาวเทียมปี พ.ศ. 2557 และ ปี พ.ศ. 2565 เป็นที่อ้างอิงจากข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดิน จากนั้นจะได้ข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดินในปี พ.ศ. 2545 ที่ไม่ซ้อนทับกับข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดิน ปี พ.ศ. 2557 และปี พ.ศ. 2565 จึงทำให้ได้มาซึ่งพื้นที่ที่มีการขยายเพิ่มหรือพื้นที่เปิดใหม่ แล้วจะได้นำข้อมูลการขยายพื้นที่เพิ่มมาคำนวณหาพื้นที่ว่ามีมากน้อยเพียงใด เพื่อหาแนวทางการเพิ่มพื้นที่สีเขียวต่อไป ซึ่งได้มาจากการวิเคราะห์ภาพถ่ายดาวเทียมมาตราส่วน 1: 3000 ซึ่งสามารถทราบร่องรอยการทำกินได้อย่างชัดเจน จากการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน ในปี พ.ศ. 2545 พ.ศ. 2557 และปี พ.ศ. 2565

2. จัดทำแนวทางการป้องกันการขยายพื้นที่เกษตรเพิ่ม โดยการเดินสำรวจจับพิกัดพื้นที่ทำกินรายแปลงโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยหารือกับกลุ่มผู้นำชุมชนในเบื้องต้น และเมื่อชุมชนเห็นความสำคัญของการกำหนดขอบเขตเพื่อไม่ให้เกิดการรุกล้ำพื้นที่ป่าเพิ่ม จึงทำการประชาคม ร่วมกับเกษตรกรทั้งหมดที่มีพื้นที่ทำกินในขอบเขตชุมชนบ้านแม่แพะ และบ้านแม่ปะ เจ้าหน้าที่ป่าไม้ในพื้นที่

และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และทำการนัดหมายกำหนดการในการสำรวจการใช้ประโยชน์ที่ดินรายแปลงต่อไป โดยเจ้าหน้าที่ และผู้นำชุมชนจะนัดหมายโดยแบ่งเป็น Zone พื้นที่ จากประสบการณ์ที่ผ่านมา เกษตรกรเองแบ่งพื้นที่ ตามลำห้วย ที่แยกออกเป็นสาย ๆ ไป และแนวสันเขาแต่ละลูก เมื่อจัด Zone พื้นที่เป็นที่เรียบร้อย เจ้าหน้าที่ทำการปล่อยเครื่อง GPS ให้เกษตรกรเดินร่วมกับ เจ้าหน้าที่ป่าไม้ หรือผู้นำชุมชน เพื่อไม่ให้รุุกเข้าไปในพื้นที่ป่า หลักจากนั้นเจ้าหน้าที่จะได้นำข้อมูลที่เป็นไฟล์ GPX ซึ่งได้จากการเก็บข้อมูลทุกครั้งโดยใช้เครื่อง GPS ไม่ว่าจะเป็นการจับพิกัดที่เป็นจุด (Waypoint) หรือพิกัดที่เป็นแนวเส้น (Track) ด้วยเครื่อง GPS จะมีการบันทึกข้อมูลเป็นไฟล์ GPX ทุกครั้ง นำข้อมูลออกจากเครื่อง GPS และทำการแปลงข้อมูลโดยใช้โปรแกรม DNR Garmin ให้เป็นเซฟไฟล์ (Shapefile) หลังจากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาแบ่งการใช้ประโยชน์ที่ดินออกเป็น 3 ประเภท คือ พื้นที่ทำกินหรือพื้นที่เกษตร พื้นที่อยู่อาศัย และพื้นที่ป่า สำรวจที่ดินปี พ.ศ. 2565 นำไปซ้อนทับกับ ข้อมูลการใช้ที่ดินที่ได้จากการแปลงภาพถ่ายปี พ.ศ. 2545 และ พ.ศ. 2557

3. วิเคราะห์การเพิ่มพื้นที่สีเขียวในชุมชน โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนซึ่งอ้างอิงมาจากแผนการทำงานด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในขอบเขตพื้นที่โครงการหลวงในทุก ๆ ปี โดยการจัดทำทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกป่าชาวบ้าน ซึ่งปลูกในที่ทำกินของตนเอง ที่เป็นไม้ป่า ไม้เศรษฐกิจ ไม้ผลเศรษฐกิจอย่างใด อย่างหนึ่งและเพื่อเป็นการยืนยันว่าไม้ได้นำไม้ที่ตัด ออกมาจากป่าตามธรรมชาติ แสดงให้เห็นว่าเป็นไม้ที่มีการปลูกไว้ใช้สอยในครัวเรือน

บทที่ 4 ผลการวิจัย

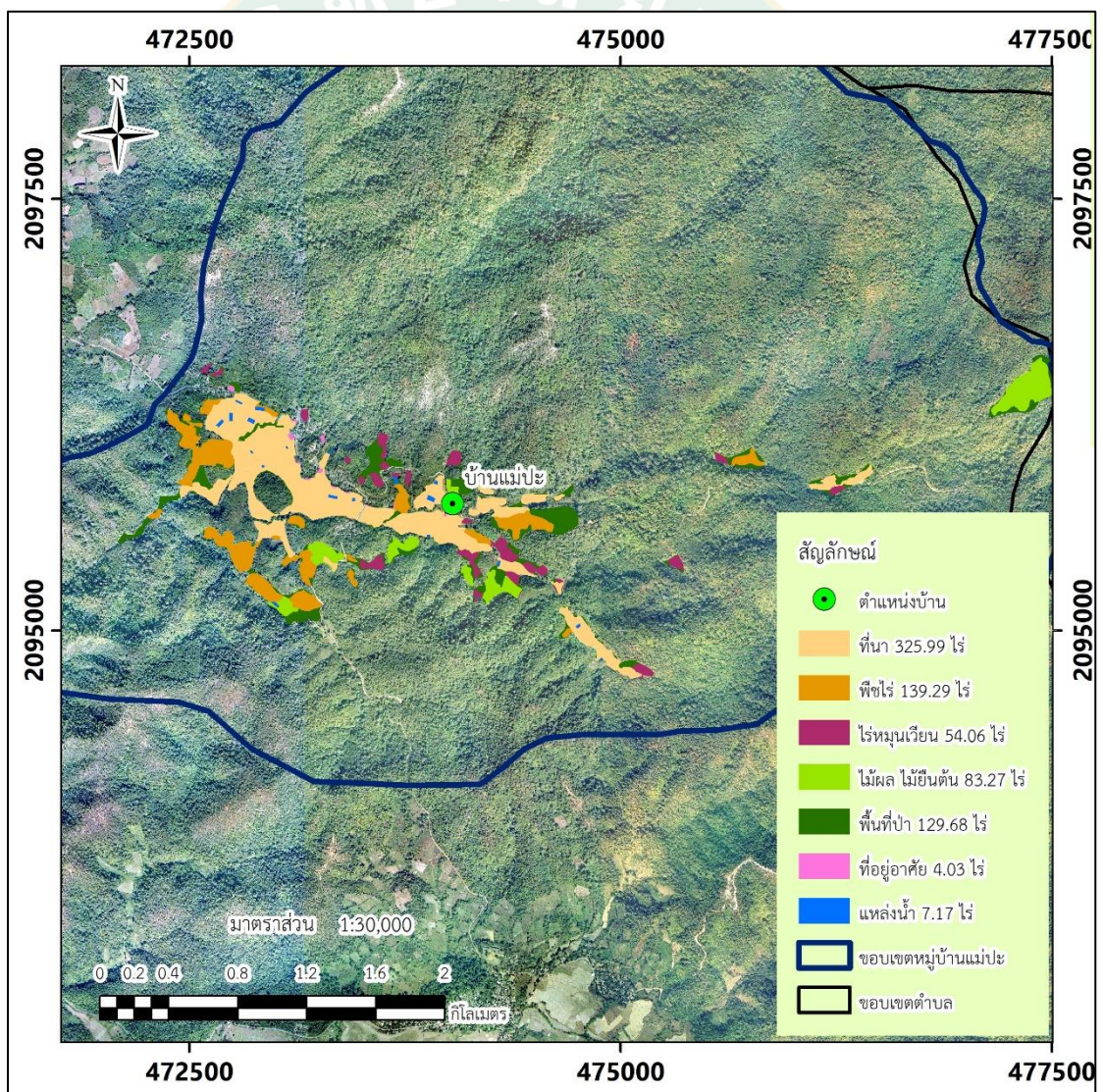
การศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางเพิ่มพื้นที่สีเขียวในการใช้ที่ดินทางการเกษตร กรณีศึกษา พื้นที่ บ้านแม่แพะ และบ้านแม่ปะ ตำบลสะเมิงเหนือ อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้ คือ 1) ศึกษาการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินทางการเกษตรของชุมชน 2) จัดทำแนวขอบเขตที่ดินทำ กินรายแปลง ภายใต้การจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล โดยอาศัยอำนาจตาม พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 มาตรา 16 (1) 3) เพื่อหาแนวทางการเพิ่มพื้นที่สีเขียว

ตอนที่ 1 ศึกษาการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินทางการเกษตรของชุมชน

บ้านแม่แพะ หมู่ที่ 6 และบ้านแม่ปะ หมู่ที่ 2 ตั้งอยู่ในเขตตำบลสะเมิงเหนือ อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้ขอบเขตพื้นที่ดำเนินงานตามของเขตมาตรา 19 โดยอาศัยอำนาจตาม พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ โดยมีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ลาดชันและที่ราบหุบเขา ตั้งอยู่ใน เขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าแม่แตง เส้นทางคมนาคมหลักจากอำเภอแมริมมาเส้นทางบ้านแม่ชิ - บ้านแม่ปะ มีระยะทางรวม 35 กิโลเมตร มีแม่น้ำสายหลักคือลำห้วยแม่แพะ บ้านแม่แพะมีความสูงจากระดับน้ำทะเล 880 เมตร และบ้านแม่ปะ มีความสูงจากระดับน้ำทะเล 609 เมตร อุณหภูมิเฉลี่ย สูงสุดที่ 27.42 องศาเซลเซียส และต่ำสุดที่ 18.5 องศาเซลเซียส ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย 2,642 มิลลิเมตร ต่อปี ทั้ง 2 ชุมชน เป็นชนชาติพันธุ์พื้นเมือง สัญชาติไทย ศาสนาพุทธ บ้านแม่แพะมีจำนวนประชากร 280 ราย 75 ครัวเรือน บ้านแม่ปะมีจำนวนประชากร 182 ราย 52 ครัวเรือน มีการประกอบอาชีพ เกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ ส่วนใหญ่เป็นพืชไร่ ไม้ผล เป็นหลัก เช่น ข้าวนา ข้าวไร่ ข้าวโพด กระชายขาว อะโวคาโด ที่มีพื้นที่ทำกินในพื้นที่ขอบเขตชุมชนบ้านแม่แพะ

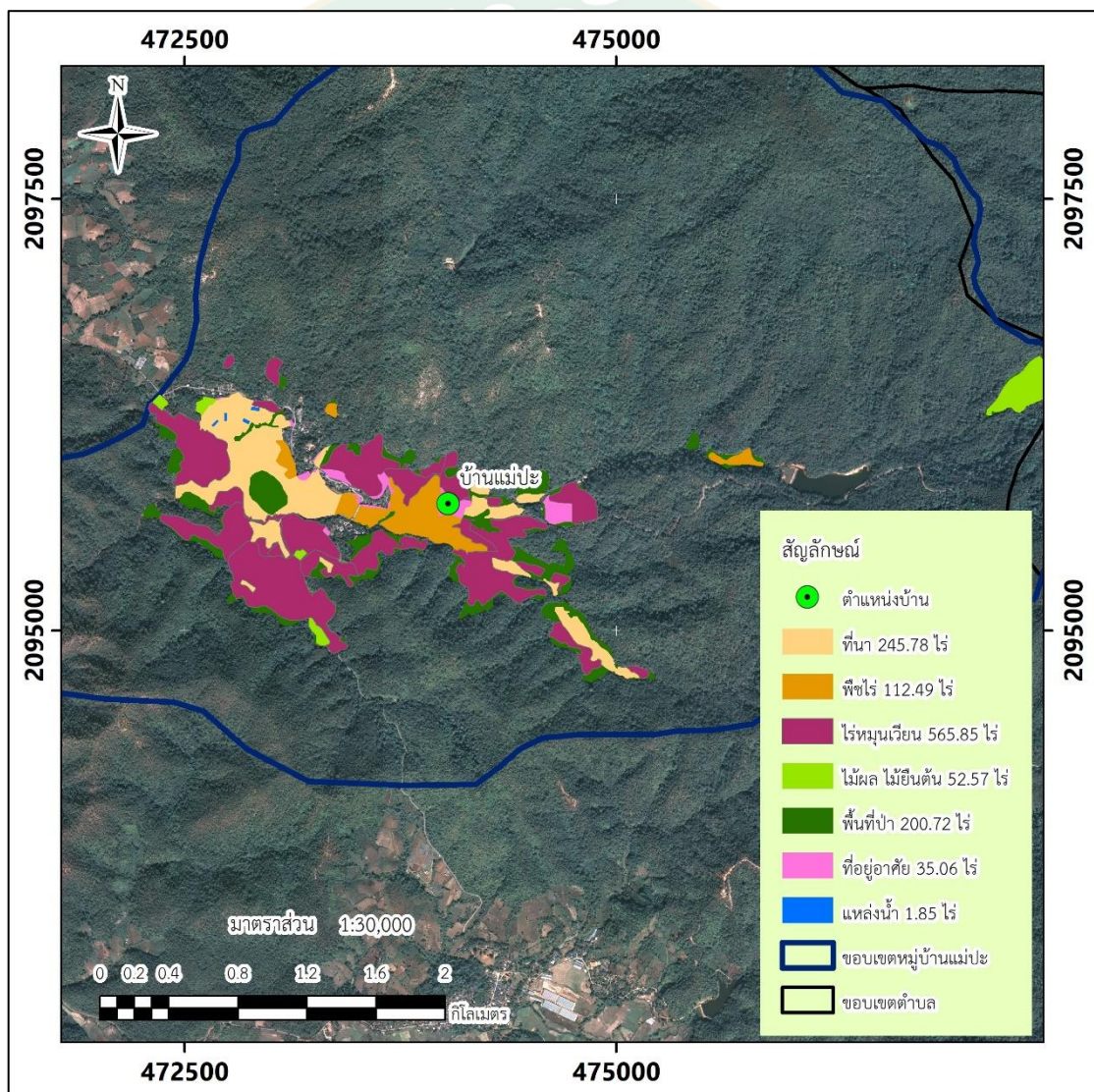
โดยข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดิน ปี พ.ศ. 2545 2557 และ 2565 ซึ่งได้มาจากการวิเคราะห์ ภาพถ่ายดาวเทียมมาตราส่วน 1: 3000 ซึ่งจะได้มาซึ่งข้อมูลร่องรอยการทำกินได้อย่างชัดเจนการ วิเคราะห์ด้วยโปรแกรมระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ โดยการนำข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดินในปี พ.ศ. 2545 พ.ศ.2557 และปี พ.ศ. 2565 มาซ้อนทับกัน โดยใช้ ภาพถ่ายทางอากาศ ปี พ.ศ. 2545 และภาพถ่ายดาวเทียมปี พ.ศ. 2557 และ ปี พ.ศ. 2565 เป็นที่อ้างอิงจากข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดิน จึงทำให้ได้มาซึ่งพื้นที่ที่มีการขยายเพิ่ม เพื่อหาแนวทางการเพิ่มพื้นที่สีเขียวต่อไป จากการวิเคราะห์ โดยอ้างอิงข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดิน จากกรมพัฒนาที่ดิน สามารถแบ่งได้เป็น 7 พื้นที่ ดังต่อไปนี้ เป็นพื้นที่นา เป็นพื้นที่พืชไร่ เป็นพื้นที่ไร่หมุนเวียน เป็นพื้นที่ไม้ผล ไม้ยืนต้น เป็นพื้นที่พื้นที่ป่า เป็น พื้นที่ที่อยู่อาศัย เป็นพื้นที่แหล่งน้ำ

1. ผลจากการวิเคราะห์พื้นที่เกษตรบ้านแม่ปะ จากภาพถ่ายทางอากาศโดยทำการ จำแนก ด้วยสายตาดำรงรอยพื้นที่ทำการเกษตร ในช่วง ปี พ.ศ. 2545 พื้นที่นา 325.99 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 43.84 ของพื้นที่ที่มีร่องรอยการทำกิน ปี พ.ศ. 2545 พื้นที่พืชไร่ 139.29 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 18.73 ของพื้นที่ที่มีการทำกิน ปี พ.ศ. 2545 พื้นที่ไร่มุมนเวียน 54.06 ไร่ คิดเป็น ร้อยละ 7.27 ของพื้นที่ที่มีการทำกิน ปี พ.ศ. 2545 พื้นที่ไม้ผล ไม้ยืนต้น 83.27 ไร่ คิดเป็น ร้อยละ 11.19 ของพื้นที่ที่มีการทำกิน ปี พ.ศ. 2545 พื้นที่ป่าจากการวิเคราะห์หัดตามภาพถ่ายทางอากาศปี พ.ศ.2545 129.68 ไร่ คิดเป็น ร้อยละ 17.44 ของพื้นที่ที่มีการทำกิน ปี พ.ศ. 2545 พื้นที่อยู่อาศัย 4.03 ไร่ คิดเป็น ร้อยละ 0.54 ของพื้นที่ที่มีการทำกิน ปี พ.ศ. 2545 พื้นที่แหล่งน้ำ 7.17 ไร่ คิดเป็น ร้อยละ 0.96 ของพื้นที่ที่มีการทำกิน ปี พ.ศ. 2545รวมมีพื้นที่ทั้งหมด 743.49 ไร่ (ภาพที่ 3)

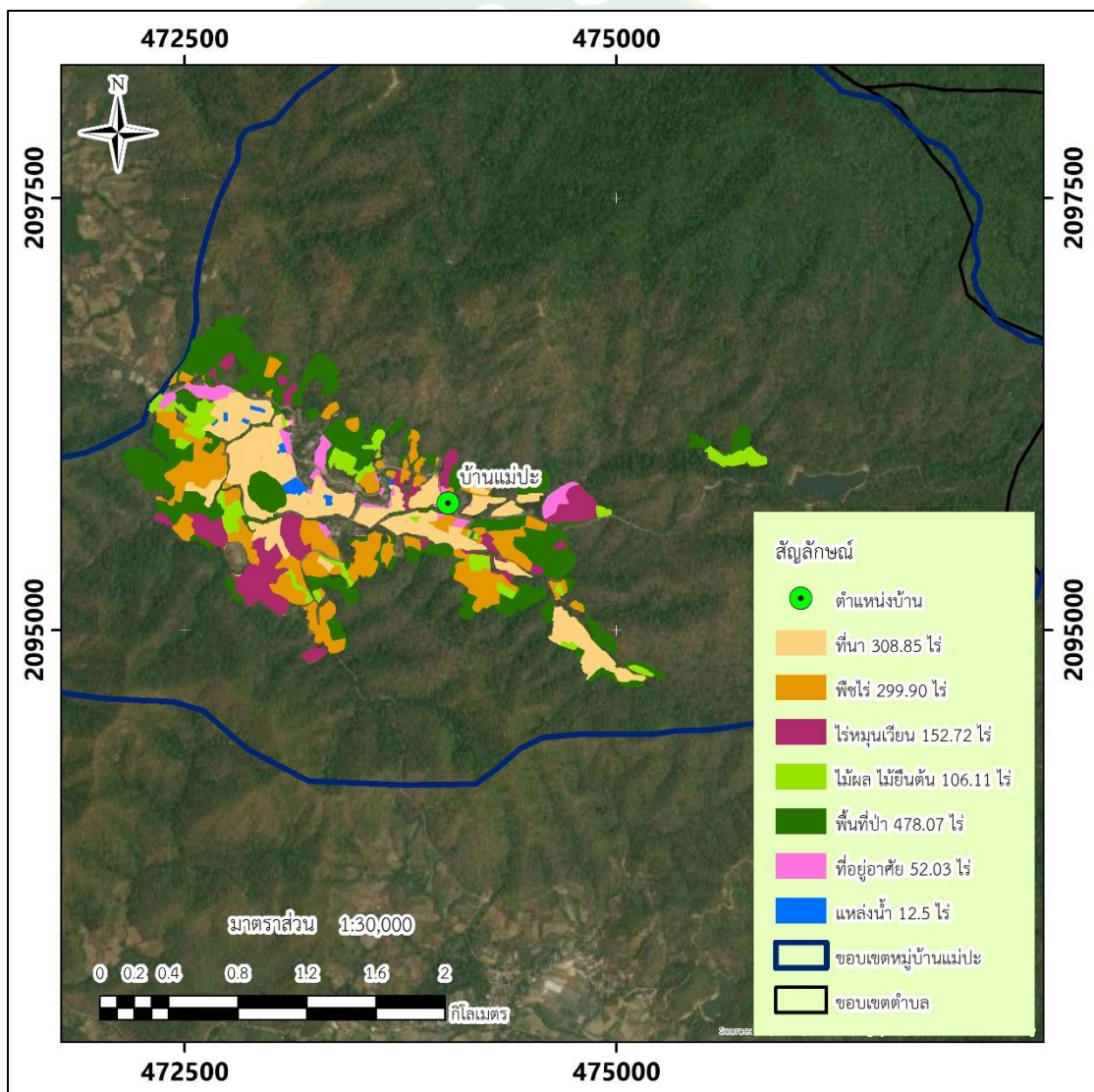
ภาพที่ 3 แผนที่การใช้ประโยชน์ที่ดิน ปี พ.ศ. 2545 บริเวณบ้านแม่ปะ

หลังจากนั้นทำการ วิเคราะห์จากภาพถ่ายดาวเทียมปี พ.ศ. 2557 พื้นที่นา 245.78 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 20.24 ของพื้นที่ที่มีร่องรอยการทำกิน ปี พ.ศ. 2557 พื้นที่พืชไร่ 112.49 ไร่ คิดเป็น ร้อยละ 9.26 ของพื้นที่ที่มีการทำกิน ปี พ.ศ. 2557 พื้นที่ไร่มนเวียน 52.57 ไร่ คิดเป็น ร้อยละ 4.32 ของพื้นที่ที่มีการทำกิน ปี พ.ศ. 2557 พื้นที่ไม้ผล ไม้ยืนต้น 565.85 ไร่ คิดเป็น ร้อยละ 46.52 ของพื้นที่ที่มีการทำกิน ปี พ.ศ. 2557 พื้นที่ป่าจากการวิเคราะห์ตามภาพถ่ายดาวเทียมปี พ.ศ.2557 200.72 ไร่ คิดเป็น ร้อยละ 16.52 ของพื้นที่ที่มีการทำกิน ปี พ.ศ. 2557 พื้นที่อยู่อาศัย 35.06 ไร่ คิดเป็น ร้อยละ 2.88 ของพื้นที่ที่มีการทำกิน ปี พ.ศ. 2557 พื้นที่แหล่งน้ำ 1.85 ไร่ คิดเป็น ร้อยละ 0.15 ของพื้นที่ที่มีการทำกิน ปี พ.ศ. 2557 รวมมีพื้นที่ทั้งหมด 1,214.32 ไร่ (ภาพที่ 4)

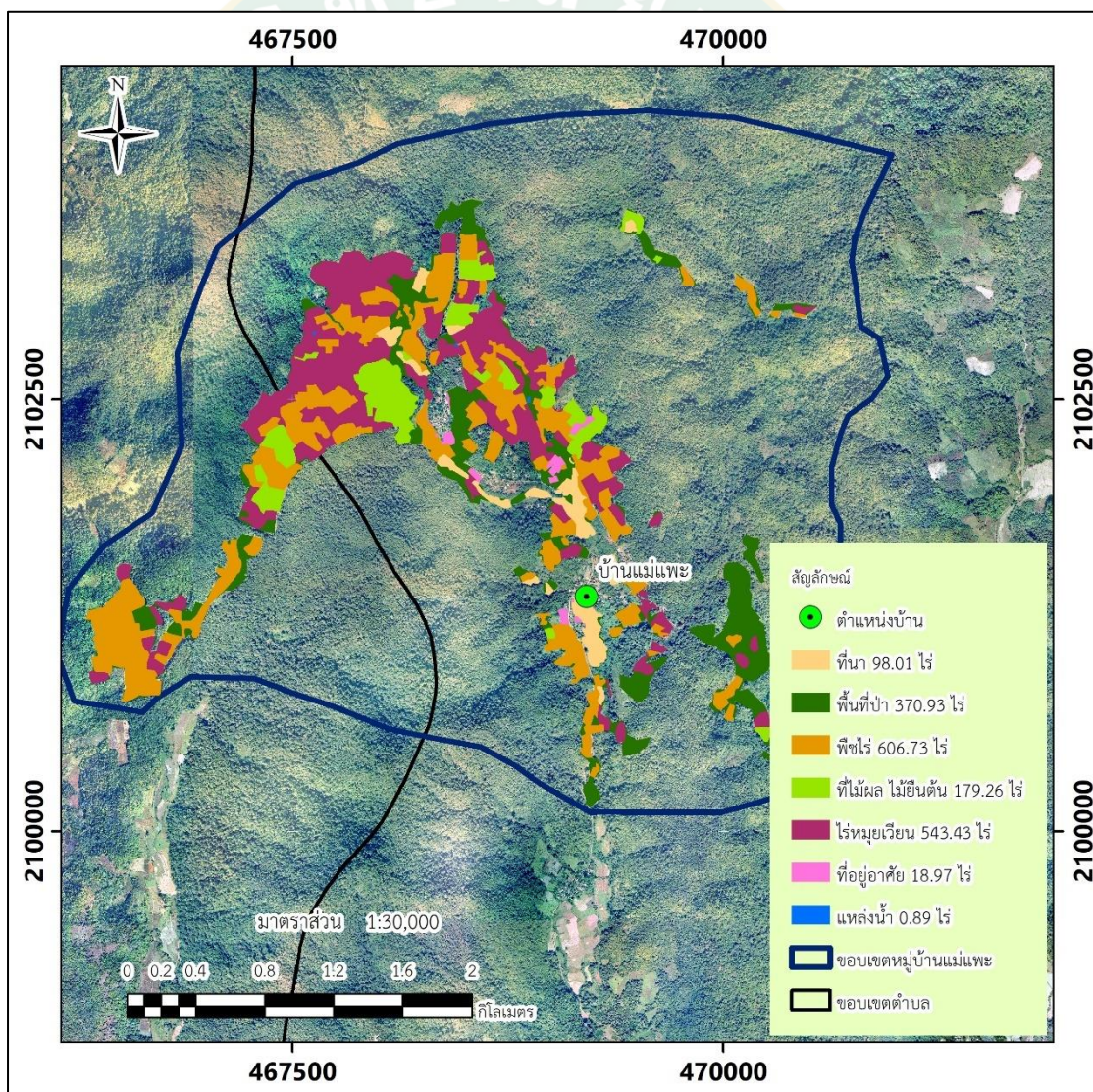
ภาพที่ 4 แผนที่การใช้ประโยชน์ที่ดิน ปี พ.ศ. 2557 บริเวณบ้านแม่ปะ

หลังจากนั้นทำการ วิเคราะห์จากภาพถ่ายดาวเทียมปี พ.ศ.2565 พื้นที่นา 308.85 ไร่ คิดเป็น ร้อยละ 21.90 ของพื้นที่ที่มีร่องรอยการทำกิน ปี พ.ศ. 2565 พื้นที่พืชไร่ 299.9 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 21.26 ของพื้นที่ที่มีการทำกิน ปี พ.ศ. 2565 พื้นที่ไร้หมุนเวียน 152.72 ไร่ คิดเป็น ร้อยละ 10.82 ของพื้นที่ที่มีการทำกิน ปี พ.ศ. 2557 พื้นที่ไม้ผล ไม้ยืนต้น 106.11 ไร่ คิดเป็น ร้อยละ 7.52 ของพื้นที่ที่มีการทำกิน ปี พ.ศ. 2565 พื้นที่ป่าจากการวิเคราะห์ตามภาพถ่ายดาวเทียมปี 65 478.07 ไร่ คิดเป็น ร้อยละ 33.9 ของพื้นที่ที่มีการทำกิน ปี พ.ศ. 2565 พื้นที่อยู่อาศัย 52.03 ไร่ คิดเป็น ร้อยละ 3.68 ของพื้นที่ที่มีการทำกิน ปี พ.ศ. 2565 พื้นที่แหล่งน้ำ 12.5 ไร่ คิดเป็น ร้อยละ 0.88 ของพื้นที่ที่มีการทำกิน ปี พ.ศ. 2565 รวมมีพื้นที่ทั้งหมด 1,410.18 ไร่ (ภาพที่ 5)

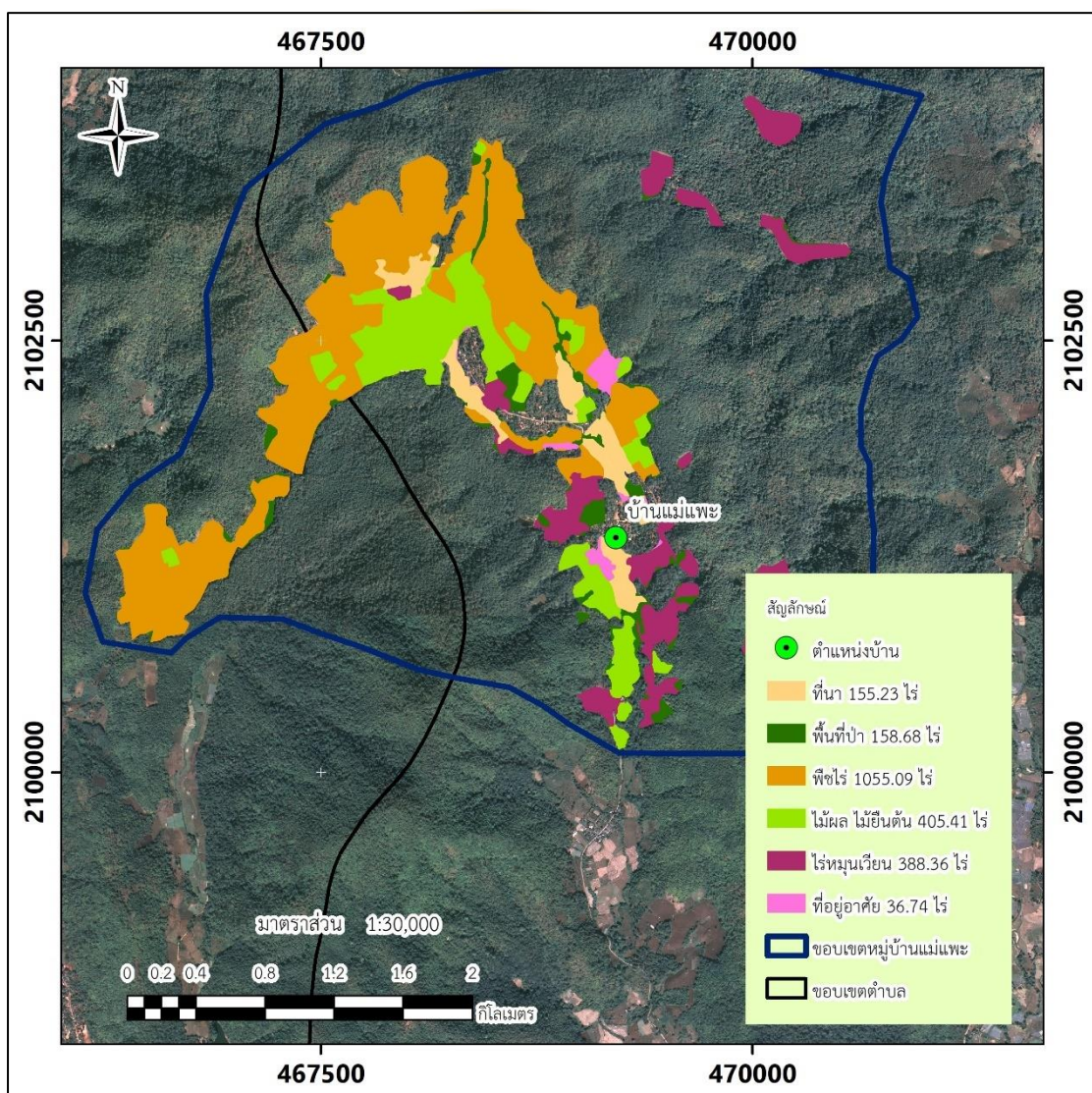
ภาพที่ 5 แผนที่การใช้ประโยชน์ที่ดิน ปี พ.ศ. 2565 บริเวณบ้านแม่ปะ

2. ผลจากการวิเคราะห์พื้นที่เกษตรบ้านแม่แพะ จากภาพถ่ายทางอากาศโดยทำการ จำแนก ด้วยสายตาดำรงรอยพื้นที่ทำการเกษตร ในช่วง ปี พ.ศ.2545 พื้นที่นา 98.01 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 5.39 ของพื้นที่ที่มีร่องรอยการทำกิน ปี พ.ศ. 2545 พื้นที่พืชไร่ 606.73 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 33.36 ของพื้นที่ที่มีการทำกิน ปี พ.ศ. 2545 พื้นที่ไร่หมุนเวียน 543.43 ไร่ คิดเป็น ร้อยละ 29.88 ของพื้นที่ที่มีการทำกิน ปี พ.ศ. 2545 พื้นที่ไม้ผล ไม้ยืนต้น 179.62 ไร่ คิดเป็น ร้อยละ 9.8 ของพื้นที่ที่มีการทำกิน ปี พ.ศ. 2545 พื้นที่ป่าจากการวิเคราะห์ตามภาพถ่ายทางอากาศปี พ.ศ.2545 370.93 ไร่ คิดเป็น ร้อยละ 20.4 ของพื้นที่ที่มีการทำกิน ปี พ.ศ. 2545 พื้นที่อยู่อาศัย 18.97 ไร่ คิดเป็น ร้อยละ 1.04 ของพื้นที่ที่มีการทำกิน ปี พ.ศ. 2545 พื้นที่แหล่งน้ำ 0.89 ไร่ คิดเป็น ร้อยละ 0.04 ของพื้นที่ที่มีการทำกิน ปี พ.ศ. 2545 รวมมีพื้นที่ทั้งหมด 1,818.22 ไร่ (ภาพที่ 6)

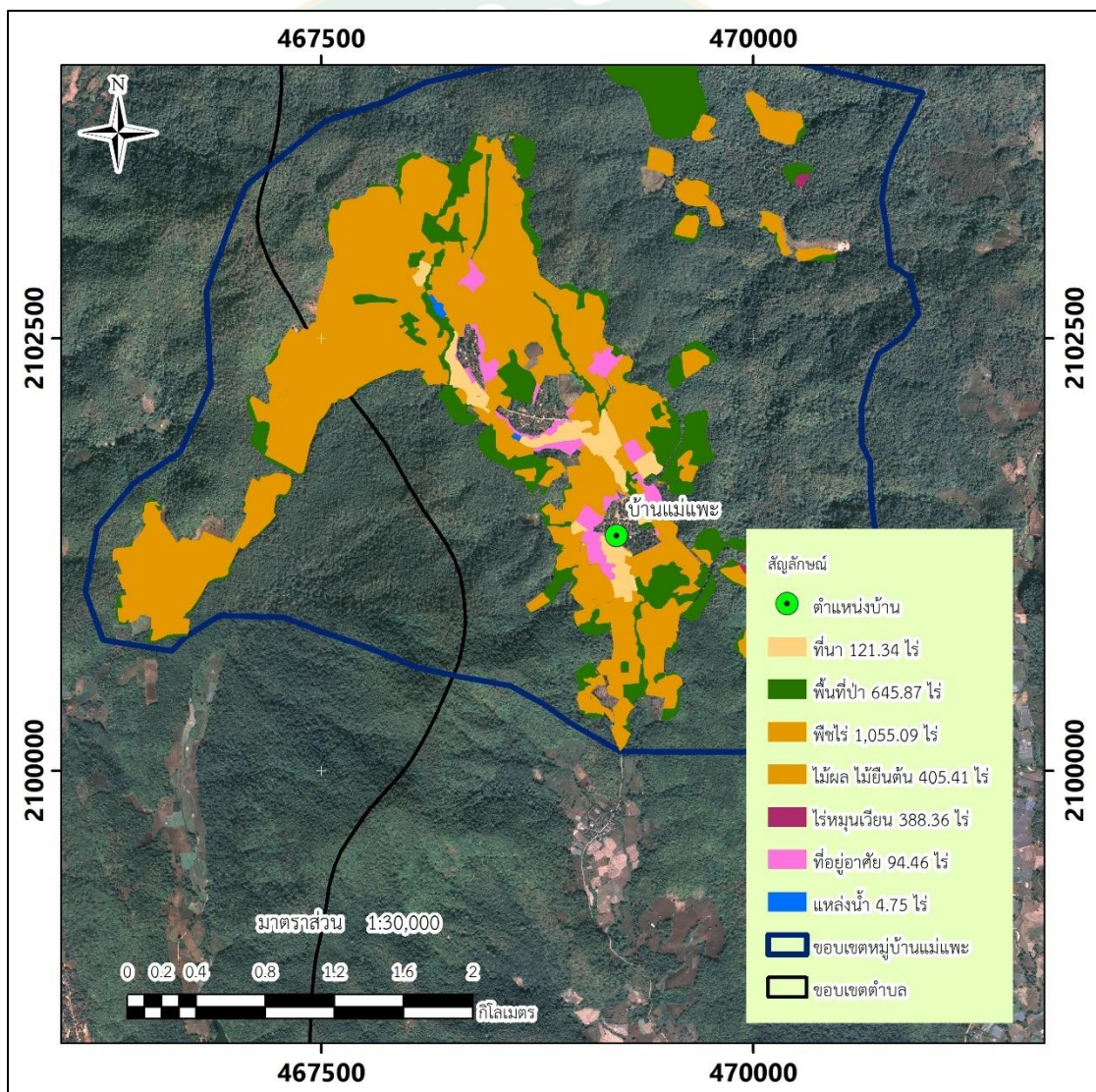
ภาพที่ 6 แผนที่การใช้ประโยชน์ที่ดิน ปี พ.ศ. 2545 บริเวณบ้านแม่แพะ

หลังจากนั้นทำการ วิเคราะห์จากภาพถ่ายดาวเทียมปี พ.ศ.2557 พื้นที่นา 155.23 ไร่ คิดเป็น ร้อยละ 7.05 ของพื้นที่ที่มีร่องรอยการทำกิน ปี พ.ศ. 2557 พื้นที่พืชไร่ 1,055.09 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 47.96 ของพื้นที่ที่มีการทำกิน ปี พ.ศ. 2557 พื้นที่ไร่มุมนเวียน 388.36 ไร่ คิดเป็น ร้อยละ 17.65 ของพื้นที่ที่มีการทำกิน ปี พ.ศ. 2557 พื้นที่ไม้ผล ไม้ยืนต้น 405.41 ไร่ คิดเป็น ร้อยละ 18.43 ของพื้นที่ที่มีการทำกิน ปี พ.ศ. 2557 พื้นที่ป่าจากการวิเคราะห์ตามภาพถ่ายดาวเทียม ปีพ.ศ.2557 158.68 ไร่ คิดเป็น ร้อยละ 7.21 ของพื้นที่ที่มีการทำกิน ปี พ.ศ. 2557 พื้นที่อยู่อาศัย 36.74 ไร่ คิดเป็น ร้อยละ 1.67 ของพื้นที่ที่มีการทำกิน ปี พ.ศ. 2557 รวมมีพื้นที่ทั้งหมด 2,199.51 ไร่ (ภาพที่ 7)

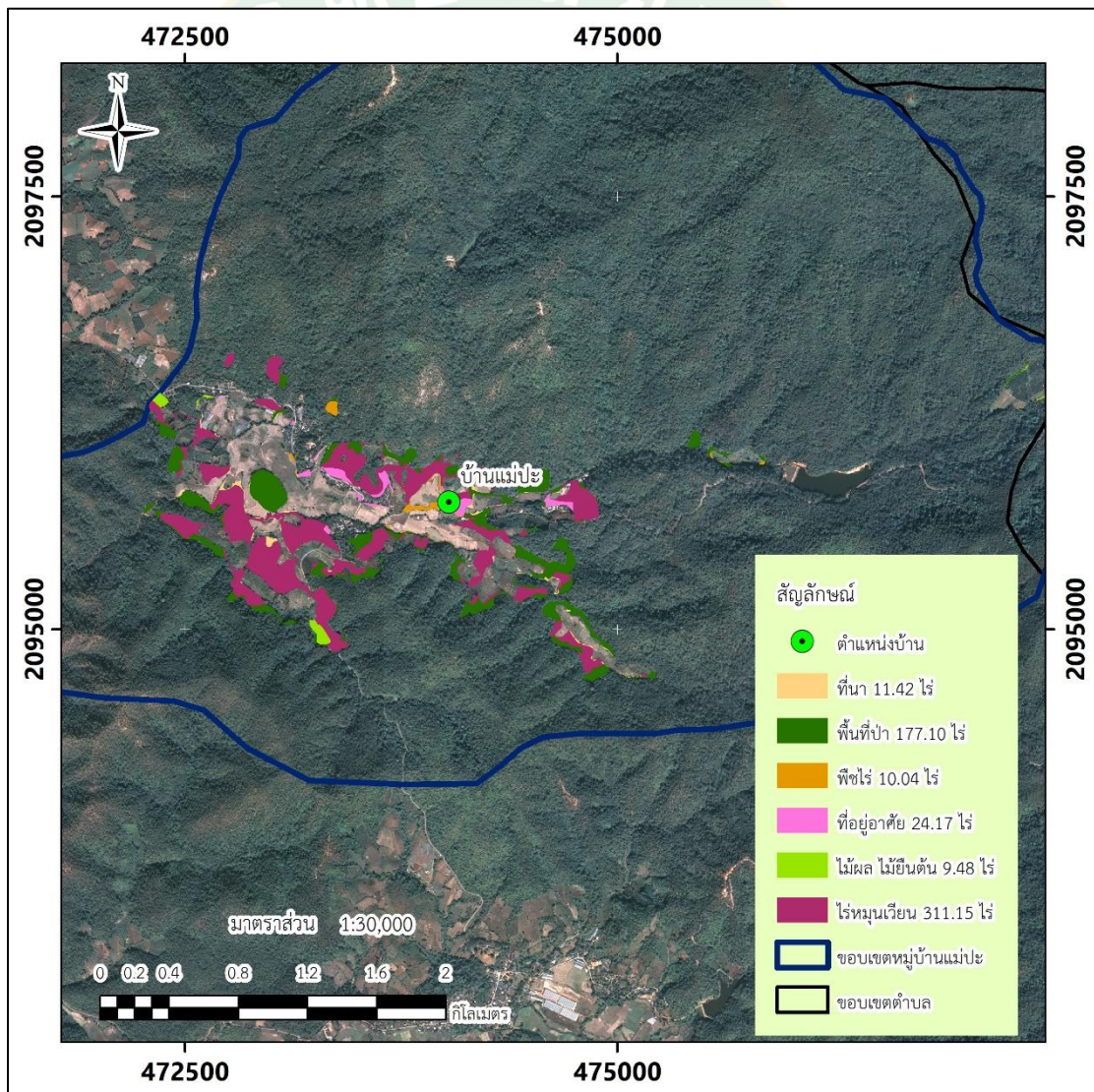
ภาพที่ 7 แผนที่การใช้ประโยชน์ที่ดิน ปี พ.ศ. 2557 บริเวณบ้านแม่แพะ

หลังจากนั้นทำการ วิเคราะห์จากภาพถ่ายดาวเทียมปี พ.ศ.2565 พื้นที่นา 121.34 ไร่ คิดเป็น ร้อยละ 4.31 ของพื้นที่ที่มีร่องรอยการทำกิน ปี พ.ศ. 2565 พื้นที่พืชไร่ 1,355.45 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 48.17 ของพื้นที่ที่มีการทำกิน ปี พ.ศ. 2565 พื้นที่ไร่มุมนเวียน 7.8 ไร่ คิดเป็น ร้อยละ 0.27 ของพื้นที่ที่มีการทำกิน ปี พ.ศ. 2557 พื้นที่ไม้ผล ไม้ยืนต้น 584.19 ไร่ คิดเป็น ร้อยละ 20.76 ของพื้นที่ที่มีการทำกิน ปี พ.ศ. 2565 พื้นที่ป่าจากการวิเคราะห์ตามภาพถ่ายดาวเทียมปี 65 645.87 ไร่ คิดเป็น ร้อยละ 22.95 ของพื้นที่ที่มีการทำกิน ปี พ.ศ. 2565 พื้นที่ที่อยู่อาศัย 94.46 ไร่ คิดเป็น ร้อยละ 3.35 ของพื้นที่ที่มีการทำกิน ปี พ.ศ. 2565 พื้นที่แหล่งน้ำ 4.75 ไร่ คิดเป็น ร้อยละ 0.16 ของพื้นที่ที่มีการทำกิน ปี พ.ศ. 2565 รวมมีพื้นที่ทั้งหมด 2,813.86 ไร่ (ภาพที่ 8)

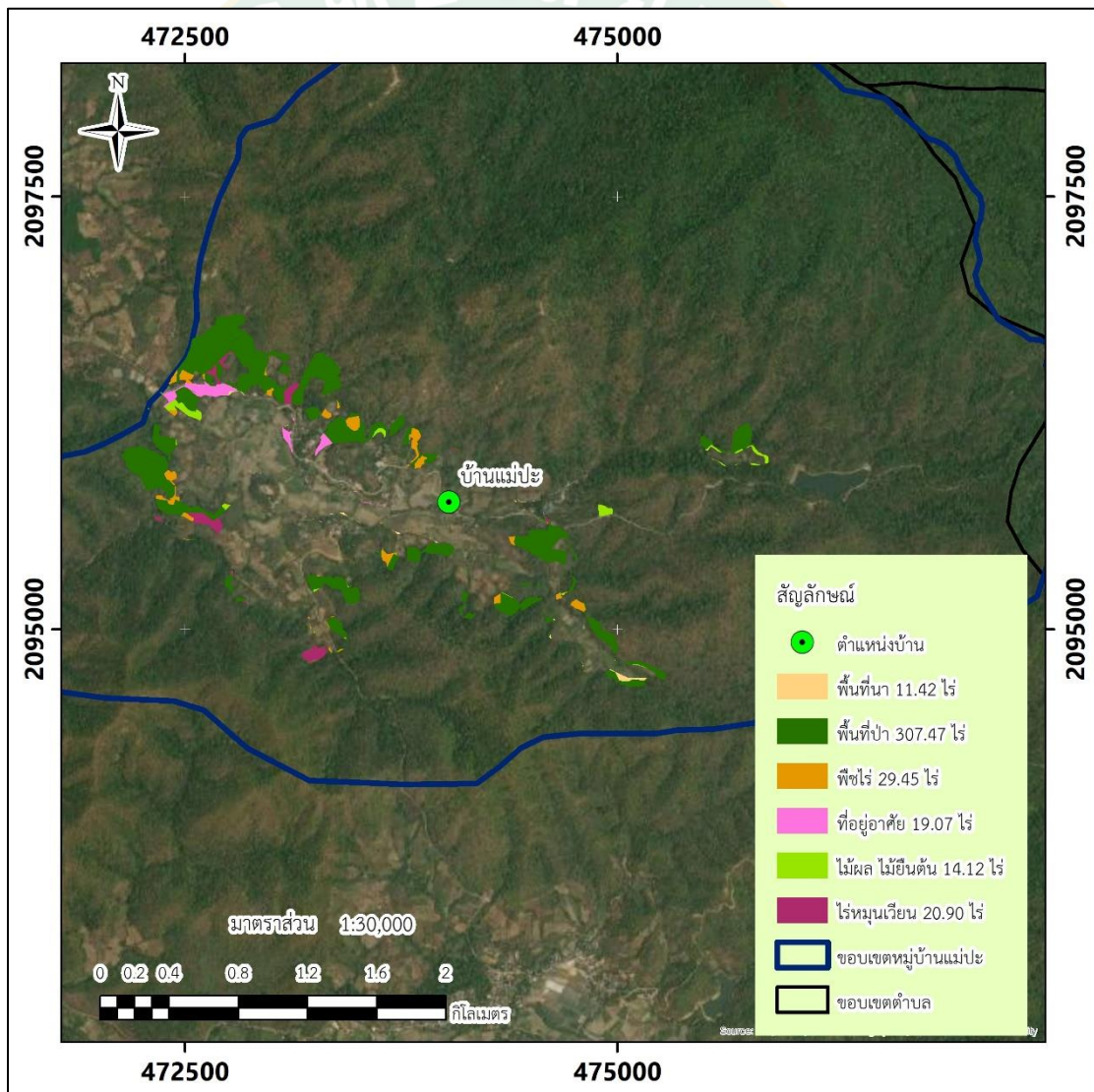
ภาพที่ 8 แผนที่การใช้ประโยชน์ที่ดิน ปี พ.ศ. 2565 บริเวณบ้านแม่แพะ

3. ผลที่ได้จากการวิเคราะห์การหาพื้นที่ที่มีการขยายเพิ่มพบว่า บ้านแม่ปะ มีการขยายพื้นที่เกษตรหลัง ปี พ.ศ.2545 มีพื้นที่ ทั้งหมด 543.36 ไร่ เป็นพื้นที่นา 11.42 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 2.1 ของพื้นที่ที่มีการขยายเพิ่มทั้งหมด หลังปี พ.ศ.2545 พื้นที่พืชไร่ 10.04 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 1.84 ของพื้นที่ที่มีการขยายเพิ่มทั้งหมด หลังปี พ.ศ.2545 พื้นที่ไร่มุมนเวียน 311.15 ไร่ คิดเป็น ร้อยละ 57.26 ของพื้นที่ที่มีการขยายเพิ่มทั้งหมด หลังปี พ.ศ.2545 พื้นที่ไม้ผล ไม้ยืนต้น 9.48 ไร่ คิดเป็น ร้อยละ 1.74 ของพื้นที่ที่มีการขยายเพิ่มทั้งหมด หลังปี พ.ศ.2545 พื้นที่ป่าจากการวิเคราะห์ตามร้อยละการทำการกิน ภาพถ่ายดาวเทียมปี 57 177.1 ไร่ คิดเป็น ร้อยละ 32.56 ของพื้นที่ที่มีการขยายเพิ่มทั้งหมด หลังปี พ.ศ.2545 พื้นที่อยู่อาศัย 24.17 ไร่ คิดเป็น ร้อยละ 4.44 ของพื้นที่ที่มีการขยายเพิ่มทั้งหมด หลังปี พ.ศ.2545 (ภาพที่ 9)

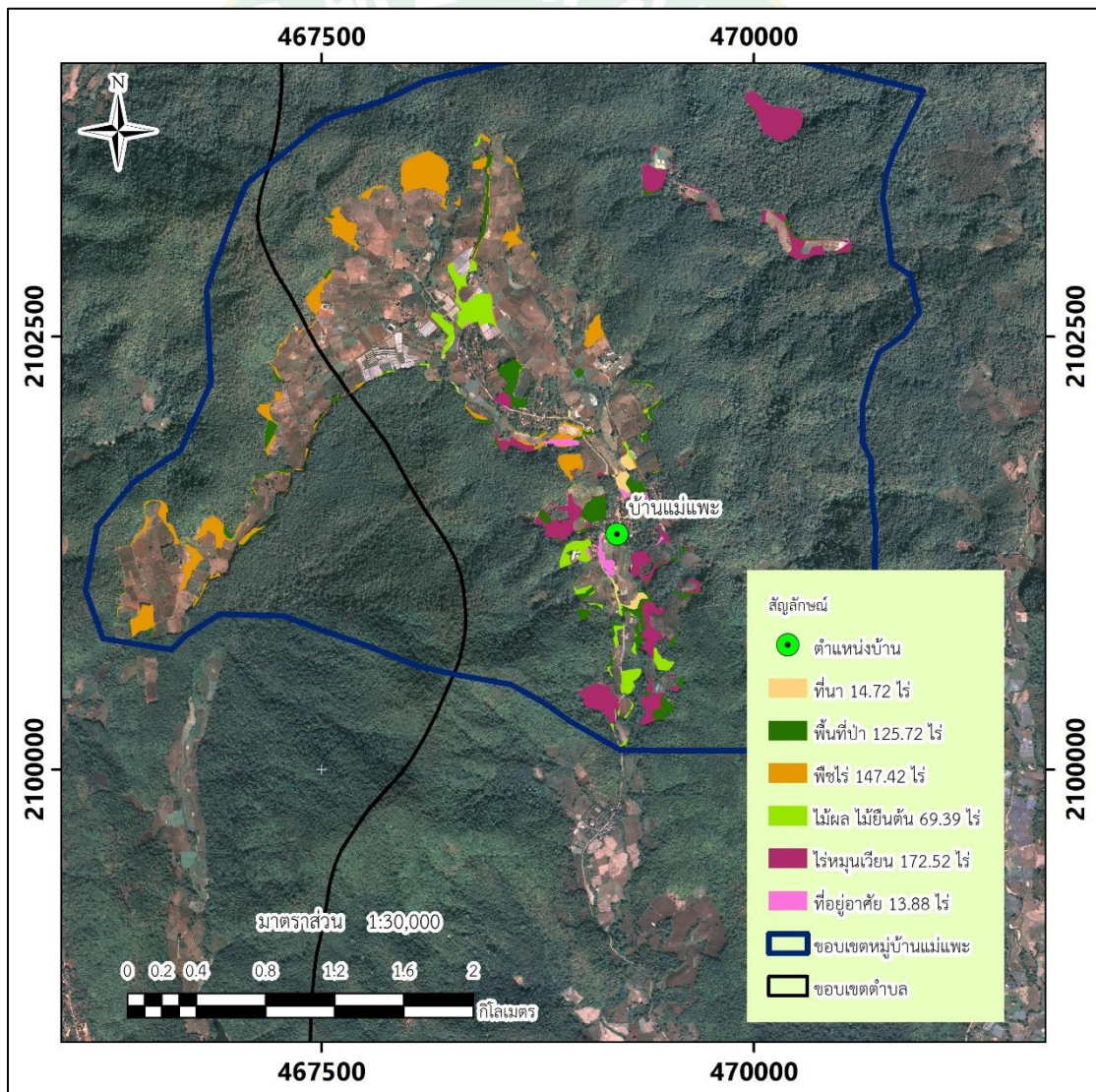
ภาพที่ 9 แผนที่พื้นที่ที่มีการขยายเพิ่ม หลังปี 2545 บริเวณบ้านแม่ปะ

ผลที่ได้จากการวิเคราะห์การหาพื้นที่ที่มีการขยายเพิ่มพบว่า บ้านแม่ปะ มีการขยายพื้นที่เกษตรหลัง ปี พ.ศ.2557 มีพื้นที่ ทั้งหมด 394.55 ไร่ เป็นพื้นที่นา 3.54 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.89 ของที่มีการขยายเพิ่มทั้งหมด หลังปี พ.ศ.2557 พื้นที่พืชไร่ 29.45 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 7.46 ของที่มีการขยายเพิ่มทั้งหมด หลังปี พ.ศ.2557 พื้นที่ไร่มุมนเวียน 20.9 ไร่ คิดเป็น ร้อยละ 5.29 ของที่มีการขยายเพิ่มทั้งหมด หลังปี พ.ศ.2557 พื้นที่ไม้ผล ไม้ยืนต้น 14.12 ไร่ คิดเป็น ร้อยละ 3.57 ของพื้นที่ที่มีการขยายเพิ่มทั้งหมด หลังปี พ.ศ.2557 พื้นที่ป่าจากการวิเคราะห์ตามร้อยละการทำกินภาพถ่ายดาวเทียมปี 57 307.47 ไร่ คิดเป็น ร้อยละ 77.92 ของพื้นที่ที่มีการขยายเพิ่มทั้งหมด หลังปี พ.ศ. 2557 พื้นที่อยู่อาศัย 19.07 ไร่ คิดเป็น ร้อยละ 4.83 ของพื้นที่ที่มีการขยายเพิ่มทั้งหมด หลังปี พ.ศ. 2557 (ภาพที่ 10)

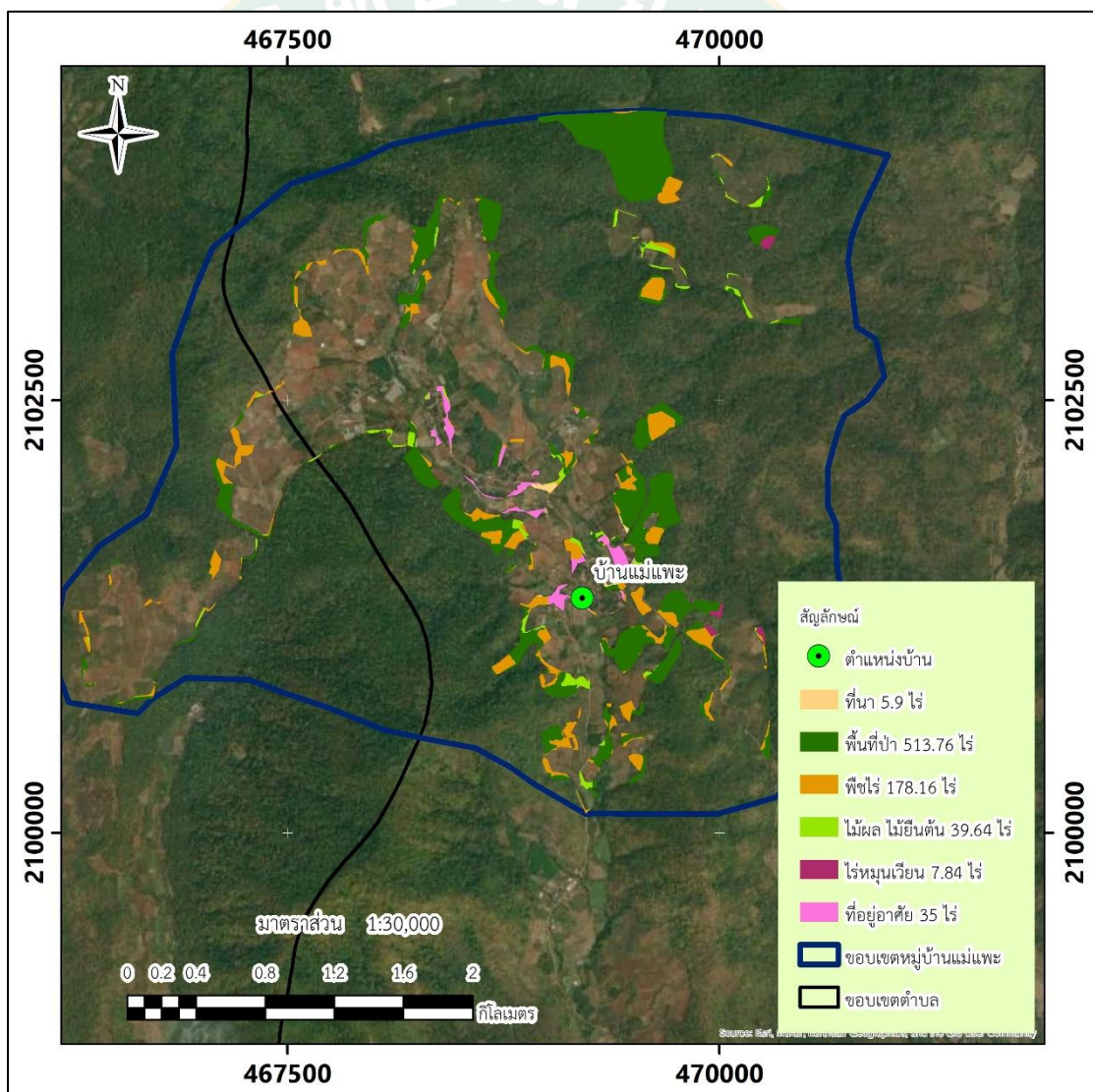
ภาพที่ 10 แผนที่พื้นที่ที่มีการขยายเพิ่ม หลังปี 2557 บริเวณบ้านแม่ปะ

ผลที่ได้จากการวิเคราะห์การหาพื้นที่ที่มีการขยายเพิ่มพบว่า บ้านแม่แพะ มีการขยายพื้นที่เกษตรหลัง ปี พ.ศ.2545 มีพื้นที่ ทั้งหมด 543.62 ไร่ เป็นพื้นที่นา 14.72 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 2.7 ของพื้นที่ที่มีการขยายเพิ่มทั้งหมด หลังปี พ.ศ.2545 พื้นที่พืชไร่ 147.42 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 27.11 ของพื้นที่ที่มีการขยายเพิ่มทั้งหมด หลังปี พ.ศ.2545 พื้นที่ไร่มนเวียน 172.52 ไร่ คิดเป็น ร้อยละ 31.73 ของพื้นที่ที่มีการขยายเพิ่มทั้งหมด หลังปี พ.ศ.2545 พื้นที่ไม้ผล ไม้ยืนต้น 69.36 ไร่ คิดเป็น ร้อยละ 12.75 ของพื้นที่ที่มีการขยายเพิ่มทั้งหมด หลังปี พ.ศ.2545 พื้นที่ป่าจากการวิเคราะห์ตามร้อยละการทำการกินภาพถ่ายดาวเทียมปี 57 125.72 ไร่ คิดเป็น ร้อยละ 23.12 ของพื้นที่ที่มีการขยายเพิ่มทั้งหมด หลังปี พ.ศ.2545 พื้นที่อยู่อาศัย 13.88 ไร่ คิดเป็น ร้อยละ 2.55 ของพื้นที่ที่มีการขยายเพิ่มทั้งหมด หลังปี พ.ศ.2545 (ภาพที่ 11)

ภาพที่ 11 แผนที่พื้นที่ที่มีการขยายเพิ่ม หลังปี 2545 บริเวณบ้านแม่แพะ

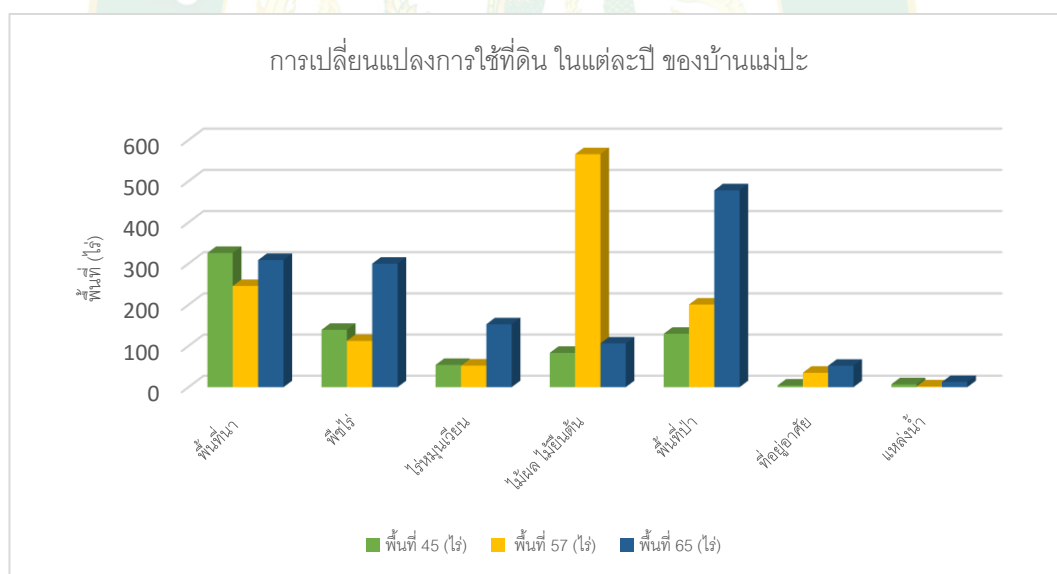
ผลที่ได้จากการวิเคราะห์การหาพื้นที่ที่มีการขยายเพิ่มพบว่า บ้านแม่แพะ มีการขยายพื้นที่เกษตรหลัง ปี พ.ศ.2557 มีพื้นที่ ทั้งหมด 789.3 ไร่ เป็นพื้นที่นา 5.9 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.74 ของที่มีการขยายเพิ่มทั้งหมด หลังปี พ.ศ.2557 พื้นที่พืชไร่ 187.16 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 23.71 ของพื้นที่ที่มีการขยายเพิ่มทั้งหมด หลังปี พ.ศ.2557 พื้นที่ไร่มุมนเวียน 7.84 ไร่ คิดเป็น ร้อยละ 0.99 ของที่มีการขยายเพิ่มทั้งหมด หลังปี พ.ศ.2557 พื้นที่ไม้ผล ไม้ยืนต้น 39.64 ไร่ คิดเป็น ร้อยละ 5.02 ของพื้นที่ที่มีการขยายเพิ่มทั้งหมด หลังปี พ.ศ.2557 พื้นที่ป่าจากการวิเคราะห์ตามร้อยละการทำกินภาพถ่ายดาวเทียมปี 65 513.76 ไร่ คิดเป็น ร้อยละ 65.09 ของพื้นที่ที่มีการขยายเพิ่มทั้งหมด หลังปี พ.ศ. 2557 พื้นที่อยู่อาศัย 35 ไร่ คิดเป็น ร้อยละ 4.43 ของพื้นที่ที่มีการขยายเพิ่มทั้งหมด หลังปี พ.ศ.2557 (ภาพที่ 12)

ภาพที่ 12 แผนที่พื้นที่ที่มีการขยายเพิ่ม หลังปี 2557 บริเวณบ้านแม่แพะ

ตารางที่ 1 ตารางจำแนกประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินในช่วงปี พ.ศ..2545 – 2565 บ้านแม่ปะ

ประเภทการใช้ที่ดิน	พื้นที่ 45 (ไร่)	คิดเป็น ร้อยละ	พื้นที่ 57 (ไร่)	คิดเป็น ร้อยละ	พื้นที่ 65 (ไร่)	คิดเป็น ร้อยละ
พื้นที่นา	325.99	43.85	245.78	20.24	308.85	21.90
พืชไร่	139.29	18.73	112.49	9.26	299.9	21.27
ไร่อหุนเวียน	54.06	7.27	52.57	4.33	152.7	10.83
ไม้ผล ไม้ยืนต้น	83.27	11.20	565.85	46.60	106.11	7.52
พื้นที่ป่า	129.68	17.44	200.72	16.53	478.07	33.90
ที่อยู่อาศัย	4.03	0.54	35.06	2.89	52.03	3.69
แหล่งน้ำ	7.17	0.96	1.85	0.15	12.5	0.89
รวม	743.49	100	1214.32	100	1410.18	100

ภาพที่ 13 ภาพกราฟการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินในแต่ละปี ของบ้านแม่ปะ

ตารางที่ 2 ตารางการขยายเพิ่มของพื้นที่เกษตร บ้านแม่ปะ

ประเภทการใช้ที่ดิน	การขยายเพิ่ม หลังปี 57 (ไร่)	คิดเป็น ร้อยละ	การขยายเพิ่ม หลังปี 65 (ไร่)	คิดเป็น ร้อยละ
พื้นที่นา	11.42	2.10	3.54	0.90
พืชไร่	10.04	1.85	29.45	7.46
ไร่อหุนเวียน	311.15	57.26	20.9	5.30
ไม้ผล ไม้ยืนต้น	9.48	1.74	14.12	3.58
พื้นที่ป่า	177.1	32.59	307.47	77.93
ที่อยู่อาศัย	24.17	4.45	19.07	4.83
แหล่งน้ำ	-	-	-	-
รวม	543.36	100	394.55	100

จากตารางที่ 1 และภาพที่ 13 ในปี พ.ศ.2545 พบว่าพื้นที่เกษตรที่เป็นนที่นามากที่สุดถึง 359.99 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 43.85 ของพื้นที่เกษตรปี พ.ศ.2545 ทั้งหมด จากร่องรอยการทำกิน รองลงมาเป็นพื้นที่ พืชไร่ เป็นพื้นที่ 139.29 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 18.73 ของพื้นที่เกษตรปี พ.ศ.2545 ทั้งหมด จากร่องรอยการทำกิน (ตามภาพที่ 3)

ในปี พ.ศ.2557 พบว่าพื้นที่เกษตร เป็นพื้นที่ไม้ผลไม้ยืนต้น มีพื้นที่ 565.85 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 46.6 ของพื้นที่เกษตรพื้นที่ พ.ศ.2557 ทั้งหมด รองลงมาเป็นพื้นที่นา 245.78 คิดเป็นร้อยละ 20.24 ของพื้นที่เกษตรพื้นที่ พ.ศ.2557 ทั้งหมด (ตามภาพที่ 4)

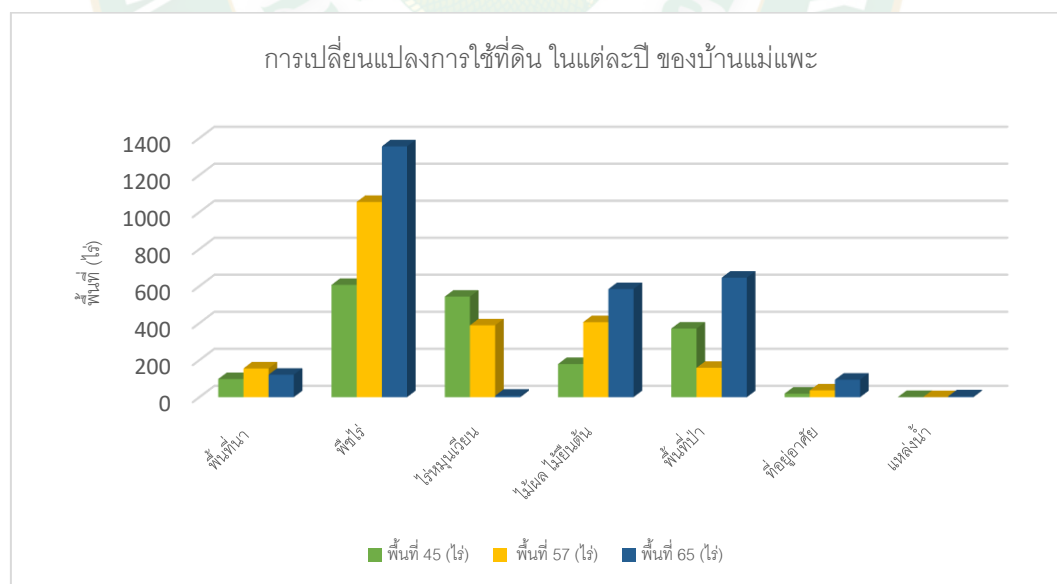
ในปี พ.ศ.2565 พบว่าพื้นที่เกษตร เป็นพื้นที่ป่า มีพื้นที่ 478.07 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 33.9 ของพื้นที่เกษตรพื้นที่ พ.ศ.2565 ทั้งหมด รองลงมาเป็นพื้นที่นา 308.85 คิดเป็นร้อยละ 21.9 ของพื้นที่เกษตรพื้นที่ พ.ศ.2565 ทั้งหมด เห็นได้ชัดว่ามีการขยายพื้นที่เกษตร เพิ่มขึ้นในพื้นที่ป่าจากการวิเคราะห์การใช้ประโยชน์ที่ดินจากกรมพัฒนาที่ดิน ในปี พ.ศ.2565 (ตามภาพที่ 5)

จากตารางที่ 2 การวิเคราะห์การขยายพื้นที่เพิ่มขึ้นหลังปี พ.ศ.2545 พบว่ามีพื้นที่เกษตรที่ถูกขยายเพิ่มขึ้น 543.36 ไร่ เป็นพื้นที่ไร่อหุนเวียนมากที่สุดถึง 311.15 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 57.26 ของพื้นที่ที่มีการขยายเพิ่มทั้งหมดในปี พ.ศ.2545 รองลงมาเป็นพื้นที่ป่า 177.1 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 32.59 ของพื้นที่ที่มีการขยายเพิ่มทั้งหมดในปี พ.ศ.2545 และการขยายพื้นที่เพิ่มหลังปี พ.ศ.2557 พบว่ามีพื้นที่เกษตรที่ถูกขยายเพิ่มขึ้น 394.47 ไร่ เป็นพื้นที่ไร่อหุนเวียนมากที่สุดถึง 311.15 ไร่ คิดเป็นร้อยละ

57.26 ของพื้นที่ที่มีการขยายเพิ่มทั้งหมดในปี พ.ศ.2557 รองลงมาเป็นพื้นที่ป่า 177.1 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 32.59 ของพื้นที่ที่มีการขยายเพิ่มทั้งหมดในปี พ.ศ.2557

ตารางที่ 3 ตารางจำแนกประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินในช่วงปี พ.ศ..2545 – 2565 บ้านแม่แพะ

ประเภทการใช้ที่ดิน	พื้นที่ 45 (ไร่)	คิดเป็น ร้อยละ	พื้นที่ 57 (ไร่)	คิดเป็น ร้อยละ	พื้นที่ 65 (ไร่)	คิดเป็น ร้อยละ
พื้นที่นา	98.01	5.39	155.23	7.06	121.34	4.31
พืชไร่	606.73	33.37	1055.09	47.97	1355.45	48.17
ไร่มนเวียน	543.43	29.89	388.36	17.66	7.8	0.28
ไม้ผล ไม้ยืนต้น	179.26	9.86	405.41	18.43	584.19	20.76
พื้นที่ป่า	370.93	20.40	158.68	7.21	645.87	22.95
ที่อยู่อาศัย	18.97	1.04	36.74	1.67	94.46	3.36
แหล่งน้ำ	0.89	0.05	0	0.00	4.75	0.17
รวม	1818.22	100.00	2199.51	100.00	2813.86	100.00

ภาพที่ 14 ภาพกราฟการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินในแต่ละปี ของบ้านแม่แพะ

ตารางที่ 4 ตารางการขยายเพิ่มของพื้นที่เกษตร บ้านแม่แพะ

ประเภทการใช้ที่ดิน	การขยายเพิ่ม หลังปี 57 (ไร่)	คิดเป็น ร้อยละ	การขยายเพิ่ม หลังปี 65 (ไร่)	คิดเป็น ร้อยละ
พื้นที่นา	14.72	2.71	5.9	0.75
พืชไร่	147.42	27.12	187.16	23.71
ไร่อหุนเวียน	172.52	31.74	7.84	0.99
ไม้ผล ไม้ยืนต้น	69.36	12.76	39.64	5.02
พื้นที่ป่า	125.72	23.13	513.76	65.09
ที่อยู่อาศัย	13.88	2.55	35	4.43
แหล่งน้ำ	-	-	-	-
รวม	543.62	100.00	789.3	100

จากตารางที่ 3 และภาพที่ 14 ในปี พ.ศ.2545 พบว่าพื้นที่เกษตรที่เป็นพื้นที่พืชไร่ มากที่สุดถึง 606.73 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 33.37 ของพื้นที่เกษตรปี พ.ศ.2545 ทั้งหมด จากร่องรอยการทำกิน รองลงมาเป็นพื้นที่ไร่อหุนเวียน พื้นที่ 543.43 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 29.89 ของพื้นที่เกษตรปี พ.ศ.2545 ทั้งหมด จากร่องรอยการทำกิน (ตามภาพที่ 6)

ในปี พ.ศ.2557 พบว่าพื้นที่เกษตร เป็นพื้นที่พืชไร่ มีพื้นที่ 1,055.09 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 47.97 ของพื้นที่เกษตรพื้นที่ พ.ศ.2557 ทั้งหมด รองลงมาเป็นพื้นที่ไม้ผล ไม้ยืนต้นเป็นพื้นที่ 405.41 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 18.45 ของพื้นที่เกษตรพื้นที่ พ.ศ.2557 ทั้งหมด (ตามภาพที่ 4)

ในปี พ.ศ.2565 พบว่าพื้นที่เกษตร เป็นพื้นที่พืชไร่ มีพื้นที่ 1355.45 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 48.17 ของพื้นที่เกษตรพื้นที่ พ.ศ.2565 ทั้งหมด รองลงมาเป็นพื้นที่ป่า 645.87 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 22.95 ของพื้นที่เกษตรพื้นที่ พ.ศ.2565 ทั้งหมด (ตามภาพที่ 6)

จากตารางที่ 4 การวิเคราะห์การขยายพื้นที่เพิ่มขึ้นหลังปี พ.ศ.2545 พบว่ามีพื้นที่เกษตรที่ถูกขยายเพิ่มขึ้น 543.62 ไร่ เป็นพื้นที่ไร่อหุนเวียนมากที่สุดถึง 172.52 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 31.74 ของพื้นที่ที่มีการขยายเพิ่มทั้งหมดในปี พ.ศ.2545 รองลงมาเป็นพื้นที่พืชไร่ 147.42 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 27.12 ของพื้นที่ที่มีการขยายเพิ่มทั้งหมดในปี พ.ศ.2545 และการขยายพื้นที่เพิ่มหลังปี พ.ศ.2557 พบว่ามีพื้นที่เกษตรที่ถูกขยายเพิ่มขึ้น 789.3 ไร่ เป็นพื้นที่ป่ามากที่สุดถึง 513.76 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 65.09 ของพื้นที่ที่มีการขยายเพิ่มทั้งหมดในปี พ.ศ.2557 รองลงมาเป็นพื้นที่พืชไร่ 187.16 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 23.71 ของพื้นที่ที่มีการขยายเพิ่มทั้งหมดในปี พ.ศ.2557

ตอนที่ 2 การสำรวจที่ดินรายแปลงและหาแนวทางป้องกันการขยายเพิ่มพื้นที่การเกษตร โดยมีกระบวนการเดินสำรวจจับพิกัดพื้นที่ทำกินรายแปลงและการมีส่วนร่วมของชุมชนโดยใช้ GPS เป็นเครื่องมือในการกำหนดขอบเขตเพื่อไม่ให้มีการขยายพื้นที่ทำการเกษตรเพิ่ม

1. ทำการการวางแผนพูดคุย ประชุมหารือวางแผนร่วมกับชุมชน เจ้าที่ป่าไม้ในพื้นที่เจ้าหน้าที่ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่แพะ เพื่อหาแนวทางป้องกันการขยายพื้นที่เพิ่ม โดยการจับพิกัดด้วยเครื่อง GPS รุ่น Gramin 60Csx โดยวิธีการตั้งค่าเป็น Track เดินรอบแปลงพื้นที่เกษตร ของเกษตรกรแต่ละราย โดยมีผู้นำชุมชนและเกษตรกรแปลงข้างเคียงเป็นผู้ตรวจสอบรับรู้ร่วมกันว่าไม่มีการลุกล้ำพื้นที่เกษตรของเกษตรกรแต่ละราย (ภาพที่ 15)

ภาพที่ 15 การประชุมหารือวางแผนร่วมกับชุมชนในการสำรวจที่ดินรายแปลง

2. การกำหนด Zone พื้นที่ เพื่อกำหนดลำดับและจัดกลุ่มการสำรวจในแต่ละพื้นที่ (Zone) จากการประชุม เกษตรกรผู้นำชุมชน จะเลือกตามสันภูเขา หรือสายแม่น้ำลำห้วย เป็นหลัก เกษตรกรที่ทราบว่าแปลงของตนเองนั้นอยู่พื้นที่ Zone ไต จะได้มีการพบกันตามจุดนัดหมายที่ได้กำหนดไว้ โดยมีเจ้าหน้าที่ สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) เป็นผู้ทำการตั้งค่าเครื่อง GPS และเจ้าหน้าที่ศูนย์ฯ แม่แม่แพะ และผู้นำชุมชน เป็นผู้จัดลำดับแปลงเกษตรกร และมีผู้สังเกตการโดยเจ้าหน้าที่ป่าไม้ในพื้นที่ หลังจากเดินจับพิกัดแปลงเสร็จเรียบร้อยแล้ว จะทำการลงบันทึกโดยมีแบบสัมภาษณ์ ชื่อ ที่อยู่ หมายเลขบัตรประชาชน ชนิดพืชที่ปลูกในปีนั้น ๆ (ภาพที่ 16)

ภาพที่ 16 การสำรวจการใช้ประโยชน์ที่ดินรายแปลงและลงบันทึกข้อมูล

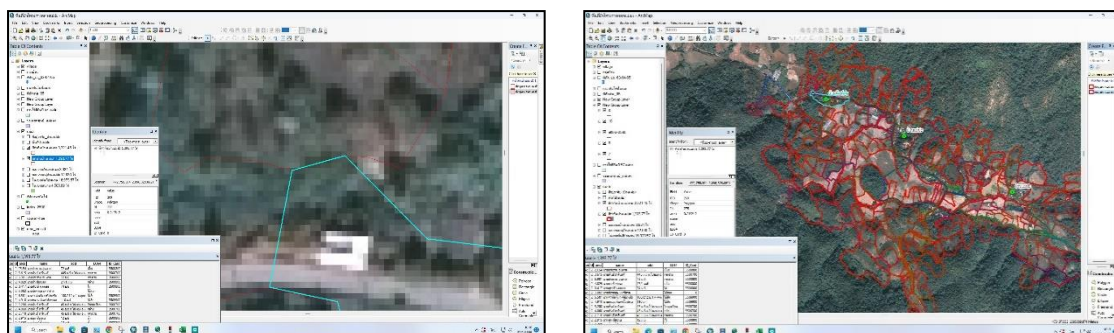
3. การนำข้อมูล GPX จากเครื่อง GPS นำมาแปลงค่า ให้เป็นข้อมูล Shapefile โดยใช้โปรแกรม DNR Garmin โดยมีหัวหน้าศูนย์ฯ และเจ้าหน้าที่ศูนย์ฯ แม่แพะ เข้ารับการเรียนรู้ถึงการใช้โปรแกรมและเทคโนโลยีปัจจุบัน จากเจ้าหน้าที่สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง และต้องทำการลงข้อมูลในทุก ๆ วัน เนื่องจาก GPS ในแต่ละเครื่องมีความจำของเครื่องที่จำกัด และแก้ไขปัญหการบันทึกข้อมูลซ้ำซ้อน ในแต่ละวันเฉลี่ยแล้ว จะได้ข้อมูลแปลงเกษตรกรวันละ 50 แปลงถึง 80 แปลง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจำนวนเครื่อง GPS ที่ได้นำมาใช้ ในครั้งนี้ได้นำเครื่อง GPS มาใช้ทั้งหมด 8 เครื่องด้วยกัน (ภาพที่ 17)

Waypoint	Track	Route	RTIME/Wpt			
type	ident	lat	long	y_proj	x_proj	
1	TRACK	15	19.056447	98.708296	2107098.71598943	46330
2	TRACK	15	19.056449	98.708295	2107098.93734354	463
3	TRACK	15	19.056448	98.708290	2107098.82756844	4633C
4	TRACK	15	19.056527	98.708340	2107107.56014288	46331
5	TRACK	15	19.056553	98.708360	2107110.43353529	46331
6	TRACK	15	19.056557	98.708362	2107110.87578399	4633
7	TRACK	15	19.056559	98.708364	2107111.09673348	46331
8	TRACK	15	19.056561	98.708364	2107111.31803269	46331
9	TRACK	15	19.056563	98.708344	2107110.43633314	46331
10	TRACK	15	19.056574	98.708277	2107112.77163252	4633
11	TRACK	15	19.062991	98.708361	2107099.24720769	46330

ภาพที่ 17 การลงข้อมูล และการนำเข้าข้อมูลจากเครื่อง GPS

4. นำข้อมูล Shapefile จากการเดินรอบแปลงของเกษตรกร มาลงในโปรแกรม Arc GIS 10.6 แล้วทำการ digitize แปลงเกษตรกรโดยอ้างอิง ตามเส้น Track ที่ได้จากเครื่อง GPS ที่เกษตรกรเดินรอบแปลงของตนเอง โดยการ Digitize จะใช้มาตราส่วนที่ 1: 3000 ซึ่งเป็นมาตรฐานที่ใช้กันทั่วไปสำหรับการทำขอบเขตที่ดินรายแปลง รวมทั้งขีดเส้นขอบเขตหมู่บ้าน โดยการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชน โดยส่วนใหญ่จากประสบการณ์ที่ได้ทำงานเกี่ยวกับเรื่องนี้ แต่ละชุมชนจะแบ่งตามแนวสันเขาและลำห้วย เป็นหลัก พื้นที่อยู่อาศัย และพื้นที่ป่า ทั้งหมดในชุมชน (ภาพที่ 18)

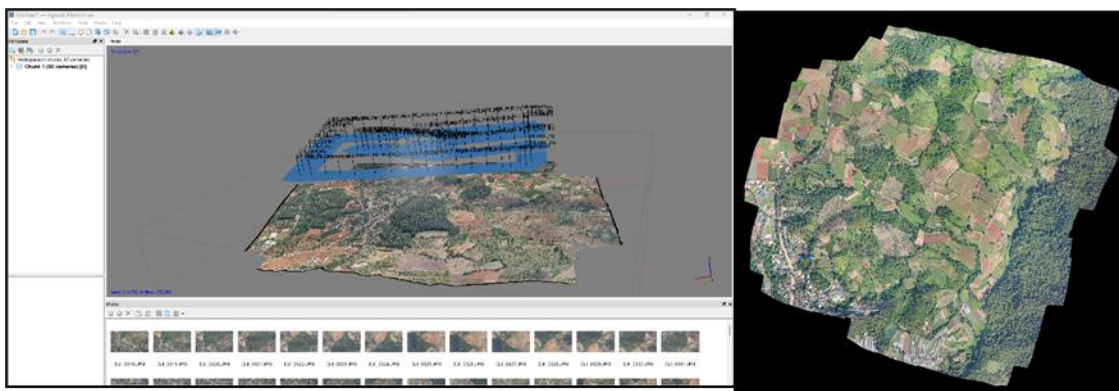
ภาพที่ 18 การนำเข้าข้อมูล พิกัดรายแปลงของเกษตรกร

5. หลังจากเสร็จสิ้นกระบวนการทั้งหมด นำข้อมูลที่ได้จากการเดินสำรวจนำมาตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง เพื่อจัดทำข้อตกลงร่วมกับชุมชน ในการสร้างมาตรการหยุดยั้งการบุกรุกทำลายป่าเพิ่มเติม และจัดทำแผนที่แสดงขอบเขตพื้นที่ป่าและพื้นที่เกษตรให้เกิดความชัดเจน และเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย รวมไปถึงการวิเคราะห์ วางแผน และดำเนินการส่งเสริมอาชีพ และการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน (ภาพที่ 19)

ภาพที่ 19 การประชุมตรวจสอบข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดินรายแปลง

6. ทำการบินโดรนสำรวจภาพถ่ายทางอากาศ บริเวณพื้นที่ทำกินในขอบเขต ทั้ง 2 กลุ่มบ้าน เพื่อนำมาอ้างอิง การเดินสำรวจรายแปลงว่ามีความคลาดเคลื่อนมากน้อยเพียงใด ในกรณีที่มีการเดินลูกกล้าแปลงของตัวเอง โดยการใช้ภาพถ่ายจากโดรน ในแต่ละภาพที่ความสูงเท่ากัน มาต่อกัน โดยใช้โปรแกรม Agis soft หลังจากนั้นสามารถนำภาพที่ได้ นำเข้าในโปรแกรม Arc GIS ได้เลย (ภาพที่ 20)

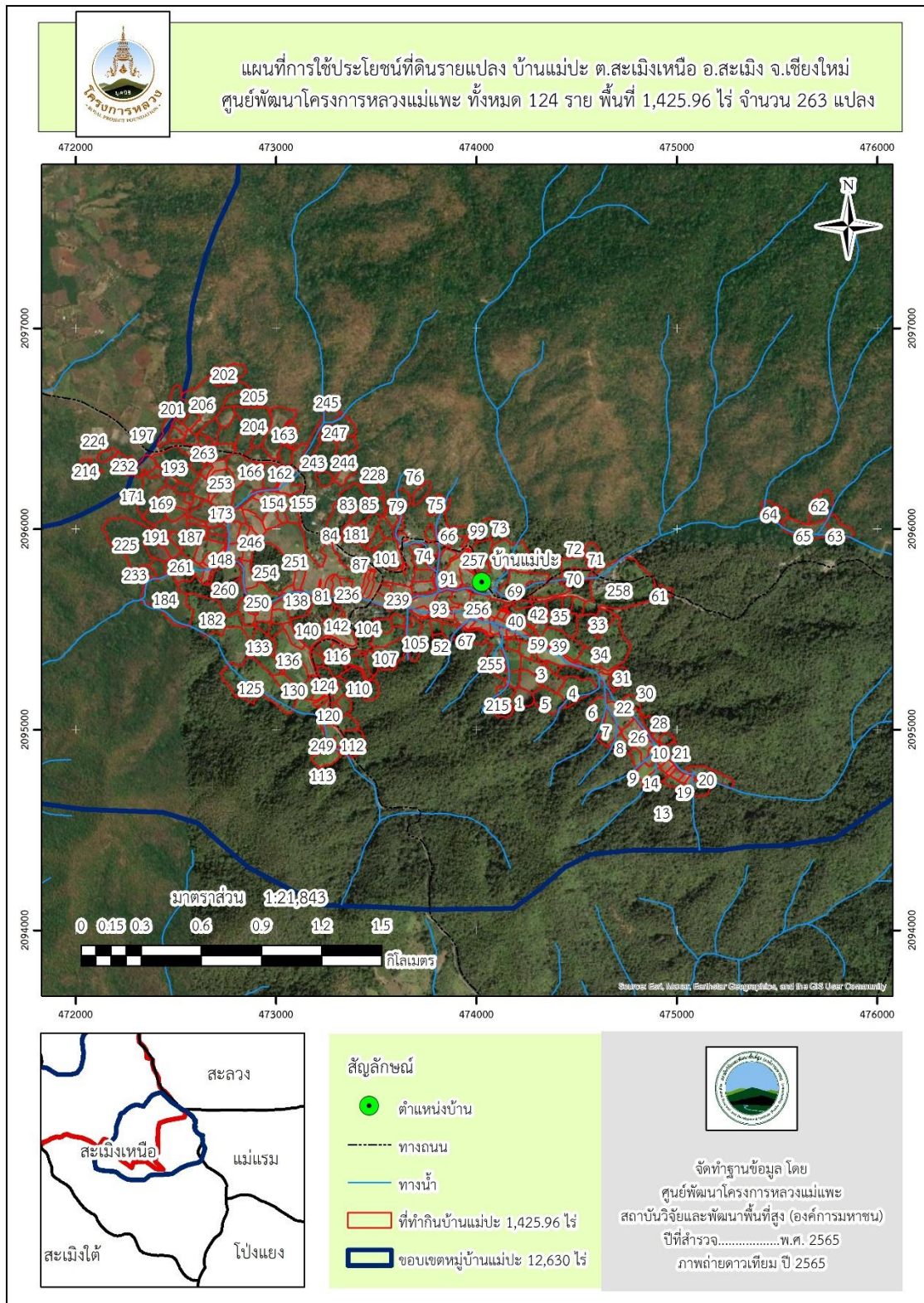

ภาพที่ 20 การต่อภาพถ่ายทางอากาศ เพื่อนำมาประกอบกับการตรวจสอบข้อมูลรายแปลง

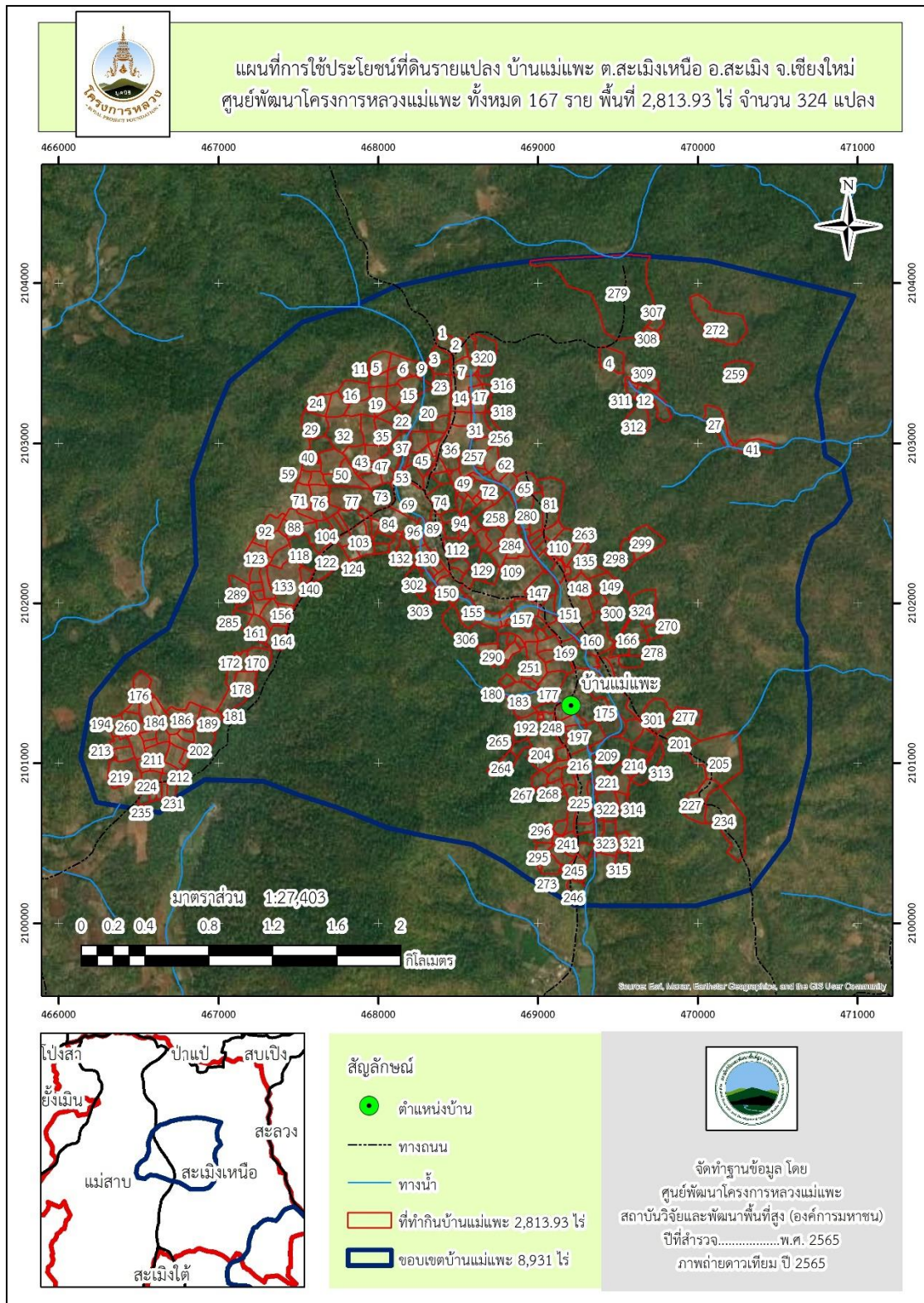
ผลจากการสำรวจข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดิน จัดกิจกรรมสำรวจขอบเขตพื้นที่ทำกินรายแปลงของเกษตรกร เพื่อแบ่งแนวเขตพื้นที่เกษตรและพื้นที่ป่า ที่อยู่อาศัย ณ บ้านแม่แพะ หมู่ที่ 2 ทั้งหมดเกษตรกร 167 ราย พื้นที่ทำกินทั้งหมด 2,813.93 ไร่ จำนวน 324 แปลง มีพื้นที่อยู่อาศัย 107.03 ไร่ และพื้นที่ป่า 3,102.72 ไร่ และบ้านแม่ปะ หมู่ที่ 6 เกษตรกรทั้งหมด 124 ราย พื้นที่ทำกินทั้งหมด 1,425.96 ไร่ จำนวน 263 แปลง มีพื้นที่อยู่อาศัย 58.26 ไร่ และพื้นที่ป่า 11,159.2 ไร่ รวมทั้งโดยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน ตลอดจนหน่วยงานอุทยานแห่งชาติ/ป่าไม้ในพื้นที่ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่แพะ และเจ้าหน้าที่สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) (ตารางที่ 5) และ (ภาพที่ 21 และ 22)

ตารางที่ 5 ข้อมูลจำนวนรายแปลงเกษตรกร บ้านแม่แพะ และบ้านแม่ปะ ตำบลสะเมิงเหนือ อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่

กลุ่มบ้าน	จำนวนเกษตรกร (ราย)	จำนวนแปลง (แปลง)	พื้นที่ทำ การเกษตร ปี 65	ที่อยู่อาศัย	พื้นที่ป่า	ขอบเขต หมู่บ้าน
แม่แพะ	167	324	2,813.93	107.03	6,102.72	8,931
แม่ปะ	124	263	1,425.96	58.26	11,159.2	12,630

ภาพที่ 21 แผนที่ดินรายแปลง บ้านแม่ปะ ตำบลสะเมิงเหนือ อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่

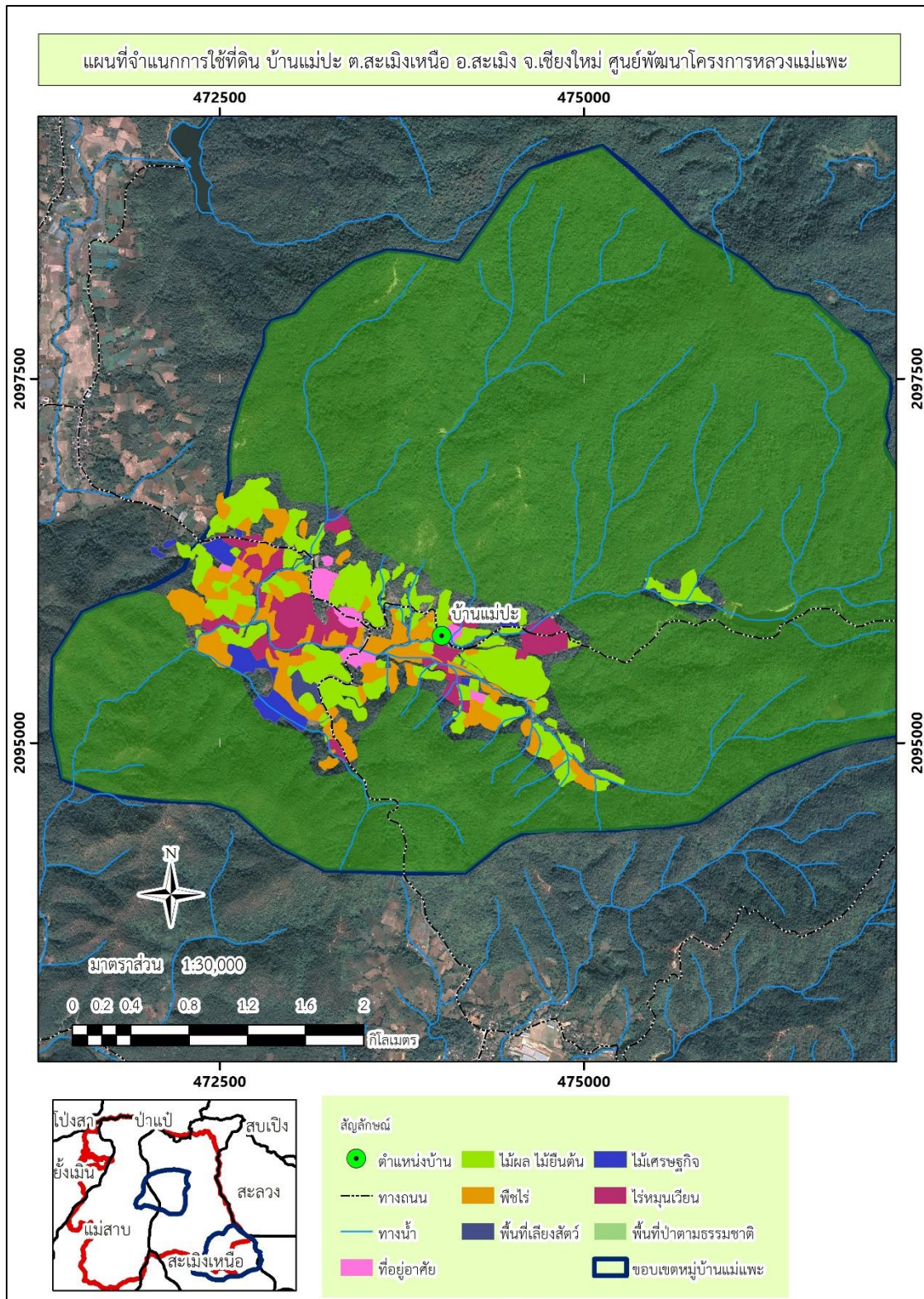

ภาพที่ 22 แผนที่ดินรายแปลง บ้านแม่แพะ ตำบลสะเมิงเหนือ อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่

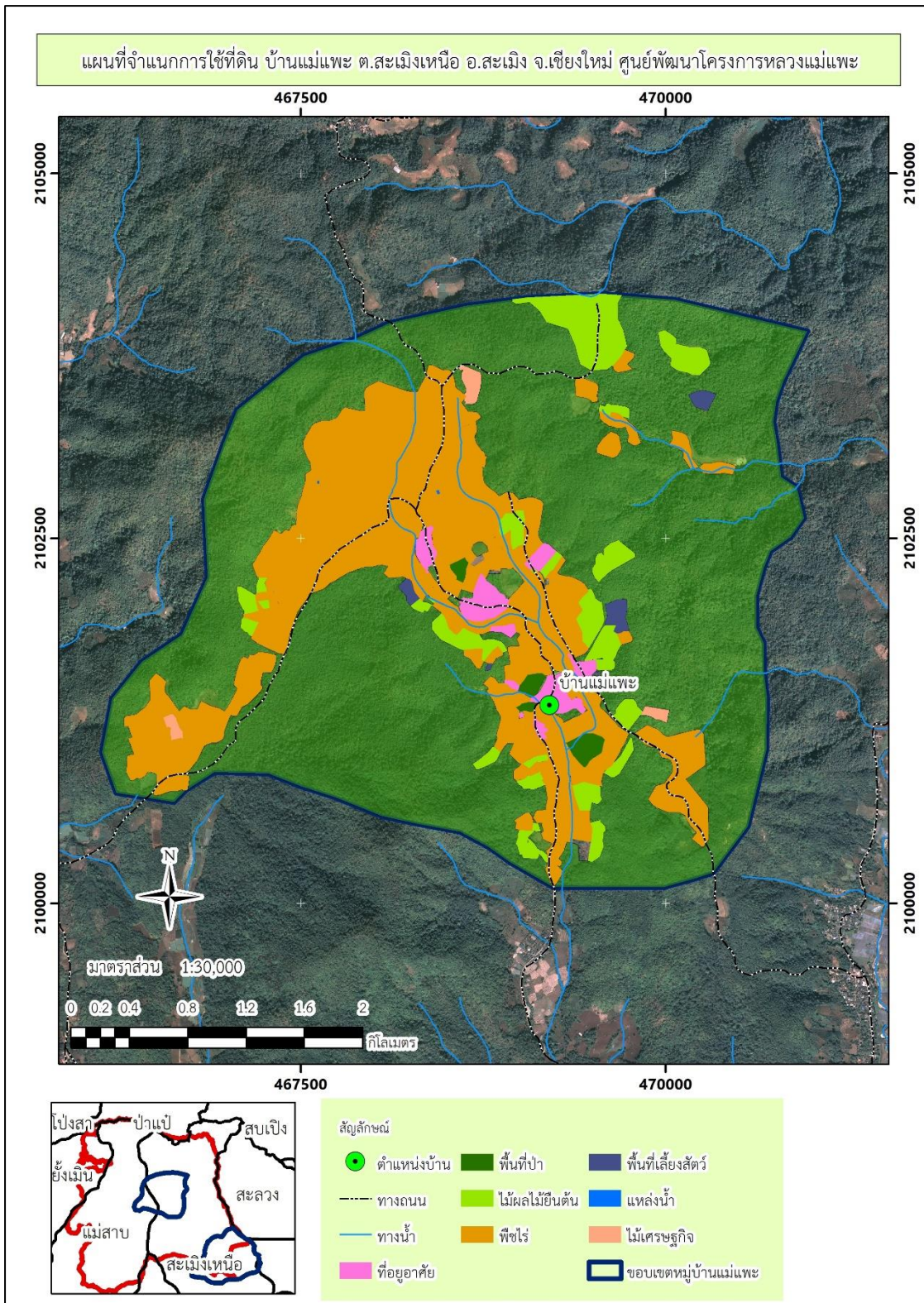
เมื่อจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่เกษตรกรรม จากการสำรวจข้อมูลรายแปลง ปี พ.ศ. 2565 ในส่วนของบ้านแม่ปะ ไม้ผลและ ไม้ยืนต้น เช่น อโวคาโด มะม่วง และอื่น ๆ มีพื้นที่ 641.82 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 45.01 ของพื้นที่การเกษตร ปี พ.ศ.2565 ทั้งหมด รองลงมาเป็นพื้นที่พืชไร่ ข้าวนา ข้าวไร่ ข้าวโพด กระจายขาวเป็นหลัก มีพื้นที่ทั้งหมด 426.72 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 29.93 ของพื้นที่การเกษตร ของพื้นที่การเกษตร ปี พ.ศ.2565 ทั้งหมด ตามลำดับ และบ้านแพะ มีพื้นที่พืชไร่ ข้าว นา ข้าวไร่ ข้าวโพด กระจายขาว และอื่น ๆ เป็นส่วนใหญ่ มีพื้นที่ 2,206.13 ไร่ คิดเป็นพื้นที่ 78.40 ของพื้นที่การเกษตร ปี พ.ศ. 2565 ทั้งหมด รองลงมาเป็นพื้นที่ ไม้ผลไม้ยืนต้น มีพื้นที่ 499.93 ไร่ คิดเป็น ร้อยละ 17.77 ของพื้นที่เกษตร ปี พ.ศ.2565 ทั้งหมด (ตามตารางที่ 6 ภาพที่ 23 และ 24)

ตารางที่ 6 การจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่การสำรวจที่ดินรายแปลง

ประเภทการใช้ที่ดิน	บ้านแม่ปะ		บ้านแม่แพะ	
	พื้นที่ (ไร่)	คิดเป็น ร้อยละ	พื้นที่ (ไร่)	คิดเป็น ร้อยละ
ที่อยู่อาศัย	9.44	0.66	38.10	1.35
พืชไร่	426.72	29.93	2206.13	78.40
ไม้ผลไม้ ยืนต้น	641.82	45.01	499.93	17.77
ไม้เศรษฐกิจ	86.15	6.04	32.16	1.14
ไร่มวนเวียน	243.4	17.07		
พื้นที่เลี้ยงสัตว์	18.4	1.29	37.16	1.34
รวม	1425.93	100.00	2813.48	100.00

ภาพที่ 23 การจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ดินทำกินรายแปลง ปี พ.ศ.2565 บ้านแม่ปะ

ภาพที่ 24 การจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ดินทำกินรายแปลง ปี พ.ศ.2565 บ้านแม่แพะ

ตอนที่ 3 แนวทางการเพิ่มพื้นที่สีเขียวในชุมชน

การมีส่วนร่วมของชุมชนซึ่งอ้างอิงมาจากแผนการทำงานด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในขอบเขตพื้นที่โครงการหลวงในทุก ๆ ปี โดยการจัดทำทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกป่าชาวบ้าน ซึ่งปลูกในที่ทำกินของตนเอง เป็นไม้ป่า ไม้เศรษฐกิจ ไม้ผลเศรษฐกิจอย่างใดอย่างหนึ่ง จากการหารือกับชุมชนและ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมป่าปลูกป่าชาวบ้านศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่แพะ โดยจะให้แนวทางเป็นกลุ่มของเกษตรกรผู้ที่เป็นสมาชิกของโครงการหลวงเดิม ที่มีความประสงค์จะปลูกไม้ยืนต้นในที่ทำกินของตนเองเพื่อใช้ประโยชน์ โดยการเลือกชนิดไม้จะให้เกษตรกรเป็นผู้ตัดสินใจ โดยทางโครงการป่าชาวบ้านได้มีไม้แนะนำ เป็นกลุ่มไม้โตเร็วต้นจันทน์ทองเทศซึ่งเป็นไม้เนื้อแข็งสามารถทำเป็นเสาบ้านที่พังกาวยได้ และอีกประเภทเป็นกลุ่มไม้ไผ่ ซึ่งมีการใช้ประโยชน์ค่อนข้างหลากหลาย เช่น ปลูกเพื่อเป็นแนวกันลมให้กับโรงเรือนผัก อีกอย่างยังนำมาเป็นไม้หลักค้ำยันไม้ผลให้เกษตรกร และอีกกลุ่มเป็นไม้ท้องถิ่น เช่น มะขามป้อม เป็นพืชท้องถิ่นสามารถนำมาเป็นยาสมุนไพรได้ และไม้ป่าเศรษฐกิจชนิดอื่น ๆ ที่มีราคาสูงในท้องตลาด เช่น พะยูง ซึ่งให้แนวทางตามการปลูกป่า 3 อย่างประโยชน์ 4 อย่าง คือ ปลูกป่าได้ ปลูกป่าเพื่อใช้สอยหรือสร้างบ้าน และประโยชน์ ที่ 4 คือ ปลูกเพื่อการอนุรักษ์ และมีผู้เข้าร่วมกิจกรรมปลูกไม้ยืนต้นในที่ทำกินของตนเองทั้งหมด 18 ราย 19 แปลง พื้นที่ทั้งหมด 23.82 ไร่ (ตารางที่ 8 และ ภาพที่ 26 และ 27) โดยได้ให้แนวแนวทางเป็นการปลูกแบบแนวรั้วตามแนวขอบแปลง และปลูกแบบเป็นแปลง ตามระยะการปลูก ที่ 2x2 เมตร หรือ 4x4 เมตร ตามความเหมาะสม และจัดทำทะเบียนเกษตรกร เพื่อการใช้ประโยชน์จากไม้ในอนาคตที่สามารถยืนยันได้ว่าเป็นไม้ชนิดใด และเป็นไม้ที่นำมาปลูกเอง ไม่ได้ตัดไม้บุกรุกจากพื้นที่ป่า

ตารางที่ 7 การแยกรูปแบบการปลูก และขนาดพื้นที่

รูปแบบการปลูก	จำนวนแปลง	พื้นที่	คิดเป็นร้อยละ	จำนวนต้น
แบบแนวรั้ว	14 แปลง	14.82	62.22	3,335
แบบแปลง	3 แปลง	5	20.99	800
แบบวนเกษตร	2 แปลง	4	16.79	250
รวม	19 แปลง	23.82	100	4,385

จากตารางที่ 7 การแยกรูปแบบการปลูก และขนาดของพื้นที่เพื่อให้เห็นถึงความสำคัญของการปลูก จากตารางพบว่า เกษตรกร นิยมปลูกเป็นรูปแบบแนวรั้ว 14 แปลง เป็นพื้นที่ 14.82 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 62.22 ของการเพิ่มพื้นที่สีเขียวทั้งหมด 23.82 ไร่ ในระยะ 2x2 และ 4x4 เมตร เป็นชนิดไม้จันทร์ทองเทศจำนวน 1,885 ต้น เป็นหลัก โดยลักษณะทั่วไปของชนิดไม้นี้ โตเร็ว ทรงพุ่มสามเหลี่ยม แตกกอได้ มีลักษณะเป็นไม้เนื้อแข็งปานกลาง สามารถทำเป็นโครงสร้างโรงเรือนหรือกระท่อมได้ และปลูกเพื่อเป็นแนวเขต และยังสอดคล้องกับการปลูกพืชไร่เป็นหลักของเกษตรกร เพื่อให้ไม้ให้มีการบังแสงอาทิตย์ เกษตรกรจึงมีการปลูกเป็นรูปแบบแนวรั้ว รองลงมา มีการปลูกเป็นรูปแบบแปลง จำนวน 3 แปลง เป็นพื้นที่ จำนวน 5 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 20.99 ของการเพิ่มพื้นที่สีเขียวทั้งหมด 23.82 ไร่ เป็นต้นมะขามป้อมทั้งหมด 800 ต้น เนื่องจากเกษตรกรมีความประสงค์ที่จะนำไปจำหน่ายเพื่อการแปรรูปเป็นหลัก และมีการปลูกแบบ วนเกษตร จำนวน 2 แปลง มีพื้นที่ 4 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 16.79 ของการเพิ่มพื้นที่สีเขียวทั้งหมด 23.82 ไร่ เป็นต้นไม้พะยุง และไม้ชนิดต่าง เช่น ไผ่รวก เกษตรกรมีความประสงค์ที่จะปลูกร่วมกับพืชเศรษฐกิจ เช่น กาแฟ และชาเมี่ยงหรือชาอัสสัมเพื่อเป็นไม้ร่มเงาในอนาคต และยังเป็นไม้ที่มีมูลค่าในอนาคต โดยสามารถนำมาแปรรูปได้หลายรูปแบบ

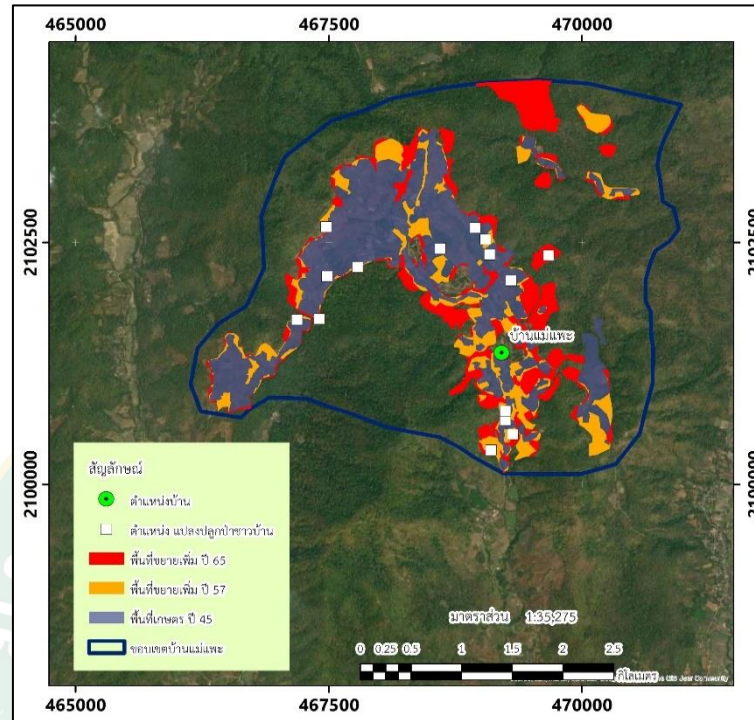

ภาพที่ 25 การประชุมหารือ แนวทางการเพิ่มพื้นที่สีเขียว สร้างความเข้าใจแก่ชุมชน และตัวอย่างเกษตรกรที่มีการปลูกต้นไม้เพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียวในที่ดินของตนเอง

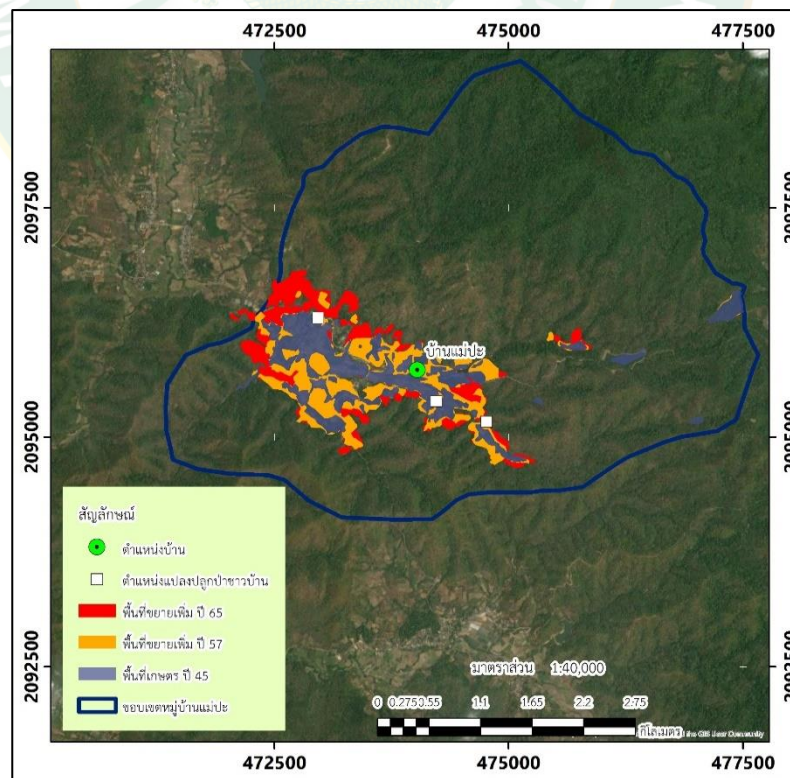
ตารางที่ 8 ข้อมูลรายชื่อผู้ปลูกป่าชาวบ้าน

ลำดับ	ชื่อ สกุล	ที่อยู่	X	Y	รูปแบบ	ระยะ	พื้นที่ (ไร่)
1	นางสาวอรุณี นาคำ	112/1 ม.2 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	469248	2100761	แนวรั้ว	1.5x1.5	0.21
2	นางอุตสา ประเสริฐ	22/1 ม.2 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	468603	2102439	แนวรั้ว	1.5x1.5	0.17
3	นายประพัทธ์ แรโน	58 ม.6 ต.แม่สลาบ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	475228	2101661	แนวรั้ว	1.5x1.5	0.32
4	นายสมบุรณ์ นาคำ	111 ม.2 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	469244	2100759	แนวรั้ว	2x2	0.50
5	นายคำปิ่น ปันมูล	48/1 ม.2 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	468922	2099942	แนวรั้ว	2x2	0.25
6	นายจันทร์ทิพย์ ปันมูล	36/1 ม.2 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	469088	2102374	แนวรั้ว	2x2	0.12
7	นางอัมพร ศิริมูล	31 ม.2 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	468947	2102652	แนวรั้ว	2x2	0.25
8	นายสม ตันติสา	43 ม.2 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	469263	2102082	แปลง	2x2	1.00
9	นายอินล สบายพรหม	9 ม.2 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	467307	210734	แนวรั้ว	2x2	0.50
10	นายเกตุ ไชยบุตร	115 ม.2 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	469046	2102531	แนวรั้ว	4x4	0.50
11	นายประสิทธิ์ ทะนา	19 ม.2 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	467473	2102662	แนวรั้ว	2x2	2.00
12	นางทิพย์สุดา คำปิ่น	92 ม.2 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	469104	2100354	แนวรั้ว	4x4	1
13	นางคำเกิง อธิมา	101 ม.2 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	467700	2102368	แนวรั้ว	2x2	1
14	นายทัต ยะนรินทร์	79 ม.2 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	476321	2101732	แนวรั้ว	4x4	1
15	นายจัญญ์ ภาพตุ้ม	78 ม.2 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	469300	2102103	แปลง	4x4	2
16	นายบุญรัตน์ ทะนา	3 ม.2 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	467482	2102148	แปลง	4x4	2
17	นายศรัณว์ บุญเป็ง	29 ม.2 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	469671	2102368	แนวรั้ว	4x4	7
18	นายสง่า กัมธิมา	33/1 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	472968	2096299	วนเกษตร	8x8	2
19	นายสง่า กัมธิมา	33/1 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	474231	2095401	วนเกษตร	4x4	2

จากเขตรกรทั้งหมด 19 ราย 18 แปลง แบ่งเป็นพื้นที่แนวรั้ว แสดงในภาพที่ 26 และ 27
คือแผนที่แปลงปลูกป่าชาวบ้าน เขตรกร 18 ราย 19 แปลง พื้นที่ 23.82 ไร่

ภาพที่ 26 แผนที่แสดงตำแหน่งแปลงปลูกป่าชาวบ้าน บ้านแม่แพะ

ภาพที่ 27 แผนที่แสดงตำแหน่งแปลงปลูกป่าชาวบ้าน บ้านแม่ปะ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย

ชุมชนบ้านแม่แพะ หมู่ที่ 2 และบ้านแม่ปะ หมู่ที่ 6 ตั้งอยู่ในเขตตำบลสะเมิงเหนือ อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ประชากรทั้งหมด เป็นชาติพันธุ์ พื้นเมือง ความสูงจากระดับน้ำทะเล 700-800 เมตร จำนวนประชากร 462 คน ทั้งหมด สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขาสูงและป่าไม้ 80% ของพื้นที่ทั้งหมด สภาพบ้านเรือนสร้างแบบง่าย ๆ เป็นลักษณะครอบครัวขยาย หมู่บ้านตั้งรวมกันเป็นคุ้ม/ป๊อก ในที่ราบหุบเขาพื้นที่ทำการเกษตรและที่อยู่อาศัยอยู่ในพื้นที่ราบสูงระหว่างเชิงเขา การเกษตรเป็นเขตการเกษตรน้ำฝน โดยมีพื้นที่อยู่อาศัย 165.29 ไร่ พื้นที่ป่า 17,261.92 ไร่ และพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด 4,239.53 ไร่ ปลูกข้าวเป็นพืชหลัก พืชอื่น ๆ ที่สำคัญได้แก่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ข้าวโพดหวาน พืชผัก ถั่วลิสง ถั่วเหลือง ฯลฯ สภาพการตั้งบ้านเรือนอาศัยอยู่กันเป็นกลุ่มใหญ่ตามไหล่เขาและที่ราบสูงระหว่างเชิงเขา

จากการศึกษาแนวทางการเพิ่มพื้นที่สีเขียวโดยการใช้ประโยชน์ที่ดินใน ปี พ.ศ. 2545 พ.ศ. 2557 และปี พ.ศ. 2565 มาซ้อนทับกัน โดยใช้ ภาพถ่ายทางอากาศ ปี พ.ศ. 2545 และภาพถ่ายดาวเทียมปี พ.ศ. 2557 และ ปี พ.ศ. 2565 เป็นที่อ้างอิงจากข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดิน จากนั้นจะได้ข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดินในปี พ.ศ. 2545 ที่ไม่ซ้อนทับกับข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดิน ปี พ.ศ. 2557 และปี พ.ศ. 2565 ซึ่งสอดคล้องกับ นโยบายเรื่องคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ, 2558) การลูกล่าเขตพื้นที่ป่าสงวนโดยการกระจายสิทธิ์ถือครองให้แก่ผู้ที่อยู่ในพื้นที่ที่ไม่ได้รื้อถอนพื้นที่ป่าโดยใช้เทคโนโลยีการสำรวจจากภาพถ่ายดาวเทียม และวิธีการทำแผนที่ จึงทำให้ได้มาซึ่งพื้นที่ที่มีการขยายเพิ่ม พบว่า บ้านแม่แพะ มีพื้นที่ทำการเกษตรที่มีการขยายเพิ่ม ในช่วงปี พ.ศ. 2545 - ปี พ.ศ. 2557 เป็นพื้นที่ 381.41 ไร่ (พื้นที่ป่าหายไปร้อยละ 6.25 % ของพื้นที่ป่าบ้านแม่แพะทั้งหมด) และช่วงปี พ.ศ. 2557 - พ.ศ. 2565 มีการขยายพื้นที่เพิ่มอีก 614.3 ไร่ (พื้นที่ป่าหายไปร้อยละ 10.6 % ของพื้นที่ป่าบ้านแม่แพะทั้งหมด) และบ้านแม่ปะ มีพื้นที่ทำการเกษตรที่มีการขยายเพิ่ม ในช่วงปี พ.ศ. 2545 - ปี พ.ศ. 2557 เป็นพื้นที่ 471 ไร่ (พื้นที่ป่าหายไปร้อยละ 4.2 % ของพื้นที่ป่าบ้านแม่ปะทั้งหมด) และช่วงปี พ.ศ. 2557 - พ.ศ. 2565 มีการขยายพื้นที่เพิ่มอีก 211.55 ไร่ (พื้นที่ป่าหายไป ร้อยละ 1.89 % ของพื้นที่ป่าบ้านแม่ปะทั้งหมด) รวมพื้นที่ป่าบ้านแม่แพะหายไปทั้งหมด 995.71 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 16.31 ของพื้นที่ป่าทั้งหมดในบ้านแม่แพะ และบ้านแม่ปะ พื้นที่ป่าบ้านแม่ปะ หายไปทั้งหมด 628.55 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 5.6 ของพื้นที่ป่าทั้งหมดในบ้านแม่ปะ

แนวทางการป้องกันการขยายพื้นที่เพิ่มเติม โดย การกำหนดขอบเขตพื้นที่ป่า และพื้นที่เกษตร อย่างชัดเจนเพื่อไม่ให้เกิดความขัดแย้งกันระหว่างเกษตรกร และเจ้าหน้าที่ของรัฐ จึงมีกระบวนการ เดินสำรวจจับพิกัดพื้นที่ทำกินรายแปลงและการมีส่วนร่วมของชุมชน ซึ่งตรงกับหลักการทรงงาน ที่ว่า ด้วยเรื่องของการมีส่วนร่วมของชุมชน “...สำคัญที่สุดจะต้องหัดทำให้กว้างขวาง หนักแน่น รู้จักรับ ฟังความคิดเห็น แม้กระทั่ง ความวิพากษ์วิจารณ์จากผู้อื่นอย่างฉลาด เพราะการรู้จักรับฟังอย่างฉลาด นั้นแท้จริง คือ การระดมสติปัญญาและประสบการณ์อันหลากหลาย มาอำนวยความสะดวกปฏิบัติการ ปฏิบัติงาน ให้ประสบความสำเร็จที่สมบูรณ์นั่นเอง...” โดยใช้ GPS เป็นเครื่องมือในการกำหนดขอบเขตเพื่อไม่ให้เกิด การขยายพื้นที่ทำการเกษตรเพิ่ม และมีการทำการประชุมประชาพิจารณ์กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับ ชุมชนในพื้นที่ ผลจากการสำรวจการใช้ที่ดินปี พ.ศ.2565 บ้านแม่แพะ แบ่งออกเป็นพื้นที่เกษตร ทั้งหมด 2,813.93 ไร่ จำนวนเกษตรกร 167 ราย จำนวน 324 แปลง พื้นที่ป่า 6,004.04 ไร่ พื้นที่อยู่ อาศัย 98.68 ไร่ และบ้านแม่ปะ แบ่งออกเป็นพื้นที่เกษตรทั้งหมด 1,425.96 ไร่ จำนวนเกษตรกร 124 ราย จำนวน 263 แปลง พื้นที่ป่า 10,493.32 พื้นที่อยู่อาศัย 58.26 ไร่ ในที่นี้จากการสำรวจการใช้ประโยชน์ที่ดินทำกิน ในพื้นที่บางส่วนได้มีการรับรองสิทธิ์ที่ดินทำกินให้กับชุมชนตามนโยบาย รัฐบาล โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 มาตรา 16 (1) ซึ่งเป็นการ อนุญาตให้บุคคลเข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติได้ครั้งละไม่น้อยกว่า 5 ปี แต่ไม่ เกิน 30 ปี (ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงหลวงแม่แพะเป็นผู้ดำเนินเรื่อง) ตามนโยบายเรื่อง คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ, 2558)

แนวทางการเพิ่มพื้นที่สีเขียวโดยการปลูกป่าชาวบ้านตามแนวทางที่สถาบันวิจัยและพัฒนา พื้นที่สูง (องค์การมหาชน) ได้วางแนวทางไว้ คือการปลูกไม้ยืนต้นในที่ทำกินของเกษตรกร ปลูกแล้ว สามารถ นำไปใช้ประโยชน์ได้ มีความสอดคล้องกับ แนวทางการปลูกป่า 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง คือการปลูกป่ากินได้ ป่าฟืน ป่าใช้สอยหรือสร้างบ้าน แต่ได้ ประโยชน์ 4 อย่าง คือ ป่ากินได้ ป่าฟืน ป่าใช้สอยหรือสร้างบ้าน และประโยชน์ที่ 4 คือ ป่าเพื่อการอนุรักษ์ ตามแนวพระราชดำริของ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ซึ่งมีรูปแบบการ เป็นปลูกแบบตามแนวรั้ว (บุญนุษ, 2563) เป็นการแบ่งขอบเขตพื้นที่เกษตรกับแปลงข้างเคียงและยัง เป็นการกำหนดขอบเขตพื้นที่ป่าและพื้นที่เกษตรอย่างชัดเจน และยังจัดว่าเป็นการพัฒนาในระดับ Microscale เป็นการเพิ่มสวนป่าวนเกษตรเกษตรพื้นที่เกษตรที่ราบสูงเกษตรป่าไม้ สร้างความ หลากหลายทางชีวภาพ รวมไปถึงความหลากหลายของรูปแบบเกษตรกรรม และในพื้นที่เกษตรให้ เพิ่มการปลูกไม้เศรษฐกิจในพื้นที่เกษตรที่ราบต่ำ ไม้ยืนต้น ไม้พุ่ม รักษาความสมดุลของระบบนิเวศ จับตะกอนและสารเคมีจากการเกษตร การใช้พืชเกษตรหลากหลาย อากาศ (2565) สรุปผลจาก การศึกษาจากการประชุมหารือเรื่องแนวทางการเพิ่มพื้นที่สีเขียว มีเกษตรกรที่ให้ความสนใจทั้งหมด 18 ราย 19 แปลง มีพื้นที่การปลูกทั้งหมด 23.82 ไร่ ในทั้ง 2 ชุมชนจัดถือว่าเป็นพื้นที่สีเขียวเพื่อการ

พื้นที่ (บุญนุช, 2563) ซึ่งเป็นเกษตรกรที่ได้รับการส่งเสริมทั้งไม้ผล และพืชผัก จากศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่แพะ ลดการขยายพื้นที่เพิ่ม ให้เกษตรกรมีรายได้กับพืชเกษตร มีรายได้กับพืชระยะสั้นไม่ว่าจะเป็นทั้งพืชผักและไม้ผลหลายหลายชนิดที่มีความเหมาะสมกับพื้นที่ ที่ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่แพะได้ทำการส่งเสริม และชนิดไม้ที่ส่งเสริมในการปลูกเป็นไม้ท้องถิ่นตามความเหมาะสมในพื้นที่ ซึ่งตรงกับแนวคิดแนวทางการพัฒนาพื้นที่สีเขียวชนบท ภายใต้แนวคิดนิเวศวิทยาภูมิทัศน์ และการจัดการแบบองค์รวม การพัฒนาพื้นที่ให้สัมพันธ์กับบริบทบนพื้นที่สูง (อำภา, 2565)

การศึกษาครั้งนี้ในเรื่องของแนวทางการเพิ่มพื้นที่สีเขียว เป็นการพัฒนามุมสังคม ในรูปแบบการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมให้กับชุมชน โดยการสร้างความเข้าใจให้กับชุมชนให้เห็นถึงความสำคัญกับในสถานการณ์ภาวะโลกร้อนในปัจจุบัน ที่เริ่มรุนแรงขึ้นในทุก ๆ วัน การเพิ่มพื้นที่สีเขียวเป็นการช่วยโลกช่วยทำให้มีแหล่งกักเก็บคาร์บอน รวมถึงเพิ่มแหล่งดูดซับความชื้น กล่าวคือ ในพื้นที่ที่มีพื้นที่สีเขียวจะช่วยดูดซับความชื้นไว้ทั้งภายในดินและอากาศโดยรอบ ความชื้นที่ดูดซับไว้เนืองจะช่วยให้เกิดวัฏจักรของน้ำ น้ำที่ถูกดูดซับไว้โดยพื้นที่สีเขียว เมื่อระเหยกลายเป็นไอน้ำ ทำยที่สุดแล้วก็จะควบแน่นตกลงมากลายเป็นน้ำฝน หมุนเวียนเป็นวงจร แต่ถ้าหากไม่มีพื้นที่สีเขียว โอกาสในการเกิดวัฏจักรของน้ำจะลดลงจนกระทั่งบางพื้นที่เกิดปัญหาภัยแล้ง ฝนไม่ตกตามฤดูกาล การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม, 2564) สอดคล้องกับ เรื่องคาร์บอนเครดิตภาคป่าไม้ องค์การบริหารก๊าซเรือนกระจกแห่งชาติ ว่าด้วยเรื่องระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการแบ่งปันคาร์บอนเครดิตจากการปลูกป่า อนุรักษ์และฟื้นฟูในพื้นที่ป่าไม้ พ.ศ. 2564 ผู้มีสิทธิ์ยื่นคำขอเป็นผู้ที่ได้รับการอนุมัติตามมาตรา 19 พรบ.ป่าสงวนแห่งชาติ โดยทางศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่แพะเจ้าของพื้นที่เป็นผู้ยื่นคำขอ ให้กับทางชุมชน หรือเกษตรกร

ข้อเสนอแนะ

1. ในการค้นคว้าอิสระครั้งนี้ ควรมีการตรวจสอบอัตราการรอดตายของต้นไม้ที่ปลูกของเกษตรกรแต่ละราย ว่ามีอัตราการรอดตาย ร้อยละเท่าไร เพื่อเป็นแนวทางการเพิ่มพื้นที่สีเขียวอย่างยั่งยืน
2. สามารถไปต่อยอดในการจำหน่ายคาร์บอนเครดิตภาคป่าไม้ ให้กับบริษัทเอกชน ตามเงื่อนไขเกณฑ์การรับรองจากองค์การบริหารก๊าซเรือนกระจกแห่งชาติ (อบก.
3. ควรมีการติดตามการใช้ประโยชน์จากต้นไม้ที่ปลูก หรือคิดเป็นมูลค่า ต่อไป

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม. 2564. **การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change)**. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <https://actionforclimate.deqp.go.th/knowledge/2523/> (21 สิงหาคม 2566).
- คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ. 2558. คำสั่งคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ที่ 1/2558 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัด (คทช. จังหวัด). ใน **คู่มือการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ**. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ.
- จิราภา สุนันตะ และ ลักษณะ สัมมานิติ. 2564. การเพิ่มพื้นที่สีเขียวของเมืองในศาสนสถานประเภท วัด กรณีศึกษาเทศบาลนครเชียงใหม่. **วารสารสารศาสตร์**, 64(1), 236-249.
- เจษฎาพร กิติเวชานนท์ และ วราลักษณ์ คงอ้วน. 2554. แนวทางการจัดการพื้นที่สีเขียว. **วารสารวิชาการคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์**, 12(1), 57-64.
- ธวัชชัย สันติสุข. 2549. **ป่าของประเทศไทย**. กรุงเทพฯ: สำนักพรรณไม้ กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่า และพันธุ์พืช.
- ประเมิน กาฬภักดี. 2564. แนวทางการจัดการทรัพยากรป่าชุมชนอย่างยั่งยืนในเขตพื้นที่ภาค ตะวันออก. **วารสารนิติศาสตร์สังคมท้องถิ่น**, 5(1), 1-27.
- บุญยงษ์ รุธิโรก. 2563. **การประเมินคุณภาพและแนวทางการจัดการพื้นที่สีเขียวนันทนาการ ในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่ และเทศบาลเมืองคอหงส์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา**. คุชฎีนิพนธ์ปริญญาเอก. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- พระครูวิโชคติสิกขกิจ และ ปริญญา นิกรกุล. 2561. ป่าชุมชนในจังหวัดอุทัยธานี. **วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง**, 7(2), 419-433.
- พระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. 2562. 2562. ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 136 ตอนที่ 71 ก, 71 – 103.
- มูลนิธิสืบนาคะเสถียร. 2563. **สถานการณ์ป่าไม้ไทย พ.ศ. 2562 – 2563**. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <https://www.seub.or.th/> (20 กุมภาพันธ์ 2566).
- ศุภวิชญ์ จิราพงษ์ และ ธนัสถา โรจนตระกูล. 2564. แนวทางการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้แบบยั่งยืน. **Journal of Roi Kaensarn Academi**, 6(10), 441 – 458.
- สร้อยสุข พงษ์พูล. 2550. แนวทางการเพิ่มพื้นที่สีเขียวในกรุงเทพมหานคร. **วารสารวิทยาการจัดการ**, 5(5), 1-24.

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.).

2563. **หลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร.** กรุงเทพฯ: บริษัท ธนอรุณการพิมพ์ จำกัด.

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. 2562. **แนวทางการขับเคลื่อนการจัดการพื้นที่สีเขียวอย่างยั่งยืน.** กรุงเทพฯ: กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.

_____ . 2565. **แนวทางปฏิบัติงานเพื่อขับเคลื่อนการจัดการพื้นที่สีเขียวอย่างยั่งยืน ระยะ**

ที่ 2 (พ.ศ. 2566-2570). กรุงเทพฯ: สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.

_____ . 2565. **แนวทางปฏิบัติงานเพื่อขับเคลื่อนการจัดการพื้นที่สีเขียวอย่างยั่งยืน ระยะ**

ที่ 2 (พ.ศ. 2566-2570). กรุงเทพฯ: สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.

อดิศร ภูสาระ. 2564. การจัดการภาครัฐสู่ประชาชน การบริหารจัดการป่าชุมชน. **วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์**, 9(1), 1-20.

อำภา บัวระภา. 2565. การพัฒนาพื้นที่สีเขียวชนบทเพื่อความยั่งยืน. **วารสารสถาปัตยกรรมการออกแบบและการก่อสร้าง**, 4(1), 27-37.

อุบลรัตน์ หย่าใส และ จิราภรณ์ ตั้งกิตติภรณ์. 2561. แนวทางการพัฒนาพื้นที่สีเขียวอย่างยั่งยืนในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่. **วารสารการพัฒนาชุมชนและคุณภาพชีวิต**, 2(3), 233-243.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ข้อมูลการสำรวจการใช้ประโยชน์ที่ดินรายแปลง

เลขแปลง	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	การใช้ที่ดิน	พื้นที่ (ไร่)
1	นายเพชร สาธูเม	76 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กระชาย กล้าย	5.3625
2	นายอิน สิทธิชัย	7 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กระชาย ข้าว	1.65
3	นายสนุธร ปะดี	17/1 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กระชาย อะโวคาโด	6.6375
4	นายคำมูล โถงาม	79 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กระชาย	11.26
5	นายอนุชาติ สายบุญทา	44/1 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	ข้าว อะโวคาโด	8.69375
6	นายดำ ชัยชนะ	27/1 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	ข้าว	4.77375
7	นายกล นุตตะละ	9 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	ข้าว	6.53125
8	นายดำเนิน ชัยชนะ	24/2 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	ข้าว อะโวคาโด	4.236875
9	นายพรชัย ปะดี	48 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	ข้าว	2.5875
10	นายสาวอุทุมพร อุ่นบาล	59/1 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กระชาย	3.79875
11	นายอุทุมพร อุ่นบาล	59/1 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	ข้าว	1.96125
12	นางเป็ง ปะดี	8 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	ข้าว	1.5275
13	นายดำ ชัยชนะ	27/1 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	ข้าว	4.1325
14	นายกองแก้ว ปะดี	1 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กระชาย อะโวคาโด	4.519375
15	นางเป็ง ปะดี	8 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	ข้าว	0.809375
16	นางเป็ง ปะดี	8 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	ข้าว	0.935
17	นางเป็ง ปะดี	8 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	ข้าว	1.390625
18	นางเป็ง ปะดี	8 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	ข้าว	0.9625
19	นายประดิษฐ์ ชัยชนะ	180 ม.4 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กล้าย	4.139375
20	นายกองแก้ว ปะดี	1 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กระชาย อะโวคาโด	7.2875
21	นางสาวอุทุมพร อุ่นบาล	59/1 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กล้าย	2.063125
22	นายกล นุตตะละ	9 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กระชาย อะโวคาโด	5.669375
23	นายกองแก้ว ปะดี	1 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กระชาย อะโวคาโด	2.175625
24	นายไพบูล วงศ์วาท	4/1 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กล้าย	1.2475
25	นายพรชัย ปะดี	48 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	ข้าว	3.280625
26	นายดำเนิน ชัยชนะ	24/2 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	ข้าว อะโวคาโด	6.35
27	นายพรชัย ปะดี	48 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	ปลูกแบบผสมผสาน	2.300625
28	นายดำเนิน ชัยชนะ	24/2 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	ข้าว อะโวคาโด	3.156875
29	นายพรชัย ปะดี	48 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กล้าย	1.32875
30	นายสุข ชัยชนะ	59 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กล้าย	2.555
31	นายไพบูล วงศ์วาท	4/1 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กล้าย	4.92
32	นายไพบูล วงศ์วาท	4/1 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	ข้าว	2.583125
33	นายประสิทธิ์ หมดศรีมา	31/1 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กล้าย	6.48125
34	นายไพบูล วงศ์วาท	4/1 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กล้าย	26.24
35	นายจันทร์แก้ว สายบุญทา	36 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กล้าย	8.85625
36	นายกรรณิการ์ ประดิษฐ์	21/1 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กล้าย อะโวคาโด	2.274375
37	นางสาวเจียมรัตน์ จันทร์ชัยชนะ	32 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กล้าย อะโวคาโด	3.6525
38	นายประสิทธิ์ หมดศรีมา	31/1 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กล้าย	2.5775
39	นายอิน สิทธิชัย	7 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กล้าย กระชาย	11.53
40	นายสมพร วงศ์คำ	65 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กล้าย	3.52875
41	นายกองแก้ว ปะดี	1 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	ถั่ว	1.984375
42	นางพัฒน์ อินแก้ว	32/2 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กล้าย อะโวคาโด	4.49
43	นายประดิษฐ์ ปันทาติ	3/1 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่		1.3925
44	นายขันแก้ว ปะดี	1 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	มะม่วง	0.909375
45	นายบุญทา ชัยชนะ	5 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กระชาย อะโวคาโด	0.546375

เลขแปลง	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	การใช้ที่ดิน	พื้นที่ (ไร่)
46	นายบุญ ชัยชนะ	10/1 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	ข้าว ถั่ว	1.194375
47	นายสุข ชัยชนะ	59 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	ข้าว	2.539375
48	นายประคิษฐ์ ชัยชนะ	180 ม.4 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กล้วย	2.7825
49	นางอัญมณี แสงประสิทธิ์	182 ม.5 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	ข้าว ถั่ว	0.89
50	นายอนุชาติ สายบุญทา	44/1 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	ข้าว อะโวคาโด	0.931875
51	นายจันทร์ดีบ ชัยชนะ	20/1 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กระชาย	2.310625
52	นายก้อนแก้ว ชัยชนะ	37/1 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กระชาย	3.698125
53	นายอนุชาติ สายบุญทา	44/1 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	ข้าว อะโวคาโด	2.92625
54	นายโพล วงศ์วาท	4/1 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	ข้าว	2.995
55	นางนวล ชัยชนะ	21 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	ข้าว ถั่ว	2.5325
56	นายสุข วงศ์คำ	3 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กระชาย	5.649375
57	นายบุญทา ชัยชนะ	5 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	พื้นที่อยู่อาศัย	4.04375
58	นายกล นุตตะละ	9 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กระชาย อะโวคาโด	5.283125
59	นายอิน สิทธิชัย	7 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กระชาย ข้าว	7.325
60	นายโพล วงศ์วาท	4/1 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	ข้าว	0.6675
61	นายธรา ชัยชนะ	20/2 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	อะโวคาโด	2.786875
62	นายสง่า กันธิมา	91 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กาแฟ	8.65625
63	นายดำเนิน ไชยชนะ	24/2 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	อะโวคาโด	6.140625
64	นายวิสิษฐ์ วรรณสิษฐ์	57 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กล้วย อะโวคาโด	5.70625
65	นายนิคม จันทร์ชัยชนะ	32/1 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กล้วย อะโวคาโด กระ	10.95
66	นายสุรพงษ์ ปันรัตน์ทน	3/1 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	สวนผสมผสาน	5.505
67	นายอนุชาติ สายบุญทา	44/1 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	สวนผสมผสาน	6.24625
68	นายอังคณาวัล รักข์คุณ	4 ม.6 ต.พระสิงห์ อ.เมือง จ.เชียงใหม่		0.69375
69	นายจักรกฤษ มหาวิสาร			10.44
70	นายจักรกฤษ มหาวิสาร			5.194375
71	นายชาติ นุตตะละ	74 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กาแฟ ลำไย อะโวคาโด	4.288125
72	นายชาติ นุตตะละ	74 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	ไม้สัก	4.58375
73	นายจรัล กลิ่นแสน	35/1 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กล้วย	4.715
74	นายปรีชา โพธิ์ทอง	67/4 ม.2 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กล้วย	4.7925
75	นายไอลเพียร ตูย์ยวง	64 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กล้วย กระชาย	4.06875
76	นายดา ปะตี	80 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กล้วย อะโวคาโด	3.47375
77	นางสาวพลอย สารูเม	19 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กล้วย	1.883125
78	นายบรรจง คำทิพย์โพธิ์ทอง	22 ม.5 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กล้วย	3.488125
79	นายจันทร์ดีบ ชัยชนะ	20/1 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กล้วย	6.120625
80	นางสาวเจียมรัตน์ จันทร์ชัยชนะ	32 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กล้วย มะม่วง อะโว	2.7725
81	นางอุไร หมดศรีมา	31/3 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กระชาย	4.000625
82	นายเกียรติกร จันทร์ชัยชนะ	78 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	มะม่วง	2.879375
83	นายประสิทธิ์ หมดศรีมา	31/1 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่		22.19
84	นายถนอมศักดิ์ วรรณสิษฐ์	57 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กล้วย	2.404375
85	นางสาววีไลวรรณ วรรณสิษฐ์	9 ม.4 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กล้วย	4.238125
86	นางพัฒน์ อินแก้ว	32/2 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	มะม่วง อะโวคาโด	3.5075
87	นางอุไร หมดศรีมา	31/3 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กระชาย	3.09625
88	นางสาวสายสมร มีชัย	6/8 ม.3 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	อะโวคาโด	1.19125
89	นางสาววิพลา ปะตี	34 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กล้วย อะโวคาโด	0.536438
90	นายปรีชา โพธิ์ทอง	67/4 ม.2 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กล้วย	3.985625

เลขแปลง	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	การใช้ที่ดิน	พื้นที่ (ไร่)
91	นายชรินทร์ สัจจญาณ		ข้าว	9.4875
92	นายวิสิทธิ์ วรรณพิสิษฐ์	57 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่		4.433125
93	นายทองพูล วรรณพิสิษฐ์	17 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	ข้าว	4.523125
94	นางสิงห์แก้ว วงษ์คำ	65 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่		0.510563
95	นายก้อนแก้ว วงษ์คำ	59/1 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่		1.166875
96	นางสมพร วงษ์คำ	65 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	ข้าว	0.500625
97	นายสุข วงษ์คำ	3 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	ข้าว	3.873125
98	นายสุข วงษ์คำ	3 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กล้วย	1.280625
99	นางสาวอุไร กำแพงแก้ว	42 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กล้วย กระจาย	7.03125
100	นายนวล ชัยชนะ	31 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	ถั่ว	1.798125
101	นางชนิษฐา คางสงค์	108 ม.7	กล้วย ถั่ว	9.8125
102	นายบุญทา ชัยชนะ	5 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กล้วย มะแขวน	2.1175
103	นายนวล ชัยชนะ	21 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	ข้าว	4.239375
104	นางสาวรัตนา ชัยชนะ	77 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กระจาย ถั่ว	7.11875
105	นายธงูท อินธิ	6 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กระจาย ถั่ว	8.14375
106	นางสาวรัตนา ชัยชนะ	77 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กระจาย ถั่ว	3.04375
107	นางจำเนียร ชมภูทัศน์	70 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กล้วย	10.8
108	นายอินผล ปะดี	26 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กล้วย กระจาย ถั่ว	4.60625
109	นายอินคำ มอญอัฐ	55/2 ม.2 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	อะไคคาโด	3.0075
110	นางสาวอนงค์ ชัยชนะ	20 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	0.350080007	9.38125
111	นายอินศร เสารี	23/1 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	ชิง	2.7925
112	นางแดง ชัยชนะ	12 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	ถั่ว	6.775
113	นายภักดี หมดศรีมา	31/3 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	ถั่ว	5.143125
114	นายจันทร์ ชัยชนะ	12 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กระจาย	0.78375
115	นายภักดี หมดศรีมา	31/3 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	ถั่ว	3.580625
116	นายพรชัย ปะดี	48 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	สวนผสม	5.43375
117	นางสาวสุกัญญา กาคะโล	48 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กล้วย	1.13625
118	นายจำเนียร ชมภูทัศน์	70 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กล้วย	2.896875
119	นายอินผล ปะดี	26 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กล้วย กระจาย ถั่ว	0.709375
120	นายจันทร์ ชัยชนะ	12 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กระจาย	6.173125
121	นางจรรักษ์ สุวรรณกิจ	69 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กระจาย	3.0275
122	นายจันทร์ดีบ ชัยชนะ	20/1 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	อะไคคาโด	1.139375
123	นายจันทร์ดีบ ชัยชนะ	20/1 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	อะไคคาโด	1.51375
124	นายภักดี หมดศรีมา	31/3 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	ถั่ว	5.85875
125	นายดำเนิน ชัยชนะ	24/2 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	ไผ่ ไม้สัก	31.99
126	นางกรรณิการ์ ประดิษฐ์	21/1 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กระจาย	3.619375
127	นางจรรักษ์ สุวรรณกิจ	70 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	ข้าวโพด	3.92375
128	นางจรรักษ์ สุวรรณกิจ	71 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	ถั่ว	4.953125
129	นางจรรักษ์ สุวรรณกิจ	72 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	ข้าว	2.035625
130	นายวิสิทธิ์ วรรณพิสิษฐ์	57 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กล้วย	6.86875
131	นายประสิทธิ์ หมดศรีมา	31/1 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	ชิง	6.1475
132	นายจันทร์ดีบ ชัยชนะ	20/1 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	อะไคคาโด	2.354375
133	นายประสิทธิ์ หมดศรีมา	31/1 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	ชิง	6.9375
134	นางสาวกัญญารัตน์ ใจเมือง	166 ม.10	อินทผลัม	3.4925
135	นางสาวอนงค์ ชัยชนะ	20 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กระจาย	3.844375

เลขแปลง	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	การใช้ที่ดิน	พื้นที่ (ไร่)
136	นายขจรศักดิ์ วงษ์คำ	59/1 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	เลี้ยงสัตว์	14.81
137	นายบุญอยู่ จินะมูล	331/53 ม.1 ต.สันป่า	อะโวกาโด	1.85125
138	นายสม ถามถ้วน	85/1 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กล้วย	4.360625
139	นางสาวอนงค์ ชัยชนะ	20 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กระชาย	3.264375
140	นางสาวกัญญารัตน์ ใจเมือง	166 ม.10	อินทผลัม	24.69
141	นายสมบูรณ์ อินทร์ทะกาน	28 ซะป่าห้า	กาแฟ กล้วย	0.533
142	นางสาวอนงค์ ชัยชนะ	20 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	3.5008E+12	3.28875
143	นายสุนทร ปะตี	17/1 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	ข้าว	2.33125
144	นายคำฟู กันธิมา	33 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	ข้าว	1.064375
145	นายดำเนิน ชัยชนะ	24/2 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	ข้าว	3.133125
146	นายบุญทา ชัยชนะ	5 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	ข้าว	1.898125
147	นายประสิทธิ์ หมดศรีมา	31/1 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	ข้าว	2.76375
148	นายจันทร์แก้ว สายบุญทา	36 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	อะโวกาโด	9.63125
149	นางขันแก้ว ปะตี	1 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	ข้าว ถั่ว	4.318125
150	นางพัฒน์ อินแก้ว	32/2 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	มะม่วง	2.3925
151	นางทองพูล วรรณพิสิษฐ์	57 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	ข้าว	4.831875
152	นายไมตรี กันธิมา	33 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กระชาย กล้วย	3.911875
153	นางสาวเจียมรัตน์ จันทร์ชัยชนะ	32 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	มะม่วง ฝั อะโวกาโด	1.994375
154	นายประสิทธิ์ หมดศรีมา	31/1 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	ข้าว ถั่ว	8.25625
155	นายดวงคำ กันธิมา	33 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กล้วย ข้าว	4.3575
156	นายจันทร์แก้ว สายบุญทา	36 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	ที่อยู่อาศัย	2.968125
157	นางทอง เสารี	23/1 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กระชาย	3.789375
158	นายสุรพล หมดศรีมา	6 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กระชาย	3.549375
159	นายวินัส อินตานี	336/72 ม.7	กล้วย กระชาย	3.829375
160	นายสุรพล หมดศรีมา	6 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กระชาย	3.575
161	นายไมตรี กันธิมา	33 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กระชาย กล้วย	3.530625
162	นายสง่า กันธิมา	91 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	เมี่ยง ไม้สัก ฝั	6.93125
163	นายศพรพล สายบุญทา	36/1 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กล้วย กระชาย	13.29
164	นางขันแก้ว สุขะ	49 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กระชาย	4.88
165	นางขันแก้ว สุขะ	50 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	ข้าว	2.82875
166	นายจันทร์แก้ว สายบุญทา	36 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	ข้าว	8.475
167	นายจาตุรนต์ แก้วมา	134/1 ม.1 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กระชาย	1.38125
168	นายจันทร์ดีบ อุบบาล	16/1 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	ที่อยู่อาศัย	2.43625
169	นายทอง อุบบาล	16/1 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	เมี่ยง	12.95
170	นายบุญทอง อินทะวัน	30/1 ม.4 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	ไม้สัก	0.319875
171	นายไมตรี กันธิมา	33 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กล้วย กระชาย	10.8
172	นางสาวพลอย สารูเม	19 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กล้วย	2.15125
173	นายจอมวรรณ เชื้อจินดา	67 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	ข้าว	5.83375
174	นางล้อม สายบุญทา	37 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	ข้าว	4.9975
175	นายปุก จะตุ	50 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	สวนผสม	3.5475
176	นางพัฒน์ อินแก้ว	32/2 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	มะม่วง	1.525625
177	นางสาวเจียมรัตน์ จันทร์ชัยชนะ	32 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	มะม่วง ฝั อะโวกาโด	2.1275
178	นางพัฒน์ อินแก้ว	32/2 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	มะม่วง	3.36875
179	นางลัดดา ชัยชนะ	37/1 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กระชาย	2.76375
180	นายจอมวรรณ เชื้อจินดา	67 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	ข้าว	5.584375

เลขแปลง	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	การใช้ที่ดิน	พื้นที่ (ไร่)
181	นายถนอมศักดิ์ วรรณพิสิษฐ์	57 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กล้วย	6.1975
182	นายวิสิษฐ์ วรรณพิสิษฐ์	57 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กล้วย ไม้สัก	24.16
183	นายประสิทธิ์ หมดศรีมา	31/1 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	อะโวคาโด	1.070625
184	นายทอน อุ่นบาล	16/1 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	เมียง	24.76
185	นางพัฒน์ อ้นแก้ว	32/2 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	มะม่วง	1.97
186	นายเกียงไกร จันทร์ชัยชนะ	78 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กล้วย กระจาย	4.013125
187	นายจอมวรรณ เชื้อจินดา	67 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	ผัก	6.56875
188	นายประพัทธ์ ประดิษฐ์	52/1 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	ดอกไม้	2.445625
189	นายจอมวรรณ เชื้อจินดา	67 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	ข้าว	2.776875
190	นายจอมวรรณ เชื้อจินดา	67 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	ข้าว	6.25625
191	นายปุก จະตุ	50 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	ชิง	7.10625
192	นางสาวกัลยา กันธิมา	33 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กระจาย ไซมอม	1.729375
193	นายบุญทอง อินทะวัน	30/1 ม.4 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	ไม้สัก	15.65
194	นางบานจิต หล้าแดง	59 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	ไม้สัก	1.649375
195	นางสาวนุช จรี			2.365
196	นายมงคล ทิพย์สมบัติ			1.983125
197	นายจี มั่นอิน	55/1 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กระจาย	3.72125
198	นายสุนทร ปะดี	17/1 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่		0.12175
199	นายทอน อุ่นบาล	16/1 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	เมียง	4.575625
200	นายเกียงไกร ทิพย์สมบัติ			2.868125
201	นายจอมวรรณ เชื้อจินดา	67 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	ข้าว	7.26875
202	นายถวิล วงศ์คำ	71 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กระจาย กล้วย	8.6125
203	นางสาวจิราภรณ์ ชัยชนะ	20/2 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กล้วย อะโวคาโด	4.256875
204	นายทอน อุ่นบาล	16/1 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	เมียง	13.74
205	นายถวิล วงศ์คำ	71 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กระจาย กล้วย	7.2
206	นางสาวจิราภรณ์ ชัยชนะ	20/2 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กล้วย อะโวคาโด	24.11
207	นางบานจิต หล้าแดง	59 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กระจาย	4.265
208	นายบุญอยู่ จินะมูล	331/53 ม.1 ต.สันโป่ง	ไม้สัก อะโวคาโด	1.993125
209	นายสง่า กันธิมา	91 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	ไผ่หวาน อะโวคาโด	3.079375
210	นายบุญทา ชัยชนะ	5 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กระจาย อะโวคาโด	5.0225
211	นางโสภา ไทแก้ว	94/2 ม.1 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	ข้าว ถั่ว	5.0475
212	นางกันยา สิทธิชัย	7 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	ข้าว ถั่ว	2.0075
213	นายวิสิษฐ์ วรรณพิสิษฐ์	57 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่		0.08
214	นายสง่า กันธิมา	91 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	เมียง ไม้สัก ไม้	2.800625
215	นายกำธร ชัยชนะ	27 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กล้วย	7.6
216	นางสาวพลอย สาธูเม	19 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กล้วย	0.498563
217	นางสาวพลอย สาธูเม	19 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กล้วย	0.675
218	นายดำ ชัยชนะ	27/1 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	ข้าว	1.1825
219	นางวันดี สาธูเม	19 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	ข้าว ถั่ว	1.873125
220	นายพรชัย ปะดี	48 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	สวนผสม	4.820625
221	นางขันแก้ว สุธะ	51 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	สวน	2.16875
222	นายบัวบัตร เชื้อจินดา	63 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กระจาย อะโวคาโด	2.305
223	นายสุรพล หมดศรีมา	6 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กระจาย	4.92125
224	นายสง่า กันธิมา	91 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	เมียง ไม้สัก ไม้	2.590625
225	นายประธาน อุ่นพาล	72 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	เมียง	23.55

เลขแปลง	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	การใช้ที่ดิน	พื้นที่ (ไร่)
226	นายพันธ์ ตารินทร์	45 ม.8 ต.โป่งแยง อ.แมริม จ.เชียงใหม่	กระชาย	3.615
227	นายประธาน อุ่นพาล	72 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กระชาย	6.98125
228	นายดำ ชัยชนะ	27/1 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กล้วย	4.829375
229	นายสุชาติ นุตตะละ	74 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	ไผ่	0.415938
230	นายจักรกฤษ มหาวิศาล		ไม่ตก	3.0825
231	นางสาวจันทิมา ศรีบัณฑิต	100/212 ม.1 ต.คูคต อ.ลี้ดกา จ.ปทุมธานี	ไม้สัก	6.58125
232	นายถนอม จันทร์ชัยชนะ	110 ม.4 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	ไม้สัก	4.910625
233	นายพันธ์ ตารินทร์	45 ม.8 ต.โป่งแยง อ.แมริม จ.เชียงใหม่	ไร้หมุนเวียน	3.2825
234	นายพันธ์ ตารินทร์	45 ม.8 ต.โป่งแยง อ.แมริม จ.เชียงใหม่	กล้วย	4.320625
235	นายพันธ์ ตารินทร์	45 ม.8 ต.โป่งแยง อ.แมริม จ.เชียงใหม่	กระชาย	3.04375
236	นางแดง ชัยชนะ	12 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	ถั่ว	2.8875
237	นายจันทร์ ชัยชนะ	12 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	ถั่ว	2.348125
238	นายมยุรา ตาสุมมา	46/1 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	ข้าว ถั่ว	2.366875
239	นางศิริพรรณ อินธิ	6 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	ข้าว ถั่ว	8.9875
240	นางอรทัย ชัยขุนพล	46 ม.1 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	ข้าว	3.46
241	นางอรทัย ชัยขุนพล	46 ม.1 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	ข้าว	3.784375
242	นายประยูร สุขแก้ว	141 ม.1 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	ข้าว	3.92875
243	นายคำมูล โถงาม	79 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กล้วย ขนุน ส้มโอ ล	6.25
244	นายประดิษฐ์ ชัยชนะ	180 ม.4 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กล้วย	4.873125
245	นายเกียรติศักดิ์ สุขแก้ว	6/1 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	เลี้ยงสัตว์	3.59375
246	นายเกียรติศักดิ์ สุขแก้ว	6/1 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	ข้าว	5.391875
247	นายพันธ์ศักดิ์ ขมภูพัน	70 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	พื้นที่โล่ง	9.6
248	นายประสิทธิ์ หมดศรีมา	31/1 ม.6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่	กล้วย	0.5315
249	พื้นที่ทำกิน	หมู่ 6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่		5.796875
250	พื้นที่ทำกิน	หมู่ 6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่		5.923125
251	พื้นที่ทำกิน	หมู่ 6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่		47.44
252	พื้นที่ทำกิน	หมู่ 6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่		5.104375
253	พื้นที่ทำกิน	หมู่ 6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่		18.67
254	พื้นที่ทำกิน	หมู่ 6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่		24.18
255	พื้นที่ทำกิน	หมู่ 6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่		14.4
256	พื้นที่ทำกิน	หมู่ 6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่		15.66
257	พื้นที่ทำกิน	หมู่ 6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่		16.07
258	พื้นที่ทำกิน	หมู่ 6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่		41.63
259	พื้นที่ทำกิน	หมู่ 6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่		2.45
260	พื้นที่ทำกิน	หมู่ 6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่		11.59
261	พื้นที่ทำกิน	หมู่ 6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่		7.99375
262	พื้นที่ทำกิน	หมู่ 6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่		1.544375
263	พื้นที่ทำกิน	หมู่ 6 ต.สะเมิงเหนือ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่		12.07

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมหรือวางแผนในการสำรวจการใช้ที่ดินรายแปลง

รายชื่อผู้เข้าร่วมกิจกรรม... ศิริบุญคุณ การประชุมร่วมของศูนย์วิจัยภาษาและการใช้ภาษา (สวป.) และศูนย์วิจัยภาษาและการใช้ภาษา (สวป.)
 โครงการสนับสนุนการดูภาษาชาวบ้านเพื่อใช้สอนในครัวเรือนและการอนุรักษ์ถิ่นที่พูดภาษาชนชาติ และสิ่งแวดล้อม
 วันที่ ๙-๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕
 ณ วิทยาลัยราชภัฏ และ บ้านแม่ละ ต.ศรีวิชัย/แม่ละ ๑.สงขลา ๑.สงขลา

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	ที่อยู่	วันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕		วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕	
			ภาคเช้า	ภาคบ่าย	ภาคเช้า	ภาคบ่าย
๑	นายสุวิภา สิริบุญ	๖ ม.๖ ต.ศรีเมืองใหม่ อ.ศรีเมือง จ.สงขลา	fore	fore	fore	fore
๒	นาย สุวิภา สิริบุญ	๑.สงขลา จ.สงขลา 3/1 ม. 6 ต.ศรีเมืองใหม่	fore	fore	fore	fore
๓	นาย สุวิภา สิริบุญ	๑.สงขลา จ.สงขลา 44/1 ม. 6 ต.ศรีเมืองใหม่	fore	fore	fore	fore
๔	นาง ชัยชนง	๑.สงขลา จ.สงขลา ๓.58 ม. 6 ต.ศรีเมืองใหม่	fore	fore	fore	fore
๕	นาง นก นก	๑.สงขลา จ.สงขลา 9 / ๒6 ต.ศรีเมืองใหม่	fore	fore	fore	fore
๖	นาง นก นก	๑.สงขลา จ.สงขลา 97/1 ม. 6 ต.ศรีเมืองใหม่	fore	fore	fore	fore

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2565		วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2565	
			ภาพเข้า	ภาพออก	ภาพเข้า	ภาพออก
7	นางศิวา วัฒน	จ. เชียงใหม่	สว. 1165	สว. 1165	สว. 1165	สว. 1165
8	นางนงนุช จิต		สว. 1165	สว. 1165	สว. 1165	สว. 1165
9	นางสาววิภาดา วัฒน		สว. 1165	สว. 1165	สว. 1165	สว. 1165
10	นางสาวประไพ วัฒน		สว. 1165	สว. 1165	สว. 1165	สว. 1165
11	นางสาว วัฒน		สว. 1165	สว. 1165	สว. 1165	สว. 1165
12	นางสาว วัฒน		สว. 1165	สว. 1165	สว. 1165	สว. 1165
13	นางสาว วัฒน		สว. 1165	สว. 1165	สว. 1165	สว. 1165

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2565		วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2566	
			ภาคเช้า	ภาคบ่าย	ภาคเช้า	ภาคบ่าย
14	เบญจมาภรณ์ วัฒนศิริกุล	อ.สาธิต อ.สีชมพูอ.ม. 82 ม.6 ต.สาธิตอ.ม.	สีชมพูอ.ม.	สีชมพูอ.ม.	สีชมพูอ.ม.	สีชมพูอ.ม.
15	มาศพร ทรัพย์งาม	อ.สาธิต อ.สีชมพูอ.ม. 21 ม.6 ต.สาธิตอ.ม.	สีชมพู	สีชมพู	สีชมพู	สีชมพู
16	มาศพร ทรัพย์งาม	อ.สาธิต อ.สีชมพูอ.ม. 65 ม.6 ต.สาธิตอ.ม.	สีชมพู	สีชมพู	สีชมพู	สีชมพู
17	มาศพร ทรัพย์งาม	อ.สาธิต อ.สีชมพูอ.ม. 20/2 ม.6 ต.สาธิตอ.ม.	สีชมพู	สีชมพู	สีชมพู	สีชมพู
18	มาศพร ทรัพย์งาม	อ.สาธิต อ.สีชมพูอ.ม. 10/1 ม.6 ต.สาธิตอ.ม.	สีชมพู	สีชมพู	สีชมพู	สีชมพู
19	มาศพร ทรัพย์งาม	อ.สาธิต อ.สีชมพูอ.ม. 1 ม.6 ต.สาธิตอ.ม.	สีชมพู	สีชมพู	สีชมพู	สีชมพู
20	มาศพร ทรัพย์งาม	อ.สาธิต อ.สีชมพูอ.ม. 20/1 ม.6 ต.สาธิตอ.ม.	สีชมพู	สีชมพู	สีชมพู	สีชมพู

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2565		วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2565	
			ภาคเช้า	ภาคบ่าย	ภาคเช้า	ภาคบ่าย
21	ทองแดง ภิรมย์กุล	331/53 ม.1 ต.สาริงเมือง อ.สาริงเมือง	ทองแดง	ทองแดง	ทองแดง	ทองแดง
22	ประวิทย์ ภิรมย์กุล	57 ม.6 ต.สาริงเมือง อ.สาริงเมือง	ประวิทย์	ประวิทย์	ประวิทย์	ประวิทย์
23	ประวิทย์ ภิรมย์กุล	20/1 ม.6 ต.สาริงเมือง อ.สาริงเมือง	ประวิทย์	ประวิทย์	ประวิทย์	ประวิทย์
24	ณัฐ ภิรมย์กุล	อ.สาริงเมือง 12 ม.6 ต.สาริงเมือง	ณัฐ	ณัฐ	ณัฐ	ณัฐ
25	สุวิทย์ ภิรมย์กุล	อ.สาริงเมือง 69 ม.6 ต.สาริงเมือง	สุวิทย์	สุวิทย์	สุวิทย์	สุวิทย์
26	สุวิทย์ ภิรมย์กุล	อ.สาริงเมือง 1 ม.6 ต.สาริงเมือง	สุวิทย์	สุวิทย์	สุวิทย์	สุวิทย์
27	ประวิทย์ ภิรมย์กุล	อ.สาริงเมือง 22 ม.5 ต.สาริงเมือง	ประวิทย์	ประวิทย์	ประวิทย์	ประวิทย์

อ.สาริงเมือง

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	วันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕		วันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕	
			ภาคเช้า	ภาคบ่าย	ภาคเช้า	ภาคบ่าย
๒๘	น.อ.อ. ช่างใบ	๑. ศาลิง อ. เชียงใหม่ 19 ม. 6 แขวง ๓. ศาลิงเหนือ	น.อ.อ.	น.อ.อ.	น.อ.อ.	น.อ.อ.
๒๙	ส.อ. น.อ. อ. อ. อ.	๑. ศาลิง อ. เชียงใหม่ 64 ม. 6 แขวง ๒. ศาลิงเหนือ	ส.อ. น.อ.	ส.อ. น.อ.	ส.อ. น.อ.	ส.อ. น.อ.
๓๐	น.อ. น.อ. อ. อ. อ.	๑. ศาลิง อ. เชียงใหม่ 77 ม. 6 แขวง ๓. ศาลิงเหนือ	น.อ. น.อ.	น.อ. น.อ.	น.อ. น.อ.	น.อ. น.อ.
๓๑	น.อ. น.อ. อ. อ. อ.	๑. ศาลิง อ. เชียงใหม่ 6/1 ม. 6 ศาลิงเหนือ	น.อ. น.อ.	น.อ. น.อ.	น.อ. น.อ.	น.อ. น.อ.
๓๒	น.อ. น.อ. อ. อ. อ.	๑. ศาลิง อ. เชียงใหม่ 63 ม. 6 ศาลิงเหนือ	น.อ. น.อ.	น.อ. น.อ.	น.อ. น.อ.	น.อ. น.อ.
๓๓	น.อ. น.อ. อ. อ. อ.	๑. ศาลิง อ. เชียงใหม่ 71 ม. 6 ศาลิงเหนือ	น.อ. น.อ.	น.อ. น.อ.	น.อ. น.อ.	น.อ. น.อ.
๓๔	น.อ. น.อ. อ. อ. อ.	๑. ศาลิง อ. เชียงใหม่ ๙4/๑ ม. 1 ศาลิงเหนือ	น.อ. น.อ.	น.อ. น.อ.	น.อ. น.อ.	น.อ. น.อ.

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2565		วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2565	
			ภาคเช้า	ภาคบ่าย	ภาคเช้า	ภาคบ่าย
35	นาง อัมพนา สิทธิพันธ์	7 ม. 6 ต.สวนจิตรลดา อ.สวนจิตรลดา จ.ราชบุรี 7444	กักขัง	กักขัง	กักขัง	กักขัง
36	นางนงนอ สินธุ์	อ.สวนจิตรลดา จ.ราชบุรี 23/6 หมู่ 6 ต.สวนจิตรลดา	กักขัง	กักขัง	กักขัง	กักขัง
37	นายฉิมพอน เสวี	อ.สวนจิตรลดา จ.ราชบุรี 23/1 หมู่ 6 ต.สวนจิตรลดา	กักขัง	กักขัง	กักขัง	กักขัง
38	นางสาว ป.อ.	อ.สวนจิตรลดา จ.ราชบุรี 80 หมู่ 6 ต.สวนจิตรลดา	กักขัง	กักขัง	กักขัง	กักขัง
39	นาย นวกร ชัยธรรม	อ.สวนจิตรลดา จ.ราชบุรี 21 หมู่ 6 ต.สวนจิตรลดา	กักขัง	กักขัง	กักขัง	กักขัง
40	นางสาว อัมพนา พรวิจิตร	อ.สวนจิตรลดา จ.ราชบุรี 24 หมู่ 6 ต.สวนจิตรลดา	กักขัง	กักขัง	กักขัง	กักขัง
41	นาย อนุชา วิเศษธรรม	อ.สวนจิตรลดา จ.ราชบุรี 78 หมู่ 6	กักขัง	กักขัง	กักขัง	กักขัง

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ชื่อผู้	วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕		วันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕	
			ภาคเช้า	ภาคบ่าย	ภาคเช้า	ภาคบ่าย
42	ผ.อ. วิภากร วรรณวิเชียร	๑. ศ. ๑.๖ ๑.๖	๑. ศ. ๑.๖ ๑.๖	๑. ศ. ๑.๖ ๑.๖	๑. ศ. ๑.๖ ๑.๖	ภาคบ่าย
43	อ. น. ๑.๖	๑. ศ. ๑.๖ ๑.๖	๑. ศ. ๑.๖ ๑.๖	๑. ศ. ๑.๖ ๑.๖	๑. ศ. ๑.๖ ๑.๖	ภาคบ่าย
44	อ. น. ๑.๖	๑. ศ. ๑.๖ ๑.๖	๑. ศ. ๑.๖ ๑.๖	๑. ศ. ๑.๖ ๑.๖	๑. ศ. ๑.๖ ๑.๖	ภาคบ่าย
45	อ. น. ๑.๖	๑. ศ. ๑.๖ ๑.๖	๑. ศ. ๑.๖ ๑.๖	๑. ศ. ๑.๖ ๑.๖	๑. ศ. ๑.๖ ๑.๖	ภาคบ่าย
46	อ. น. ๑.๖	๑. ศ. ๑.๖ ๑.๖	๑. ศ. ๑.๖ ๑.๖	๑. ศ. ๑.๖ ๑.๖	๑. ศ. ๑.๖ ๑.๖	ภาคบ่าย
47	อ. น. ๑.๖	๑. ศ. ๑.๖ ๑.๖	๑. ศ. ๑.๖ ๑.๖	๑. ศ. ๑.๖ ๑.๖	๑. ศ. ๑.๖ ๑.๖	ภาคบ่าย
48	อ. น. ๑.๖	๑. ศ. ๑.๖ ๑.๖	๑. ศ. ๑.๖ ๑.๖	๑. ศ. ๑.๖ ๑.๖	๑. ศ. ๑.๖ ๑.๖	ภาคบ่าย

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	ที่อยู่	วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕		วันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕	
			ภาคเช้า	ภาคบ่าย	ภาคเช้า	ภาคบ่าย
49	น.ส. กัญญา กัญญา	93 ม. 6 ต.บ้านไร่ อ.บ้านไร่ จ.สิงห์บุรี	สอบ	สอบ	สอบ	สอบ
50	นายอภิรักษ์ กัญญา	๑๑/2 ม. 6 ต.บ้านไร่ อ.บ้านไร่ จ.สิงห์บุรี	ไม่มาสอบ	ไม่มาสอบ	ไม่มาสอบ	ไม่มาสอบ
51	สุภัทรา มาตย์	๑.บ้านไร่ อ.บ้านไร่ จ.สิงห์บุรี	สุภัทรา	สุภัทรา	สุภัทรา	สุภัทรา
52	นายประทีป กัญญา	๒๘ ซ.ป่าช้า ต.บ้านไร่ อ.บ้านไร่ จ.สิงห์บุรี	สุภัทรา	สุภัทรา	สุภัทรา	สุภัทรา
53	กัญญา บ้านไร่	๑.บ้านไร่ อ.บ้านไร่ จ.สิงห์บุรี	กัญญา	กัญญา	กัญญา	กัญญา
54	นายอภิรักษ์ กัญญา	๑.บ้านไร่ อ.บ้านไร่ จ.สิงห์บุรี	กัญญา	กัญญา	กัญญา	กัญญา
55	นายอภิรักษ์ กัญญา	๑.บ้านไร่ อ.บ้านไร่ จ.สิงห์บุรี	กัญญา	กัญญา	กัญญา	กัญญา

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕		วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕	
			ภาคเช้า	ภาคบ่าย	ภาคเช้า	ภาคบ่าย
56	อ.สพ.ป.บ. ๑/๒ อนุชาน	๑.สวน ๑.เขื่อนไผ่. 72 ซ. 6 ต.สวนไผ่	สวน	สวน	สวน	สวน
57	นายอนุชาน อนุชาน	๑.สวน ๑.เขื่อนไผ่ 6/1 ซ. 6 ต.สวนไผ่	สวน	สวน	สวน	สวน
58	นายอนุชาน อนุชาน	๑.สวน ๑.เขื่อนไผ่. ๑๘ ซ. 2 ต.สวนไผ่	สวน	สวน	สวน	สวน
59	นายอนุชาน อนุชาน	๑.สวน ๑.เขื่อนไผ่ ๑๑ ซ. 2 ต.สวนไผ่	สวน	สวน	สวน	สวน
60	นายอนุชาน อนุชาน	๑.สวน ๑.เขื่อนไผ่. 103 ซ. 2 ต.สวนไผ่	สวน	สวน	สวน	สวน
61	นายอนุชาน อนุชาน	๑.สวน ๑.เขื่อนไผ่. 101 ซ. 2 ต.สวนไผ่	สวน	สวน	สวน	สวน
62	นายอนุชาน อนุชาน	๑.สวน ๑.เขื่อนไผ่. 115 ซ. 2 ต.สวนไผ่	สวน	สวน	สวน	สวน

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2565		วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2565	
			ภาคเช้า	ภาคบ่าย	ภาคเช้า	ภาคบ่าย
63	พิภพ วัฒน ๑๕ ม.๑๓	ต.สวนวังแดง อ.สวนอเนก จ.เชียงใหม่ 96 - 121.2	พิภพ วัฒน	พิภพ วัฒน	พิภพ วัฒน	พิภพ วัฒน
64	ประทีป วัฒนศิริ	ต.สวนอเนก จ.เชียงใหม่ 55 ม.๑.๑ ต.สวนอเนก	ประทีป วัฒนศิริ	ประทีป วัฒนศิริ	ประทีป วัฒนศิริ	ประทีป วัฒนศิริ
65	ประทีป วัฒนศิริ	ต.สวนอเนก จ.เชียงใหม่ 29 ม.๑.๑ ต.สวนอเนก	ประทีป วัฒนศิริ	ประทีป วัฒนศิริ	ประทีป วัฒนศิริ	ประทีป วัฒนศิริ
66	ไพฑูริย์ วัฒนศิริ	ต.สวนอเนก จ.เชียงใหม่ 25 ม.๑.๑ ต.สวนอเนก	ไพฑูริย์ วัฒนศิริ	ไพฑูริย์ วัฒนศิริ	ไพฑูริย์ วัฒนศิริ	ไพฑูริย์ วัฒนศิริ
67	ประทีป วัฒนศิริ	ต.สวนอเนก จ.เชียงใหม่ 1/1 ม.๑.๑ ต.สวนอเนก	ประทีป วัฒนศิริ	ประทีป วัฒนศิริ	ประทีป วัฒนศิริ	ประทีป วัฒนศิริ
68	ประทีป วัฒนศิริ	ต.สวนอเนก จ.เชียงใหม่ 73 ม.๑.๑ ต.สวนอเนก	ประทีป วัฒนศิริ	ประทีป วัฒนศิริ	ประทีป วัฒนศิริ	ประทีป วัฒนศิริ
69	ประทีป วัฒนศิริ	ต.สวนอเนก จ.เชียงใหม่	ประทีป วัฒนศิริ	ประทีป วัฒนศิริ	ประทีป วัฒนศิริ	ประทีป วัฒนศิริ

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	วันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕		วันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕	
			ภาคเช้า	ภาคบ่าย	ภาคเช้า	ภาคบ่าย
70	นางสาวปัทมา นงนวลดี	27 ม. 1๒ (เขตบางเขน)	ปัทมา	ปัทมา	ปัทมา	ปัทมา
71	นายบรรณสิทธิ์ สืบสิน	เขตจตุรพักตรพิมาน	บรรณสิทธิ์	บรรณสิทธิ์	บรรณสิทธิ์	บรรณสิทธิ์
72	นายชญา วัฒนศิริ	จ.จ. ไร่ขิง	ชญา	ชญา	ชญา	ชญา
73	นาย อธิชา นนทวัฒน์	พิกุลทอง	อธิชา	อธิชา	อธิชา	อธิชา

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นายณรงค์ศักดิ์ ต้นจันะ
เกิดเมื่อ	14 สิงหาคม 2534
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2553 ปริญญาตรี สาขาภูมิสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
ประวัติการทำงาน	พ.ศ. 2557 – ปัจจุบัน เจ้าหน้าที่โครงการสนับสนุนการปลูกป่าชาวบ้าน เพื่อใช้สอยในครัวเรือนและอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและธรรมชาติ สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)
อีเมล	geonui53@gmail.com

